

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om energibeskattnings

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen, lagen om punktskatt på flytande bränslen, lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och punktskattelagen ändras.

Det föreslås att bestämmelserna om den tillämpliga skatteklassen för elström i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen ändras. Till den lägre skatteklassen II för elström överförs sådan el som används i värmepumpar och elpannor som producerar värme för nätet för fjärrvärme eller fjärrkyla. Också den el som används i värmepumpar som inte anslutits till nätet för fjärrvärme eller fjärrkyla och vars totala effekt är minst 0,5 megawatt och den el som används i cirkulationspumpar vid geotermiska värmearläggningar ska höra till skatteklass II för elström. Det föreslås att beskattningen av samproduktion av el och värme, kraftvärme, samtidigt ändras så att den värme som värmepumpar producerar inte skärper beskattningen av uppvärmningsbränslen som används vid kraftvärme.

Kategorin av datorhallar i skatteklass II utvidgas så att också mindre datorhallar har rätt att skaffa el enligt skatteklass II för elström. För datorhallar föreskrivs emellertid krav som baserar sig på servereffekt, återvinning av överskottsvärme och energieffektivitet för att de ska ha rätt att skaffa el med sänkt skatteklass. De datorhallar med en total effekt på över 5 megawatt som enligt den gällande lagen har omfattats av skatteförmånen ska fortfarande få använda el som beskattas enligt skatteklass II för elström utan tilläggskrav.

Definitionen av industri i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen utvidgas så att industriell tillverkning och förädling av återvunnet material ska vara berättigad till energiskattestöd. Den elström som används vid industriell tillverkning och förädling av återvunnet material ska således överföras till den lägre skatteklassen II för elström. Verksamheten ska också ha rätt till skatteåterbäring för energiintensiva företag. Skatteåterbäringen gäller för industrin och minskar stegvis fram till år 2025.

Det föreslås en punktskatt för biogas som används i trafiken. Punktskatten ska i likhet med andra beskattningsbara energiprodukter på basis av biogasens egenskaper bestå av energiinnehålls- och koldioxidskatt samt försörjningsberedskapsavgift. Hållbart producerad biogas ska i praktiken vara fri från koldioxidskatt, vilket innebär att dess skattenivå är knappt hälften av skatten på naturgas.

Användningen av biogas för uppvärmning och för arbetsmaskiner ska fortfarande vara skattefri. Också småskalig biogasproduktion ska vara skattefri.

Beskattningen av biogas och naturgas ska omfattas av enhetliga förfaranden som i huvudsak följer de allmänna principerna för punktbeskattnings. Dessutom föreslås det att distributionsnätinnehavaren, om denne så önskar, ska kunna registrera sig som skattskyldig och få ett skattefritt distributionsnät för gas på samma sätt som ett överföringsnät. Mängden biogas ska beaktas i

den skatt som ska betalas på gasblandningen. Också den biogas som lämnas utanför näten beskattas som biogas på den skattenivå som motsvarar dess användningsändamål.

I lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreslås ett tillägg som gäller skatteperioden för småskalig biogasproduktion.

Det föreslås att definitionerna i lagen om punktskatt på flytande bränslen och bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordning preciseras.

Det föreslås att yrkesmässigt vattenbruk ska omfattas av återbäringen av energiskatt inom jordbruket. Detta förutsätter att lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket ändras. Sänkningen av skatten på el genomförs så att det på ansökan årligen återbetalas ett belopp som motsvarar skillnaden mellan skatteklasserna I och II. Vattenbruket ska också omfattas av skatteåterbäringen för brännolja.

I punktskattelagen föreslås en precisering av skyldigheten att anmäla statligt stöd i fråga om energibeskattningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Ändringen av skatteklassen för elström som används i värmepumpar, elpannor och geotermiska värmeanläggningars cirkulationspumpar träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet efter det att behövliga EU-godkännanden för de aktuella skattestöden har erhållits.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	7
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	7
2.1 Energibeskattningen i Finland.....	7
2.2 EU:s lagstiftning	17
3 Målsättning	22
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	22
4.1 De viktigaste förslagen.....	22
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	26
5 Alternativa handlingsvägar.....	31
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	31
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	35
6 Remissvar	36
7 Specialmotivering	39
7.1 Lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen	39
7.2 Lagen om punktskatt på flytande bränslen.....	46
7.3 Lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket.....	47
7.4 Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.....	47
7.5 Punktskattelagen	48
8 Uppföljning och utvärdering.....	48
9 Ikraftträdande.....	48
10 Förhållande till andra propositioner.....	49
10.1 Samband med andra propositioner.....	49
10.2 Förhållande till budgetpropositionen	49
LAGFÖRSLAG	50
1. Lag om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen	50
BILAGA	55
2. Lag om ändring av lagen om punktskatt på flytande bränslen.....	57
3. Lag om ändring av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket.....	58
4. Lag om ändring och temporär ändring av 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	60
5 Lag om ändring av 98 a och 98 b § i punktskattelagen.....	61
BILAGA	63
PARALLELLTEXTER	63
1. Lag om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen	63
2. Lag om ändring av lagen om punktskatt på flytande bränslen.....	75
3. Lag om ändring av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket.....	77
4. Lag om ändring och temporär ändring av 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	79

5. Lag om ändring av 98 a och 98 b § i punktskattelagen.....	80
--	----

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ska värmepumpar och datorhallar som producerar värme för fjärrvärmenätet överföras till skatteklass II för lägre skatt på elström. Skrivningen är en av regeringens åtgärder för att främja klimatmålet som påskyndar övergången bort från fossila bränslen. Enligt regeringsprogrammet ska el- och värmeproduktionen i Finland vara så gott som utsläppsfri före utgången av 2030-talet, dock med beaktande av försörjningsberedskap och leveranssäkerhet. Införande och pilottestning av nya former för produktion och lagring av fjärrvärme som inte baserar sig på förbränning främjas. Vid regeringens klimatomöte i Nordsjö i Helsingfors den 3 februari 2020 preciserades de ovannämnda riktlinjerna i fråga om energibeskattningen så att målet är att överföringen av datorhallar och värmepumpar till skatteklass II för elström genomförs vid ingången av 2021 och att åtgärden förutsätter att överensstämmelsen med EU-rätten säkerställs. Datorhallar med en effekt på över fem megawatt omfattas redan nu av skatteklass II för elström. Skrivningarna hänför sig i större utsträckning till utnyttjandet av överskottsvärme och därigenom till målet att inom värmeproduktionen övergå till annan teknik än sådan som baserar sig på förbränning. Till sakhelheten hör också beaktandet av värmepumpar i energibeskattningen av kombinerad el- och värmeproduktion, nedan *kraftvärme*.

Övergången mot koldioxidneutral värmeproduktion ökar användningen av värmepumpar och således också av el i värmeproduktionen. Med hjälp av värmepumpar kan man exempelvis från industrin, datorhallar eller spillvatten ta till vara och utnyttja överskottsvärme som annars skulle försvinna i miljön utan att användas. Det lönar sig i allmänhet att i första hand utnyttja spillvärme så nära den plats där den uppkommer som möjligt, t.ex. i produktionsanläggningens egna processer eller för fastighetens uppvärmnings- eller kylbehov. Om detta inte lyckas kan det vara möjligt att sälja värmen till en annan aktör inom samma område eller till fjärrvärmenätet på orten. Det som skrivits in i regeringsprogrammet om en ändring av skatteklassen för elström i värmepumpar och datorhallar behandlades i en arbetsgrupp¹ som utredde reformen av energibeskattningen. På rekommendation av arbetsgruppen beställde finansministeriet en utredning av AFRY Management Consulting Oy. Utredningen² blev klar i maj 2021. Enligt den är det motiverat att bevilja en lägre skatteklass för elström för värmepumpar som anslutits till ett fjärrvärmenät och, om en viss minsta effekt uppfylls, också för värmepumpar utanför fjärrvärmenätet. Redan för närvarande ska konkurrenskraftiga värmepumpar i en mindre storleksklass omfattas av den högre skatteklassen för elström. I rapporten rekommenderas dessutom att elpannor som producerar värme för fjärrvärmenätet överförs till den lägre skatteklassen för elström, vilket stöder behovet av att lagra varierande el som i allt större utsträckning produceras från förnybara energikällor också i form av värme. De låga investeringskostnaderna för elpannor gör det möjligt att använda dem lönsamt under färre drifttimmar, då värmeproduktionen kan koncentreras till bara sådana perioder då det finns ett överflöd av el. Dessutom föreslås det i utredningen att beskattningen av kraftvärme ändras så att värme som produceras av värmepumpar inte skulle skärpa beskattningen av kraftvärme. I fråga om datorhallar rekommenderas som villkor för tillämpningen av den lägre skatteklassen för elström ett krav på energieffektivitet, vars

¹ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162425>

² <https://vm.fi/documents/10623/51744721/L%C3%A4mp%C3%B6pump+ja+konesalit+energiaverotuksessa+loppuraportti.pdf/5619f123-882d-d4ec-852e-e10614380a67/L%C3%A4mp%C3%B6pump+ja+konesalit+energiaverotuksessa+loppuraportti.pdf?t=1621837893882>

närmare definition emellertid inte var möjlig i samband med utredningen. I en utredning³ som finansministeriet beställt av Granlund Oy och som blev klar i september 2021 har man utrett gränsvärdet för kravet på energieffektivitet för datorhallar och kravet på effektiv energianvändning.

Regeringsprogrammet innehåller flera skrivningar om att också med hjälp av ekonomisk styrning främja cirkulär ekonomi. I anslutning till detta har regeringen vid sina halvtidsöverläggningar och ramförhandlingar våren 2021 som en konkret åtgärd slagit fast att elbeskattningen inom återvinningsindustrin sänks till skatteklass II för elström.

Enligt regeringsprogrammet ska man bereda ett nationellt biogasprogram med vilket man strävar efter att utnyttja potentialen för produktion av biogas, utveckla Finlands livskraft och främja uppnåendet av klimatmålen. Enligt regeringsprogrammet ska hållbart producerad biogas omfattas av distributionsskyldigheten för biodrivmedel.

En arbetsgrupp vid arbets- och näringsministeriet tillsattes för att bereda det nationella biogasprogrammet i enlighet med regeringsprogrammet. Arbetsgruppens mandatperiod gick ut i januari 2020. I rapporten⁴ konstateras det att införandet av biogas i distributionsskyldigheten för biodrivmedel förutsätter att det skapas beskattningsförfaranden för biogas, men att den sammanlagda effekten behöver utredas. I den utredning⁵ om utvidgning av distributionsskyldigheten för biodrivmedel till att omfatta gas som arbets- och näringsministeriet beställt av AFRY Management Consulting Oy rekommenderades att biogas ska omfattas av distributionsskyldigheten, eftersom biogasen skulle få en jämlik ställning med flytande biobränslen och ge distributörerna större möjligheter att fullgöra skyldigheten att använda förnybara bränslen. Införandet av biometan i distributionsskyldigheten bedömdes tillföra biometan ett mervärde, vilket påskyndar investeringar i produktionen och användningen av biometan i tunga fordon.

Regeringens proposition (48/2021 rd) om distributionsskyldighet lämnades till riksdagen våren 2021 och lagändringarna godkändes i juni 2021. Lagstiftningen om distributionsskyldigheten för biogas träder i kraft vid ingången av 2022. Eftersom enhetliga främjande åtgärder inte är tillåtna enligt EU:s bestämmelser om statligt stöd förutsätter ikraftträdandet av distributionskyldigheten att en annan stödform, dvs. den nuvarande skattefriheten för biogas, slopas. Å andra sidan förutsätter också EU:s bestämmelser om energibeskattnings att biogas beskattas för både trafik- och uppvärmningsbruk. Dessutom är skattefriheten för biogas förenad med konkurrensneutralitetsaspekter, eftersom flytande biobränslen som framställts av motsvarande råvaror omfattas av energibeskattnings. Reformen av naturgasmarknadssystemet och öppnandet av förbindelsen till Baltikum för överföring av naturgas ger dessutom anledning att se över den nuvarande modellen för beskattning av gas.

³ <https://vm.fi/documents/10623/51744721/Konesalien+energia-+ja+energi+hy%C3%B6tyk%C3%A4yt%C3%B6n+tehokkuus+energiaverotuksessa.pdf/9cf30162-6eb3-e7da-474c-b2209a88773e/Konesalien+energia-+ja+energi+hy%C3%B6tyk%C3%A4yt%C3%B6n+tehokkuus+energiaverotuksessa.pdf?t=1632919442833>

⁴ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162032>

⁵ https://tem.fi/documents/1410877/2132212/Jakeluvelvoitteen_laajentaminen_loppuraportti_julkaisu.pdf/732b8c4d-c07d-b6ca-d4a7-8af1f2a00b37/Jakeluvelvoitteen_laajentaminen_loppuraportti_julkaisu.pdf?t=1599738665281

Vid statens budgetförhandlingar 2022 drog regeringen upp riktlinjer för åtgärder för främjande av biogas. I detta sammanhang beslutade regeringen att biogasen ska förbli skattefri för annat än trafikbruk.

Regeringen beslutade vid budgetförhandlingarna 2022 att den elström som används vid fiskodling överförs till den nedre skatteklassen II för elström.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Beredningen har gjorts i samarbete med Skatteförvaltningen. Propositionen har beretts i samarbete med arbets- och näringsministeriet och Skatteförvaltningen vad gäller skattesänkningen för elström och ändringen av beskattningen av kraftvärme som används i datorhallar, värmepumpar, elpannor och geotermiska värmeanläggningars cirkulationspumpar.

Propositionen var på remiss mellan den 27 september och den 5 oktober 2021. Utlåtanden begärdes av de ministerier och myndigheter som är centrala med tanke på propositionen, av näringslivet och andra intressentgrupper. Begäran om utlåtande publicerades också på finansministeriets offentliga webbplats.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden VM024:00/2021⁶.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Energibeskattningen i Finland

Allmän struktur

Bestämmelser om beskattningen av energiprodukter finns i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), nedan *bränsleskattelagen*, och i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996), nedan *elskattelagen*. I de nämnda lagarna definieras de bränslen och andra energiprodukter som är skattepliktiga för användning i uppvärmning, kraftverk eller arbetsmaskiner, nedan *uppvärmningsbränslen*. Uppvärmningsbränslen enligt *elskattelagen* är naturgas, stenkol, torv och tallolja. De uppvärmningsbränslen som definieras i *bränsleskattelagen* är lätt och tung brännolja, bibrännolja samt flytgas och bioflytgas. I *bränsleskattelagen* finns också bestämmelser om beskattningen av motorbensin, dieselolja och ersättande biobränslen, nedan *drivmedel*.

Punktskatten på energiprodukter består av energiinnehållsskatt och koldioxidskatt, som i och med energiskattereformen 2011 baserar sig på enhetliga skattegrunder som tillämpas på energiprodukter, med undantag för torv och tallolja. Energiinnehållsskatten baserar sig på bränslets energiinnehåll och koldioxidskatten på utsläppen under bränslets hela livscykel.

Koldioxidskatten på både fossila och biobaserade bränslen är i likhet med energiinnehållsskatten relaterad till bränslets värmevärde, vilket innebär att utöver energiinnehållsskatten också koldioxidskatten per liter ofta är lägre för biobaserade bränslen än för fossila. Koldioxidskatten på de biodrivmedel som uppfyller hållbarhetskriterierna, exempelvis jordbruksbaserad etanol och biodiesel, är halverad och de biodrivmedel som framställts av avfall, restprodukter, lignin

⁶ <https://vm.fi/sv/projektsida?tunnus=VM024:00/2021>

och cellulosa från icke-livsmedel, nedan *klass T*, är helt befriade från koldioxidskatt, eftersom de kan betraktas som nästan helt neutrala drivmedel under hela bränslekedjan betraktat och deras råvaror inte kan utnyttjas vid matproduktion.

Gasformiga och fasta bränslen som baserar sig på biomassa, såsom träbränslen och biogas, är som uppvärmningsbränslen och drivmedel befriade från punktskatt och försörjningsberedskapsavgift. Utöver de bränslen som används i elproduktionen är också de fossila bränslen och förnybara bränslen som används i flera olika industriprocesser skattefria.

I bränsleskattelagen och elskattelagen är skattestrukturen och grunderna för hur den bestäms enhetlig i övrigt, men nivån på energiinnehålls- och koldioxidskatten på trafikbränslen, såsom motorbensin, dieselolja och biobränslen som ersätter dem, är högre än på uppvärmningsbränslen. I skattetabellerna i bilagorna till skattelagarna har skattebeloppet för tydlighetens skull ändrats till skatt per beskattningsbar enhet för respektive bränsle.

För el samt uppvärmningsbränslen och drivmedel tas det i samband med energibeskattningen ut en försörjningsberedskapsavgift, med undantag för torv och tallolja. Försörjningsberedskapsavgiften baserar sig på lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) och följer inte energiskattens struktur, som baserar sig på produktens egenskaper. Till denna del är bestämningsgrunden för försörjningsberedskapsavgiften problematisk med tanke på EU:s punktskattelagstiftning. Inkomsterna av försörjningsberedskapsavgiften inflyter inte i statsbudgeten, utan de intäktsförs direkt till en försörjningsberedskapsfond som är en fond utanför budgeten.

Beskattnings av elström

Trots att bränslen som förbrukas i elproduktion är skattefria tas skatt ut på elström oberoende av produktionssätt. Punktskatten på elström är indelad i två skatteklasser. Skatt enligt skatteklass I tas ut på elström som allmänt förbrukas inom näringsverksamhet, såsom i serviceverksamhet, i skogsbruk och vid byggande samt på elström som förbrukas inom den offentliga sektorn och i hushåll. Skatten enligt skatteklass I för elström är 2,24 cent per kilowattimme. Skatten enligt den lägre skatteklassen II har från ingången av 2021 varit 0,05 cent per kilowattimme. Den omfattar el som används inom industrin och gruvdriften, i datorhallar med en sammanlagd effekt på över fem megawatt samt i växthus. Dessutom hör övrigt jordbruk i praktiken till skatteklass II, eftersom aktörerna genom återbäringen av energiskatt inom jordbruket återfår skillnaden mellan skatteklasserna för elström.

I elskattelagen har industrin definierats med hjälp av Statistikcentralens näringsgrensindelning 2008, nedan *TOL 2008*. Enligt den indelningen avses med industri den verksamhet som hör till huvudgrupp C, tillverkning, och B, utvinning av mineral. Med industri jämföras för genomförande av stöd också yrkesmässig växthusodling och stödverksamhet av ringa omfattning som utövas vid det industribedrivande företagets produktionsställe och som huvudsakligen hänförs sig till företagets egen industriella produktion. För att få stöd behöver företagets huvudsakliga område ändå inte höra till näringsgrenen i fråga, utan det räcker att en del av företagets verksamhet är industri. Ett företag är berättigat till el enligt skatteklass II endast i fråga om den verksamhet som betraktas som industri.

Industriell tillverkning och förädling av återvunnet material klassificeras enligt *TOL 2008* som behandling av avfall. Industriell tillverkning av returråvaror klassificeras i näringsgrensindelningen som område E, vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering, och dess undergrupp 38320 som återvinning av källsorterat material. Eftersom definitionen av industri i elskattelagen i huvudsak är bunden till Statistikcentralens näringsgrensindelning ses industriell

tillverkning och förädling av återvunnet material inte som sådan industri som avses i elskattelagen. Därför är den inte berättigad till den lägre skatteklassen II för elström och inte heller till skatteåterbäring för energiintensiva företag. När det gäller tillverkning av slutprodukter är det ändå fråga om sådan industri som avses i elskattelagen, eftersom tillverkning av nya slutprodukter av returråvara enligt TOL 2008 betraktas som industri.

I elskattelagen avses med datorhall ett datacenter med en sammanlagd effekt på över fem megawatt, där ett företag bedriver informationstjänstverksamhet, informationsbehandling, uthyrning av serverutrymme och därtill hörande tjänster som sin huvudsakliga näringsverksamhet. Den el som används i andra serverutrymmen beskattas enligt skatteklass I för elström. Till den lägre skatteklassen hör t.ex. inte verksamhet som i förhållande till företagets huvudsakliga affärsverksamhet endast är en stödfunktion, även om datacentrets sammanlagda effekt i det aktuella företaget överstiger fem megawatt.

Skatteklassen för elström vid värmeproduktion bestäms enligt skatteklassen för användningsobjektet. Om värme produceras och utnyttjas inom den industri (tillverkning, utvinning av material och växthusodling) som definieras för genomförande av energiskattestöd i elskattelagen och som hör till den lägre skatteklassen för elström är också skatten på den elström som en värmepump förbrukar förenlig med den lägre skatteklassen för elström. Den el som fjärrvärmebolagen använder vid värmeproduktionen beskattas huvudsakligen enligt skatteklass I för elström. Detta gäller t.ex. separata lösningar för värmepumpar och elpannor som producerar värme för fjärrvärmenätet. Också elström som används i cirkulationspumpar i produktionsanläggningar som utnyttjar geotermisk värme som uppstår genom radioaktiv nedbrytning i jorden omfattas av tillämpningsområdet för den högre skatteklassen I.

Elström som används i ett kraftverks apparater för egen förbrukning av el eller kraftvärme är skattefri. Till ett kraftverks apparater för egen förbrukning hör allmänt de apparater och maskinerier som kraftverket behöver för produktion av el eller el och värme och för upprätthållande av produktionsberedskapen eller som behövs för att avhjälpa eller minska de miljöolägenheter som kraftverket orsakar. Närmare bestämmelser om apparater för egen förbrukning finns i handels- och industriministeriets förordning om kraftverks apparatur för egen förbrukning (309/2003). Om det inom samma funktionella helhet i kraftverket finns värmepumpar betraktas de som en del av kraftverket och värmen som produceras i dem ses som en del av hela den värme som kraftverket producerar. Då ökar den värme som produceras med hjälp av värmepumpen mängden nyttiggjord värme vid kraftvärmeproduktion, på basis av vilken skatt ska betalas på de uppvärmningsbränslen som använts vid värmeproduktionen. Den el som dessa värmepumpar förbrukar betraktas dock som kraftverkets skattefria el för egen förbrukning. Då värmepumpar inte hör till kraftverkshelheten beaktas den värme som pumparna producerar inte i bränslebeskattningen av kraftvärmen. Då ska en skatt enligt skatteklass I betalas för den el som värmepumparna förbrukar. Totalt finns det över 1,1 miljoner värmepumpar i Finland, av vilka största delen är mycket små värmepumpar för enskilda fastigheter med en effekt på mindre än 10 kilowatt. Värmepumpar som används för fjärrvärmeproduktion är i typiska fall av större storleksklass.

I samband med industri som hör till den lägre skatteklassen för elström omfattas den el som elpannor förbrukar av skatteklass II. I övriga fall omfattas elpannor av skatteklass I för elström.

Till den sänkta skatteklassen II för elström hör cirka 10 000 företag och cirka hälften av elförbrukningen. De aktörer som är berättigade till den lägre skatteklassen II för elström får statligt stöd och omfattas av EU:s regler om statligt stöd. Mottagarna av statligt stöd ska t.ex. registrera sig i stödmottagarregistret för punktskatt. Dessutom upphör rätten till stöd om företaget i enlighet med EU:s regler om statligt stöd anses vara ett företag i ekonomiska svårigheter.

Utöver yrkesmässig växthusodling hör också övrigt jordbruk i praktiken till skatteklass II för elström, men detta genomförs genom att skillnaden mellan skatteklasserna I och II återbärs till jordbruket med stöd av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006), nedan *lagen om skatteåterbäring inom jordbruket*. Förutom för elström får en yrkesmässig jordbrukare skatteåterbäring för lätt och tung brännolja samt biobrännolja som används inom jordbruket. För 2020 fick drygt 33 000 jordbrukare skatteåterbäring.

De minsta elproducenterna är befriade från skatt på den elström som de själva producerar och använder. Sådana är små elproducenter med mikrokraftverk vars nominella effekt är högst 100 kilovoltampere eller med kraftverk som har en nominell effekt på mer än 100 kilovoltampere men högst 800 000 kilowattimmar el per år.

Beskattnings av naturgas

För naturgas tas det ut punktskatt på energiprodukter och försörjningsberedskapsavgift med stöd av elskattelagen. Vid ingången av 2021 är energiinnehållsskatten på naturgas 10,33 euro per megawattimme, koldioxidskatten 12,94 euro per megawattimme och försörjningsberedskapsavgiften 0,084 euro per megawattimme. Både gasformig och kondenserad naturgas är punktskattepliktiga energiprodukter.

Vid beskattningen av naturgas iaktas de principer och förfaranden för punktbeskattnings som det föreskrivs om i punktskattelagen (182/2010). Bestämmelser om det allmänna beskattningsförfarandet vid punktbeskattnings finns förutom i punktskattelagen också i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016), och dessutom innehåller lagarna för respektive skatteslag mer detaljerade bestämmelser om skattegrunderna och vissa förfaranden. Skatteförvaltningen svarar för verkställandet av punktbeskattnings.

Punktbeskattnings är produktbeskattnings som baserar sig på kvantiteterna av en produkt som fysiskt överlåtits till förbrukning och på dess egenskaper. Skatt ska betalas när en produkt överlåtits till förbrukning. I EU:s harmoniserade punktbeskattnings har det föreskrivits vissa lindringar i beskattningsförfarandena för naturgas, och på naturgas tillämpas inte bestämmelserna om övervaknings- och flyttningssystem. Trots detta ska den nationella beskattningen av naturgas uppfylla vissa grundläggande krav i fråga om harmoniserad punktbeskattnings. Gasen ska bl.a. skattefritt kunna flyttas till Finland från en annan medlemsstat och beskattningen verkställs när gasen överlåtits till förbrukning. En väsentlig del av punktbeskattnings är ett uppskovsförfarande som gör det möjligt för skattepliktiga produkter att röra sig på ett fungerande sätt inom Europeiska unionen innan de överlämnas till förbrukning.

I Finland sker gasdistributionen via överföringsnät för naturgas, distributionsnät och lagerbehållare för kondenserad gas, dvs. terminaler. Av dessa betraktas överföringsnätet för naturgas som ett skatteupplag vid punktbeskattnings. Också för upplagring av kondenserad naturgas finns det i Finland några tillstånd för godkända upplagshavare och skatteupplag. Till det uppskovsförfarande i punktbeskattnings av naturgas som beskrivs ovan hör transportrörssystem samt andra skattefria lager. Överföring av naturgas från en skattefri lagerbehållare till ett överföringsnät för naturgas eller bara till ett skattefritt användningsändamål är skattefri. För att underlätta beskattningen av slutanvändningen av naturgas kan naturgas också överlåtas skattefritt från överföringsnätet till registrerade användare. Naturgasen kan säljas till en registrerad användare av någon annan än en naturgasnätinnehavare eller en godkänd upplagshavare, men överföringen till en registrerad användare ska ske direkt från naturgasöverföringsnätet eller ett skat-

teupplag. Naturgasförsäljningen inverkar inte på dess punktbeskattning. Om en registrerad användare använder gas för ett skattepliktigt ändamål ska användaren betala skatt enligt användningsändamålet.

De som överlåter produkter till förbrukning under ett uppskovsförfarande är skattskyldiga vid punktbeskattningen. Skattskyldiga vid punktbeskattningen av naturgas är överföringsnätsinnehavaren, dvs. Gasgrid Finland Oy, godkända upplagshavare, såsom verksamhetsutövare för terminaler som lagrar kondenserad naturgas, samt eventuella andra skattskyldiga enligt punkt-skatte- och elskattelagen.

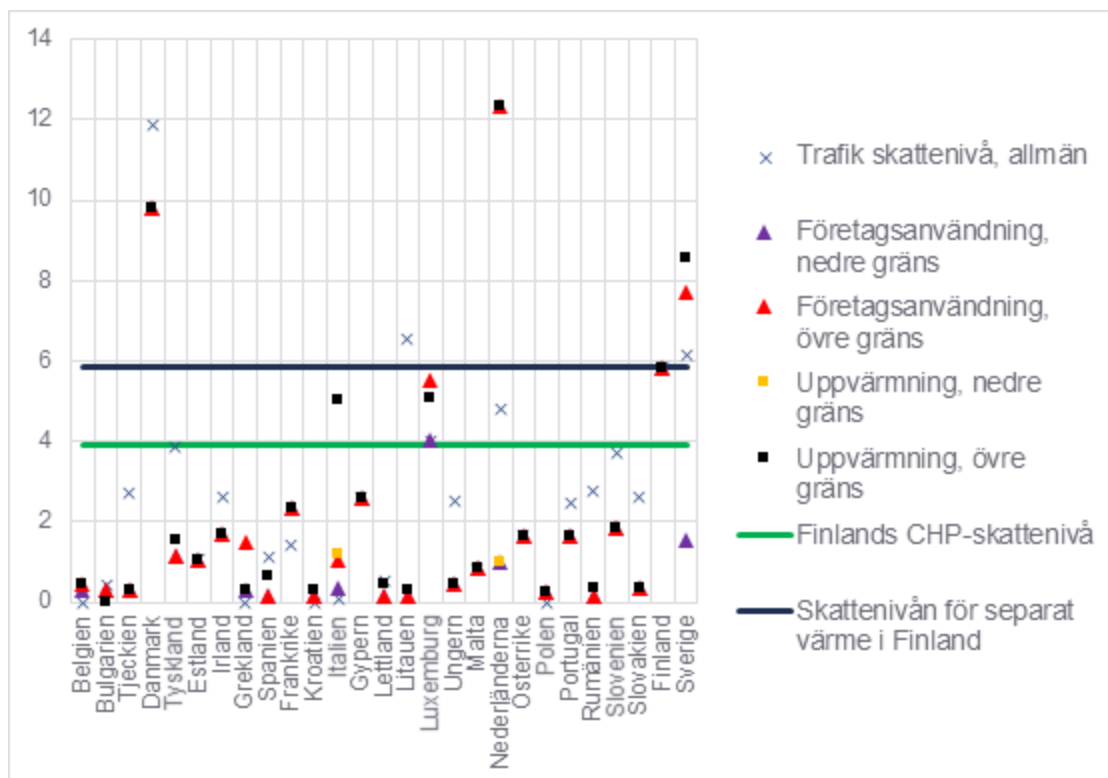
Naturgas levereras till naturgasförbrukarna också via de lokala distributionsnäten i anslutning till överföringsnätet. Naturgasen överlåts till användarna eller till distributionsnätet via tryckreducerings- och mätstationer, där gastrycket minskas så att det lämpar sig för mottagare och där gasmängden i allmänhet mäts. Distributionsnäten är inte skatteupplag och distributionsnätsinnehavarna är inte skattskyldiga. Därför överskrids skattetröskeln när naturgas överförs till distributionsnätet och produkten anses ha överlåtits till förbrukning. De användare som finns i distributionsnätet köper således alltid naturgas med skatt.

På deklaration och betalning av skatt tillämpas lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Den skattskyldige ska lämna in en skattedeklaration för varje skatteperiod före den 12 dagen i den andra kalendermånaden efter skatteperioden. Punkt-skatt på naturgas ska betalas senast den 12 dagen i den andra månaden efter skatteperioden. De användare som köper naturgas med skatt kan ansöka om återbäring enligt elskattelagen för naturgas som använts för ett skattefritt ändamål antingen halvårsvis eller för hela året. Återbäringen förutsätter att den som ansöker om återbäring lägger fram en tillförlitlig redogörelse för användningen av elströmmen för ett skattefritt ändamål. Ansökan ska lämnas inom tre år från utgången av ansökningsperioden. Återbäring betalas inte ut om det belopp som ska återbetalas är mindre än 330 euro.

Av figur 1 framgår skattenivåerna för naturgas i Finland och i andra EU-länder enligt databasen Taxes in Europe. Det finns skäl att förhålla sig med reservation till skattenivåerna, eftersom eventuella återbäringar och andra avgifter i anslutning till naturgas inte till alla delar har beaktats i de presenterade skattenivåerna. Skattenivåerna för naturgas varierar i flera länder beroende på om naturgas används i trafiken, i industrins värmeproduktion, i fjärrvärmeproduktion eller direkt för separat uppvärmning av byggnader. Dessutom varierar skattenivån för naturgas i vissa länder också enligt mängden naturgas eller beroende på om bränsleförbrukningen omfattas av utsläppshandeln eller inte. Denna variation beskrivs i figuren med en nedre och övre gräns för skattenivåerna.

Som figuren visar är skattenivåerna för naturgas i Finland bland de högsta i Europa. Högre skattenivåer finns främst i Danmark, Nederländerna och Sverige. I Danmark och Nederländerna behandlas biogas som matas in i överföringsnätet som naturgas i beskattningen.

Figur 1. Skattenivåer för naturgas i EU:s medlemsländer, euro/gigajoule

Beskattningsförfarande för biogas

Biogas omfattas inte av tillämpningsområdet för elskattelagen och är således ett punktskattefritt bränsle för trafik och uppvärmning. På biogas tillämpas inte heller andra bestämmelser om punktskattning. Biogas kan dock överlåtas till förbrukning via ett överföringsnät för naturgas, varvid naturgasnätinnehavaren ska ha bokföring över mängden skattefri biogas som matats in i överföringsnätet för att kunna specificera den skattepliktiga naturgasen, som kemiskt i praktiken är samma metan som biogasen. Det görs inga skattedeklarationer om överlåtelse av biogas från överföringsnätet till förbrukning och den överlåtna biogasen inkluderas inte i skattedeklarationen för naturgas. Skatt betalas endast för fossil naturgas.

Trots att punktskattelagen och elskattelagen inte innehåller några bestämmelser om beskattningsförfarandet för biogas har Skatteförvaltningen gjort det möjligt att vid punktskattningen av naturgas utnyttja biogascertifikat som Gasgrid Finland Oy beviljat som bevis på den andel biogas som använts. Beskattningen spelar ingen roll i hur och under vilka förutsättningar biogascertifikat skapas. På basis av systemet skapas i samband med inmatning i nätet ett biogascertifikat för den biogas som matats in i överföringsnätet. Certifikatet är ett bevis på gasens ursprung. Detta innebär att aktörerna genom biogascertifikat virtuellt kan skapa biogas från naturgas och rikta den certifikatbaserade biogasen till en viss kund. Motsvarande förfarande tillämpas inte på annan punktskattning i Finland.

Särdrag i beskattningen av drivmedel

Utgångspunkten är att alla fossila och biobaserade drivmedel ska ha samma energiinnehållsskatt per energienhet som är bunden till skattenivån för bensin samt en koldioxidskatt som baserar sig på utsläppen under bränslets hela livscykel.

Nivån på energiinnehållsskatten på fossil och biobaserad dieselolja är dock inte lika hög som skatten på motorbensin och de biobaserade bränslen som ersätter den. Målet med den lindrigare beskattningen av dieselolja har varit att sänka kostnaderna för bland annat lastbilstrafiken och därigenom för exportindustrin samt för busstrafiken. Detta har genomförts så att energiinnehållsskatten på dieselolja och de bränslen som ersätter den sänks med ett fast belopp på cirka 0,0072 cent per megajoule, vilket för en liter traditionell fossil dieselolja innebär en skattesänkning på 25,95 cent jämfört med den nivå som skattegrunden förutsätter. Energiinnehållsskatten på fossil dieselolja är enligt skattetabellen 34,57 cent per liter i stället för 60,52 cent per liter.

Eftersom energiinnehållsskatten på dieselolja är lägre än vad miljögrunderna för skatten förutsätter och det inte finns miljöskäl eller andra orsaker att gynna dieseldrivna personbilar tas det ut drivkraftsskatt på dieseldrivna personbilar. Genom den kompletteras bränslebeskattningen och förenhetligas de kostnadsskillnader som den avvikande skattebehandlingen av bensin och dieselolja orsakar bilister med genomsnittliga årliga körprestationer samt säkerställs det krav på neutral beskattning av olika bränslen som förutsätts i bestämmelserna om statligt stöd.

Utöver att biogas är skattefri beskattas naturgasen i trafiken enligt skattegrunderna för uppvärmningsbränslen, som är lägre än skattegrunderna för drivmedel. Enligt förslaget är nivån på energiinnehållsskatten på naturgas enligt skattemodellen för drivmedel 60,52 euro per megawattimme och på koldioxidskatten 18,80 euro per megawattimme. Det skattestöd som uppkommer på grund av lägre skattegrunder för naturgas kompenseras med en drivkraftsskatt på personbilar.

Drivkraftsskatten på gasbilar infördes i samband med energiskattereformen 2011, då det fanns mycket få gasdrivna bilar i trafiken och det därför inte ansågs nödvändigt att fastställa egna skattenivåer för den gas som används i trafiken. Eftersom nätverket av tankstationer för gas då var mindre än nu ansågs det vara en faktor som begränsar gasanvändningen, och antalet kilometer som kördes med gas uppskattades stanna på i genomsnitt 10 000 kilometer per år för personbilar. Under det senaste årtiondet har nätverket av tankstationer för gas emellertid förbättrats betydligt, och därför kan man anta att gasbilarna främst drivs med gas för att gas är betydligt förmånligare än bensin och för att bensintankarna är små. Därför bedömde den arbetsgrupp⁷ som finansministeriet tillsatte för att utreda en reform av trafikbeskattningen att beskattningen av gasdrivna personbilar inte längre är teknikneutral.

Eftersom det för gasdrivna paketbilar, lastbilar och bussar inte har påförts någon drivkraftsskatt som kompensation för den lägre beskattningen av natur- och biogas i jämförelse med diesel, ansåg arbetsgruppen att beskattningen av gasdrivna paketbilar, lastbilar och bussar inte är teknikneutral jämfört med beskattningen av motsvarande dieseldrivna bilar. Därmed uppkommer det en ogrundad fördel för fordon i nyttotrafik på grund av skattenivån för naturgas som uppvärmningsbränsle och skattefriheten för biogas. Arbetsgruppen rekommenderade att beskattningen av gas som används i trafiken uppdateras så att den motsvarar energiskattemodellen för trafik och ansåg att det mest neutrala sättet att genomföra detta är att fastställa skattenivåer som motsvarar diesel för användningen av gas i trafiken och att fastställa drivkraftsskatten för gasdrivna personbilar på samma grunder som för dieseldrivna personbilar. En lättare beskattning

⁷ <https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM101:00/2019>

av gas än så skulle kunna leda till att skattestödet för gas i energiskattestrukturen tolkas som statligt stöd och därmed är en främjande åtgärd som överlappar distributionsskyldigheten.

Förbrukning av natur- och biogas

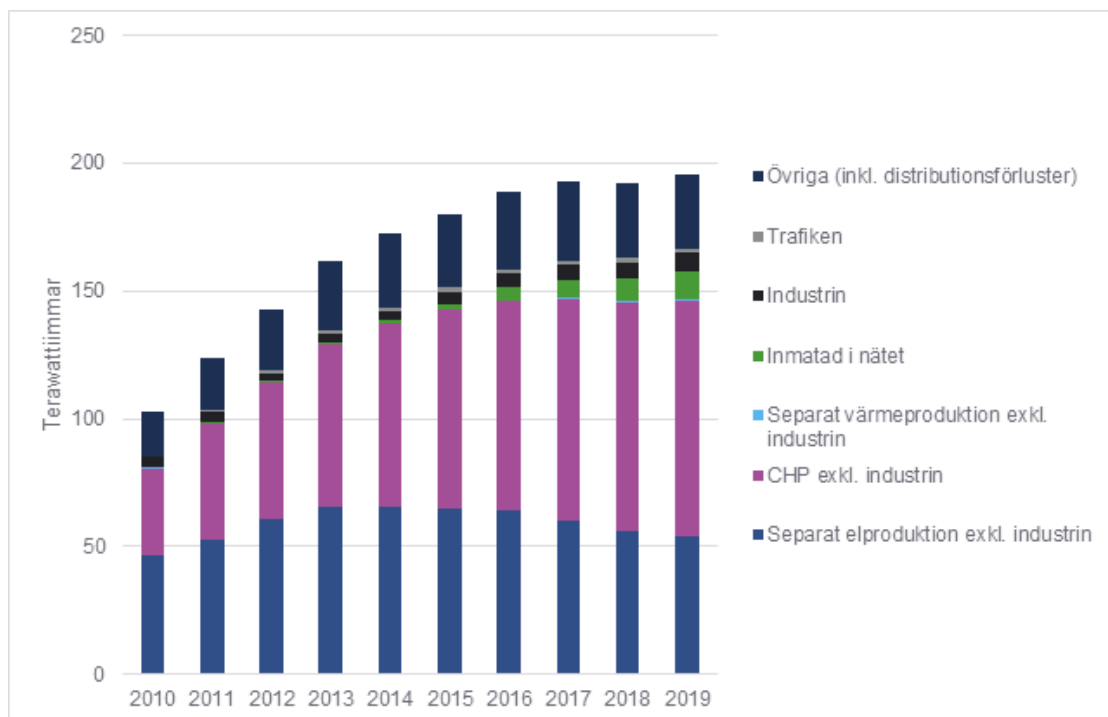
Enligt Statistikcentralen användes år 2019 sammanlagt cirka 25 terawattimmar naturgas och sammanlagt cirka 2,1 terawattimmar biogas. År 2019 matades cirka 0,1 terawattimmar biogas in i överförings- och distributionsnäten, vilket är cirka fem procent av den totala förbrukningen av biogas. Den skattepliktiga naturgasförbrukningen år 2019 var cirka 8 terawattimmar, varav den kombinerade produktionens andel var cirka tre femtedelar.

I vägtrafiken förbrukades sammanlagt ca 0,15 terawattimmar natur- och biogas 2019 och 0,19 terawattimmar 2020. Utanför nätet förbrukades i vägtrafiken sammanlagt ca 0,02 terawattimmar natur- och biogas 2019 och 0,05 terawattimmar 2020. Via överförings- och distributionsnätet såldes 0,06 terawattimmar biogas för vägtrafik åren 2019 och 2020. För vägtrafik såldes sammanlagt cirka 0,07 terawattimmar naturgas 2019 och 0,08 terawattimmar 2020. Den totala energiförbrukningen i vägtrafiken var cirka 45 terawattimmar 2019 och cirka 42,4 terawattimmar 2020.

Antalet gasdrivna bilar har ökat under 2010-talet, och det har uppskattats att antalet fortsätter att öka under de närmaste åren. Enligt den basprognos för trafiken som Teknologiska forskningscentralen VTT utarbetat uppskattas förbrukningen av gas inom vägtrafiken vara ca 1,5 gånger högre år 2022 och cirka 2,3 gånger högre år 2025 jämfört med 2020 års nivå.

År 2019 användes inom energiproduktionen 1 terawattimme biogas för el- och värmeproduktion och 0,9 terawattimmar inom industrin, varav pappersindustrins andel var cirka 95 procent. Inom energiproduktionen gick 0,08 terawattimmar åt till fjärrvärmeproduktion som var separat från förbrukningen av biogas och 0,46 terawattimmar till kraftvärme, varav värmens andel var cirka hälften. Inom industrin användes cirka 0,4 terawattimmar biogas inom den separata produktionen av industriånga och cirka 0,5 terawattimmar inom kraftvärmeproduktionen, varav värmens andel var cirka fyra femtedelar. En betydande del av industrins separata produktion av industriånga kan dock användas i olika processer inom industrin som är skattefria. Inom andra sektorer användes 0,19 terawattimmar biogas, varav jord- och skogsbrukets andel var cirka sex procent.

Av figur 2 framgår användningen av biogas i EU enligt användningsändamål enligt Eurostats statistik över energibalans. Biogas användes för sammanlagt 196 terawattimmar i EU, inklusive Storbritannien. Inom EU används biogas särskilt i den separata elproduktionen och i kraftvärmeproduktionen (CHP). Under de senaste åren har i synnerhet mängden biogas som matats in i nätet ökat och 2019 var mängden biogas som matades in i nätet cirka 11 terawattimmar.

Figur 2. Förbrukning av biogas i EU*Ändring av modellen för naturgasmarknaden år 2020*

Till utgången av 2019 hade överföringsnätet för naturgas sammanlänkats endast med det ryska naturgasnätet, och dessutom kunde naturgas importeras till Finland i kondenserad form. Vid ingången av 2020 öppnades emellertid naturgasmarknaden i Finland för konkurrens och från det finska överföringsnätet öppnades en förbindelse till Estlands överföringsnät när den så kallade Balticconnector-gasledningen togs i bruk. Avsikten är att överföringsförbindelsen mellan Litauen och Polen ska tas i bruk under 2022, då Finland också ska ha en förbindelse med gasnätet i Centraleuropa.

Med tanke på gasöverföringen fungerar naturgasmarknaden i den nya marknadsmodellen på samma sätt som för närvarande. Däremot ändrades den tidigare marknaden beträffande försäljningen av gas så att partiförsäljningen av gas i princip ska skötas av shippers som är registrerade i det register över marknadsparter som förs av överföringsnätsinnehavaren. Överföringsnätsinnehavaren genomför ändå den egentliga överföringen. I distributionsnäten ansvarar detaljhandlare för gasförsäljningen och de skaffar gasen av shippers. Distributionsnätsinnehavaren genomför den egentliga gasdistributionen i distributionsnätet.

Det nuvarande systemet för beskattning av gas har anpassats till den marknadsmodell som var i bruk före 2020. Ändringen av modellen för naturgasmarknaden har dock inte haft någon inverkan på beskattningsförfarandet, eftersom det beskattningsförfarande som tidigare föreskrivits och tillämpats vid punktbeskattningen har kunnat tillämpas även i den nya modellen för naturgasmarknaden.

Däremot förändrades beskattningsläget och bedömningen av beskattningen av biogas väsentligt 2020, när den fasta rörförbindelsen till Baltikum öppnades i den nya modellen för naturgasmarknaden. Via överföringsnätet i anslutning till Baltikum är det möjligt att till Finland föra in inte bara naturgas utan också biogas. I praktiken kommer det blandgas till Finland via ledningen, och den består nästan till hundra procent av fossil naturgas.

I och med den nya modellen för naturgasmarknaden övergick man på naturgasmarknaden i början av 2020 också till att mäta och fakturera den använda naturgasen i det övre värmevärdet i stället för det tidigare använda nedre värmevärdet. I skattetabellen i bilagan till elskattelagen har energiinnehålls- och koldioxidskatten på naturgas samt försörjningsberedskapsavgiften dock fortfarande fastställts enligt det nedre värmevärdet i likhet med andra energiprodukter. I beskattningen har mängden naturgas enligt det övre värmevärdet hittills ändrats så att den motsvarar det nedre värmevärdet på basis av Skatteförvaltningens anvisningar.

Distributionsskyldighet

Syftet med beskattningen av bränslen är inte att främja användningen av biodrivmedel utan att beskatta alla bränslen så objektivt och neutralt som möjligt utgående från deras energiinnehåll, koldioxidutsläppen under bränslenas hela livscykel och de lokala utsläppen. Syftet med beskattningen av bränslen är därmed också att säkerställa att skattesystemet och distributionsskyldigheten är förenliga med EU-rätten.

I Finland baserar sig främjandet av användningen av biodrivmedel däremot på en bindande skyldighet för bränsledistributörer att årligen leverera en i lag angiven andel biodrivmedel för att förbrukas som drivmedel. Med andra ord ska oljebolagen sälja biodrivmedel till en viss gradvis växande procentandel av drivmedlen. Bestämmelser om distributionsskyldigheten för biodrivmedel finns i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007). Enligt den lagen ska andelen biodrivmedel vara 18 procent år 2021, varefter den stiger 1,5 procentenheter åt gången upp till 30 procent år 2029. Bestämmelser om distributionsskyldigheten för biodrivmedel finns vidare i lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019). Enligt den ska biobrännoljans andel av det totala energiinnehållet i den lätta brännolja och biobrännolja som distributören levererar till förbrukning vara minst tre procent år 2021 och årligen stiga jämnt till tio procent fram till år 2028.

Våren 2021 överlämnade regeringen till riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport och till vissa andra lagar (RP 48/2021 rd). Propositionen gäller lagstiftningen om distributionsskyldighet och i den föreslås det bl.a. att tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten inom trafiken utvidgas till att omfatta biogas. Lagarna har stadfästs i juni 2021 och träder i fråga om distributionsskyldigheten för biogas i kraft den 1 januari 2022.

När det gäller flytande drivmedel lämpar sig den obligatoriska distributionsskyldigheten endast för aktörer som överlåter mer än en miljon liter flytande drivmedel till förbrukning per kalenderår. I och med lagändringen fastställs en motsvarande gräns för tillämpningen av distributionsskyldigheten för distributörer av gasformiga bränslen. I fråga om gasformiga bränslen ska motsvarande gräns vara 9 gigawattimmar. Som mängd energi motsvarar det gränsen på en miljon liter flytande drivmedel. Dessutom kan distributörerna frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten, om den mängd drivmedel som de levererar under ett kalenderår understiger gränsen för obligatorisk tillämpning av distributionsskyldigheten. Distributörer av fly-

tande drivmedel kan frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten, om de distribuerar minst 100 000 men högst en miljon liter flytande drivmedel. I fråga om distributörer av gasformiga drivmedel är gränserna minst 1 men högst 9 gigawattimmar.

För att distributionsskyldigheten ska utsträckas till att omfatta biogas som används i trafiken förutsätts att biogasen beskattas för att uppfylla kraven i EU:s regler om statligt stöd. Enligt reglerna om statligt stöd kan distributionsskyldighet och skattesänkning inte användas samtidigt.

2.2 EU:s lagstiftning

Punktskattedirektivet

Rådet antog den 19 december 2019 direktiv (EU) 2020/262 om allmänna regler för punktskatt (omarbetning), nedan *punktskattedirektivet*, som ersätter rådets direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG. I direktivet fastställs ett allmänt harmoniserat system för punktskatter och det handlar i synnerhet om produktion, lagring och flyttning av punktskattepliktiga produkter mellan medlemsstaterna. Det huvudsakliga syftet med direktivet är att möjliggöra fri rörlighet för produkter inom EU och samtidigt säkerställa att punktskatterna tas ut på rätt sätt i medlemsstaterna. Punktskattedirektivet trädde i kraft våren 2020 och det tillämpas från och med den 13 februari 2023. De lagar som gäller genomförandet ska dock godkännas av riksdagen före utgången av 2021 på det sätt som direktivet förutsätter.

Utgångspunkten för EU:s punktbeskattning är ett tillståndspliktigt system där tillverkning, lagring och flyttning av punktskattepliktiga produkter sker skattefritt under ett uppskovsförfarande. Under ett uppskovsförfarande kan produkter flyttas mellan godkända aktörer mellan medlemsstaterna, till mottagaren efter import eller för export till länder utanför gemenskapen.

Punktskattedirektivet tillämpas på flytande bränslen och vissa andra energiprodukter, elektricitet, alkohol och alkoholdrycker samt på tobaksprodukter om vilka det har utfärdats separata produktspecifika direktiv. I dessa direktiv föreskrivs det bl.a. om minimiskattenivån för produkterna och om beskattningsstrukturen.

Utgångspunkten för punktbeskattningen är territorialprincipen, enligt vilken varje medlemsstat i Europeiska unionen beskattar konsumtion av punktskattepliktiga produkter som äger rum på dess område. Punktskatter tas ut när produkter överläts till förbrukning från ett skatteupplag eller tas emot från en annan medlemsstat eller en stat utanför gemenskapen. Skattskyldighet uppkommer i den medlemsstat där produkterna överläts till förbrukning.

Energiskattedirektivet

Beskattningen av bränslen och elström har förenhetligats i rådets direktiv 2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan *energiskattedirektivet*. Till de skattepliktiga energiprodukter som avses i energiskattedirektivet hör bland annat motorbensin, dieselolja, lätt och tung brännolja, naturgas, flytgas, stenkol och elström. Kommissionen lade i juli 2021 fram ett förslag till rådets direktiv om en omstrukturering av unionsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (omarbetning) COM

(2021) 563 final.⁸ Förslaget och dess innehåll behandlas i statsrådets skrivelse till riksdagen (U 56/2021 rd)⁹.

Enligt det gällande energiskattedirektivet ska också olika biobaserade bränslen, såsom alkohol och fetter, beskattas enligt samma principer som t.ex. fossil motorbensin, dieselolja eller lätt brännolja. I enlighet med direktivets substitutionsprincip ska dessutom alla produkter som används som motorbränsle beskattas enligt skattenivån för motsvarande motorbränsle och alla kolväten ska beskattas enligt skatten på motsvarande uppvärmningsbränsle när de används som uppvärmningsbränsle. Enligt detta ska bl.a. biogas i egenskap av kolväte vara en skattepliktig produkt i Finland både som motorbränsle och som uppvärmningsbränsle. För närvarande är biogasen ändå skattefri, och Finland har inte ansökt om kommissionens godkännande för skattefrihet.

Utgångspunkten för energiskattedirektivet, liksom också för annan punktbeskattning, är att en skattepliktig produkt beskattas enligt produktens mängd och egenskaper i den medlemsstat där produkten konsumeras. För att göra detta möjligt får produkter inom ramen för skattekontrollen flyttas punktskattefritt från en medlemsstat till en annan. Enligt energiskattedirektivet ska det på energiprodukter tas ut en minimiskatt som medlemsstaterna, om de så önskar, får överskrida. I energiskattedirektivet finns det också bestämmelser om beskattningsstrukturen och sänkt skatt t.ex. för bränslen som har bättre miljöegenskaper än andra produkter på marknaden. Direktivet möjliggör en lindrigare energibeskattnings av företagsverksamhet och även av mindre branscher, såsom industri och gruvdrift, och av användningsändamål, såsom jordbruk. En förutsättning för att sänkt skatt ska beviljas är att kvaliteten på eller användningen av den produkt som berättigar till sänkning övervakas så att skattemyndigheten kan försäkra sig om att förutsättningarna för sänkningen uppfylls.

Enligt direktivet är det möjligt att under vissa förutsättningar bevilja skattefrihet eller skattesänkning för biobaserade bränslen. Skattesänkningen kan endast gälla den del av bränslet eller bränsleblandningen som är helt och hållet biobaserad. Om det är fråga om en bränsleblandning som består av biokomponenter och fossilt bränsle ska normal skatt på bensin, dieselolja eller naturgas betalas i fråga om det fossila bränslet. Skattesänkningen kan endast beviljas för viss tid, och för att undvika överkompensation ska beloppet av skattestödet för biobränsle anpassas t.ex. enligt prisväxlingarna på råolja och biodrivmedel. Dessutom ska det till kommissionen årligen rapporteras om de program för skattesänkning som tillämpas. Ett nationellt införande av en stödordning som energiskattedirektivet medger och som är avsett att främja användningen av biodrivmedel förutsätter alltid ett förfarande för statligt stöd enligt EU:s regler och således också att kommissionen godkänner stödåtgärden på förhand. I Finland har detta förfarande tillämpats på biodrivmedel som använts i vissa försöksprojekt. I Finlands nuvarande beskattning av flytande biobränslen, som i likhet med beskattningen av fossila bränslen baserar sig på produkternas egenskaper, har något separat tillstånd däremot inte behövt sökas, eftersom det inte anses ingå statligt stöd i beskattningen.

EU:s energi- och punktskattelagstiftning känner inte till skattefri egen konsumtion hos tillverkaren av en punktskattepliktig produkt, utan all konsumtion är skattepliktig. Energiskattedirek-

⁸ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1b01af2a-e558-11eb-a1a5-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF
https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1b01af2a-e558-11eb-a1a5-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_2&format=PDF

⁹ https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/U_56+2021.aspx

tivet gör det ändå möjligt att lämna tillfällig och till sin omfattning liten tillverkning av energiprodukter utanför beskattningen. Syftet är att spara den administrativa bördan i fråga om små produktionsvolymmer, som inte heller har någon särskilt stor inverkan på statsfinanserna eller handeln mellan medlemsstaterna och som således inte betraktas som statligt stöd. Å andra sidan ska man vid bedömningen av skattesystemet beakta bestämmelserna om skattediskriminering i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *FEUF*.

Utöver den lindrigare energibeskattningen inom vissa branscher tillåter energiskattedirektivet uttryckligen också en begränsning av tillämpningsområdet för de sänkta skattenivåerna. Då ska emellertid också förbudet mot skattediskriminering och bestämmelserna om statligt stöd beaktas. Direktivet möjliggör alltså t.ex. att gruvsdrift lämnas utanför tillämpningsområdet för energiskattestöd. Även om energiskattedirektivet möjliggör lindrigare beskattning av olika produkter och användningsändamål innehåller det inga bestämmelser om lindrigare beskattning av el för exempelvis värmepumpar, elpannor eller geotermiska värmeproduktionsanläggningar. Således är det inte möjligt att införa en skattesänkingsåtgärd som inte nämns i energiskattedirektivet enbart i processen för statligt stöd. Åtgärden förutsätter dessutom kommissionens förslag och rådets enhälliga beslut att ge medlemsstaterna tillstånd att av särskilda politiska skäl införa andra skattesänkningar än de som nämns i direktivet. I praktiken ska en medlemsstat som vill införa en sådan åtgärd lämna in en ansökan till kommissionen och förse den med all relevant och nödvändig information. Kommissionen ska bedöma begäran med beaktande av bl.a. en väl fungerande inre marknad, behovet av att säkerställa en rättvis konkurrens samt gemenskapens hälso-, miljöskydds-, energi- och trafikpolitik. Inom tre månader från mottagandet av all relevant och nödvändig information föreslår kommissionen antingen att rådet ska godkänna åtgärden i fråga eller alternativt motivera för rådet varför det inte har föreslagit ett tillstånd för åtgärden. Tillstånd beviljas för en bestämd tid på högst sex år, varefter ansökan kan föras till kommissionen och rådet för ny bedömning.

Förbud mot skattediskriminering och bestämmelser om statligt stöd

I beskattningen ska bestämmelserna om skattediskriminering och statligt stöd i FEUF beaktas. I dessa bestämmelser fastställs begränsningar av och förfarandekrav på användningen av stöd i form av skattesänkningar. Trots att energiskattedirektivet möjliggör olika skattesänkningar ska de bedömas utifrån EU:s bestämmelser om statligt stöd och skattediskriminering.

I FEUF finns bestämmelser om ett förbud mot skatte- och avgiftsdiskriminering som är förpliktande för medlemsstaterna och som syftar till att säkerställa fri rörlighet för varor mellan medlemsstaterna under normala konkurrensförhållanden. På grund av förbudet mot diskriminering får medlemsstaterna inte tillämpa sådana interna skatter eller beskattningsförfaranden som kan diskriminera produkter med ursprung i andra medlemsstater. Medlemsstaterna får alltså inte lägga direkta eller indirekta avgifter på varor från andra medlemsstater, av vilket slag de än är, som är högre än de avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor. Medlemsstaterna får inte heller påföra produkter från andra medlemsstater sådana interna avgifter som indirekt skyddar annan produktion. Skatt eller avgift strider mot förbudet mot diskriminering, om en produkt som importerats från en annan medlemsstat påförs skatt som beräknas på ett annat sätt eller enligt andra detaljerade regler än den skatt som påförs likadana inhemska produkter. Som skattediskriminering betraktas också beskattningsförfaranden som gäller importprodukter och som avviker från de förfaranden som tillämpas på inhemska produkter. Således kan man t.ex. inte kräva mer komplicerade eller omfattande utredningar i beskattningen av importerade bränslen än i fråga om inhemska bränslen. Förbudet mot skattediskriminering hindrar dock inte skattekontroll.

EU:s regler om statligt stöd är en del av unionens konkurrensrätt, vars syfte är att garantera jämlika konkurrensförhållanden inom hela unionen. Dessa regler är en viktig del av den europeiska inre marknaden. Syftet med dem är att säkerställa att myndigheterna i medlemsländerna inte beviljar sådana stöd som snedvrider konkurrensen och därmed inte är förenliga med den inre marknaden. Ett syfte är också att minska stödkonkurrensen mellan medlemsstaterna.

Bestämmelserna i FEUF begränsar användningen av statligt stöd som instrument i den ekonomiska politiken. Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Exempelvis ett direkt stöd, en gradering av skatten eller beviljande av skattefrihet för en viss produkt uppfyller i allmänhet kriterierna för statligt stöd och förutsätter således kommissionens förhandsgodkännande.

I vissa situationer är alternativet att tillämpa ett förenklat förfarande i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, nedan *gruppundantagsförordningen*. Enligt gruppundantagsförordningen lämpar sig stödordningar som genomförs i form av sänkning av miljöskatter på den gemensamma marknaden om de uppfyller villkoren i energiskattedirektivet. Förhandsanmälan behöver inte göras på stödordningar, om mottagarna av skattesänkningen väljs på basis av transparenta och objektiva kriterier och om de betalar skatt åtminstone enligt den minimiskattenivå som fastställs i energiskattedirektivet. Trots att någon förhandsanmälan inte behöver göras om statligt stöd som beviljats med stöd av gruppundantagsförordningen, ska ett sammandrag av ikraftträdandet av statligt stöd lämnas till kommissionen. Dessutom ska en årlig rapport om stödet lämnas till kommissionen i efterskott. Stödet omfattas också av kommissionens efterhandskontroll. I Finland tillämpas gruppundantagsförordningen på skatteåterbäring till energiintensiva företag, nedsatt elskatt för industri och datorhallar, nedsatt energiinnehållsskatt på kraftvärme samt återbäring av energiskatt inom jordbruket. Eftersom energiskattedirektivet inte omfattar sänkt skattesats för elström som förbrukas t.ex. i värmepumpar eller skattefrihet för biogas, kan det förenklade förfarandet enligt gruppundantagsförordningen inte tillämpas på dem. Å andra sidan tillämpas det förenklade förfarandet enligt den allmänna gruppundantagsförordningen dock inte på vattenbruk, även om energiskattedirektivet vid sidan av jordbruket identifierar vattenbruket och båda behandlas på ett enhetligt sätt i direktivet och uppfyller de villkor för miljöskattestöd som anges i riktlinjerna för miljöskydd. På vattenbruk tillämpas ett förenklat förfarande enligt kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *gruppundantagsförordningen för fiske och vattenbruk*.

Graderingen av skatten betraktas dock inte som statligt stöd enligt EU:s regler om statligt stöd, om den är förenlig med skattesystemets karaktär och struktur och tillämpas konsekvent. Ett exempel på en sådan åtgärd är att skatten graderas på grundval av en produkts skadliga egenskaper. En produkt som orsakar mindre skada än andra kan beskattas lindrigare utan att detta betraktas som statligt stöd. Skattegrunden ska emellertid vara objektiv och den ska tillämpas konsekvent på alla konkurrerande produkter. Det energiskattesystem som används i Finland och som bygger på bränslets energiinnehåll och koldioxidutsläpp under hela livscykeln grundar sig på ovannämnda princip och anses alltså inte innefatta statligt stöd. När det gäller drivmedel kompletteras energiskattesystemet med en drivkraftsskatt, som för sin del säkerställer att skattesystemet är förenligt med EU-lagstiftningen.

En utgångspunkt för bestämmelserna om statligt stöd och tillämpningen av dem är att obligatoriska åtgärder inte får stödås exempelvis genom skattesänkningar eller andra ekonomiska stödåtgärder. Detta innebär t.ex. att det är förbjudet att genom skatteutgifter främja användningen av biodrivmedel, om företagen har ålagts en bindande förpliktelse att leverera en viss andel sådant drivmedel till marknaden. Det att energiskattesystemet inte innefattar någon skatteutgift som ska betraktas som statligt stöd för biodrivmedel gör det möjligt att i Finland tillämpa en beskattning som samtidigt beaktar dels skyldigheten att distribuera biodrivmedel, dels drivmedlens energiinnehåll och koldioxidutsläpp.

Om det utbetalda statliga stödet är större än vad unionens lagstiftning möjliggör, är det fråga om ett olagligt stöd som kan leda till att tio års stöd inklusive ränta återkrävs. Dessutom omfattas statliga stöd av kumulationsregeln, som innebär att stödordningar eller enskilda stöd och gruppundantag kumuleras med varandra. Vid stödnivån, dvs. de högsta tillåtna stödbeloppen i förhållande till de godtagbara kostnaderna, ska alla enskilda stöd som hänför sig till det specificerade projektet i fråga beaktas. Ett enskilt företag kan således ha flera projekt vars finansiering kumuleras separat. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att för stort stöd betalas för en viss åtgärd eller ett visst projekt.

På energiskattestöd ska de allmänna förutsättningarna för beviljande av statligt stöd tillämpas. Enligt dem får stöd t.ex. inte beviljas företag i ekonomiska svårigheter. Till de allmänna förutsättningarna för statligt stöd hör också iakttagande av skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd. Fullgörandet av dessa skyldigheter förutsätter bl.a. registrering som stödmottagare och stödmottagarnas skyldighet att anmäla ekonomiska svårigheter i företaget.

De nuvarande reglerna om statligt stöd håller på att revideras och avsikten är att de nya reglerna ska träda i kraft vid ingången av 2024.

Ursprungsgaranti

Systemet med ursprungsgarantier är ett system som omfattar hela EU och bestämmelser om det finns i direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *RED II*. För närvarande gäller systemet för ursprungsgarantier endast el, men i och med ikraftträdandet av RED II ska de nationella bestämmelserna om systemet utvidgas till att dessutom gälla gas inklusive väte samt värme och kylning. Regeringen överlämnade i maj 2021 en proposition till riksdagen med förslag till lag om ursprungsgarantier för energi (RP 87/2021 rd).

Ursprungsgarantin är ett elektroniskt dokument som för slutförbrukaren av energi visar att en viss andel eller mängd energi har producerats från förnybara energikällor. Ursprungsgarantin visar alltså att produkten är förnybar och dess syfte är att förbättra slutförbrukarnas möjligheter att träffa val om sättet att producera den energi som de förbrukar. Ursprungsgarantin kan däremot inte direkt visa att en produkt är hållbar, utan detta måste verifieras på något annat sätt. Genom ursprungsgarantin för gas går det i princip inte att verifiera att gasen är förnybar och hållbar i utsläppshandeln, beskattningen eller distributionsskyldigheten.

Ursprungsgarantierna kan överföras inom hela EU. I och med detta är t.ex. överföringen av ursprungsgarantin för gas inte bunden till den fysiska anknytningen mellan produktionsplatsen och användningsstället.

3 Målsättning

Målet för propositionen är att verkställa det som skrivits in i regeringsprogrammet om en sänkning av skatteklassen för elström i värmepumpar och datorhallar så att man bäst kan främja värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning samt utnyttjande av överskottsvärme.

Ett ytterligare mål är att säkerställa den skattemässiga behandlingen av liknande verksamheter och på så sätt inkludera t.ex. industriell tillverkning och förädling av återvunnet material i energiskattestöden inom industrin.

Målet är också att förbättra funktionen, transparensen och tillförlitligheten i fråga om beskattningen av natur- och biogas. Eftersom biogas hittills inte har omfattats av skattesystemet måste det skapas ett regleringssystem för biogasen i fråga om regler som är nödvändiga för verkställandet av beskattningen, såsom överföringar mellan Finland och EU:s medlemsstater, överlåtelse till förbrukning, skattenivå, skattefri användning samt ett system för övervakning av beskattningen.

Ett ytterligare syfte med propositionen är att genomföra riktlinjerna i regeringens budgetförhandlingar 2022 om att överföra fiskodlingen till den lägre skatteklassen II för elström.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Att främja värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning

För att med hjälp av beskattningen främja det potentiella utnyttjandet av värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning och överskottsvärme föreslås det att den el som används av värmepumpar som producerar värme för fjärrvärmenätet överförs till skatteklass II för elström i enlighet med skrivningen i regeringsprogrammet. En anslutning till fjärrvärmenätet är motiverad, eftersom användningen av fjärrvärmenätet för fördelning av överskottsvärme främjar utnyttjandet också av sådan överskottsvärme som annars t.ex. på grund av sin stora volym inte skulle kunna utnyttjas inom ett och samma användningsområde. Å andra sidan skulle en begränsning av skatteförmånen till att gälla endast värmepumpar som anslutits till fjärrvärmenätet kunna leda till icke-optimala lösningar, där det lönar sig att producera värme med lägre verkningsgrad till ett högt temperaturnät än att utnyttja värmen lokalt. Dessutom skulle objekt som ligger långt från fjärrvärmenätet ha en ojämlig ställning. Därför föreslås det att den lägre skatteklassen för elström också ska gälla värmepumpar i industriell skala utanför fjärrvärmenätet. Som värmepumpar i industriell skala betraktas pumpar med en nominell värmeeffekt på minst 0,5 megawatt. Fastighetsspecifika värmepumpar som är mindre än så anses redan nu vara konkurrenskraftiga och omfattas därför enligt förslaget av en högre skatteklass för elström. Fjärrvärmenätet och dess funktion jämföras dessutom med fjärrkylanätet och dess funktion.

För att den värme som en värmepump alstrar vid kraftvärmeproduktionen inte ska öka den mängd värme som ligger till grund för beskattningen och därmed höja bränslebeskattningen ska bestämmelserna om beskattning av kraftvärmeproduktion preciseras till denna del.

För att främja produktionen av värme som inte baserar sig på förbränning är det motiverat att ändringen av skatteklassen för elström också till vissa andra delar genomförs i större omfattning än vad som skrivits in i regeringsprogrammet. I propositionen föreslås det att också den el som

används i elpannor som producerar värme för fjärrvärmenätet ska överföras till den lägre skatteklassen för elström. Detta stöds av behovet att omvandla den varierande el som i allt högre grad också produceras till värme från förnybara energikällor. Det är motiverat att begränsa skatteförmånen för elpannor till produktion av fjärrvärme, där värme också kan lagras samtidigt som integrationen av el- och värmesystemet förbättras.

När värmepump eller elpanna används i samband med verksamhet som hör till den sänkta skatteklassen II för elström omfattas den el som används i dem redan nu av den lägre skatteklassen för elström.

Av den teknik som inte baserar sig på förbränning föreslås det att också den el som förbrukas av cirkulationspumpar i produktionsanordningar för geotermisk värme ska överföras till den lägre skatteklassen för elström.

Enligt skrivningen i regeringsprogrammet sänks skatten på elström för datorhallar som producerar värme för fjärrvärmenätet till skatteklass II. Kravet på anslutning till fjärrvärmenätet försetter ändå aktörer som befinner sig långt från nätet i en ojämlik ställning. I stället för anslutning till nätet föreslås det att det för datorhallar ska ställas ett mer allmänt krav på att utnyttja den överskottsvärme som de producerar, varvid skatteförmånen också kan gälla andra datorhallar än sådana som är anslutna till fjärrvärmenätet. Vid denna bedömning av energiåtervinningens effektivitet utnyttjas det nyckeltal som skapats för detta ändamål, dvs. det s.k. ERE-talet, och de gränsvärden som föreskrivs för det. Kravet på utnyttjande av överskottsvärme ska graderas enligt datorhallens servereffekt. I de fall där ett ERE-tal inte finns att tillgå ska ett minimikrav ställas på energieffektiviteten hos datorhallens egen elförbrukning för att beskriva i vilken utsträckning den totala energianvändningen i datorhallen står i proportion till den energi som den egentliga serverutrustningen, dvs. IT-utrustningen, förbrukar. Detta anges som ett s.k. PUE-tal.

Storleken på en datorhall som är berättigad till skatteförmån ska i stället för det nuvarande minimikravet för datorhallens sammanlagda effekt bestämmas enligt minimivån för den sammanlagda effekten hos datorhallens egentliga serverutrustning. Det här är naturligt, eftersom beräkningen av ERE- och PUE-nyckeltalen i vilket fall som helst förutsätter mätning av serverutrustningens sammanlagda effekt. Samtidigt sänks effektkravet för en datorhall som är berättigad till skatteförmån betydligt jämfört med nuläget. I övrigt föreslås inga ändringar i definitionen av datorhall.

De datorhallar som enligt den nuvarande definitionen av datorhall i elskattelagen omfattas av den lägre skatteklassen för elström ska också i fortsättningen få skaffa el med en lägre skatteklass för elström utan krav på energieffektivitet eller energiåtervinning.

Energibeskattningen av tillverkning och förädling av återvunnet material

Definitionen av industri i elskattelagen föreslås bli ändrad så att den neutralt behandlar industriell tillverkning och förädling av material oberoende av vart verksamheten hör i Statistikcentralens näringsgrensindelning. I och med detta räknas industriell tillverkning och förädling av återvunnet material som industri. Det föreslås att verksamheten i fråga ska vara berättigad till den lägre skatteklassen II för elström samt till skatteåterbäring för energiintensiva företag till utgången av dess giltighetstid.

Beskattningsav biogas och allmänt beskattningsförfarande för gas

I propositionen föreslås det att det för biogas för trafikbruk ska föreskrivas en punktskatt, som i enlighet med den nuvarande miljöbaserade energiskattemodellen ska bestå av energiinnehålls- och koldioxidskatt. Dessutom ska en försörjningsberedskapsavgift tas ut för biogas. Skattenivån ska fastställas enligt samma utgångsvärden som för uppvärmningsbränslen i stället för att basera sig på skattegrunderna för drivmedel. Energiinnehållsskatten föreslås vara 10,33 euro per megawattimme och som beräkningsgrund för koldioxidskatten föreslås värdet per ton koldioxid, vilket är 53 euro. Om det är fråga om en hållbar biogas, ska koldioxidskatten halveras. Det föreslås att biogas som framställs av avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin ska vara befriad från koldioxidskatt. Om råvaran till biogas inte är hållbar, ska full koldioxidskatt tas ut på den. Enligt förslaget blir största delen av biogasen befriad från koldioxidskatt.

Skatt ska tas ut på biogas för trafikbruk, medan biogas för uppvärmning och för arbetsmaskiner ska vara skattefri. En förutsättning för skattefrihet är att den får behövligt godkännande för statligt stöd enligt EU-lagstiftningen.

Det bör noteras att den föreslagna skattenivån för biogas liksom även den nuvarande skattenivån för naturgas är lägre än skattenivåerna för andra drivmedel, också med hänsyn till drivkraftsskatten på gasbilar. Därför föreslås det att de drivmedel som omfattas av distributionsskyldigheten inte ska beskattas på ett enhetligt sätt, vilket inte nödvändigtvis till alla delar heller uppfyller kraven i EU-lagstiftningen. Till denna del är situationen alltså inte helt problemfri.

Biogasen är en produkt som omfattas av EU:s harmoniserade punktbeskattning, och därför ska på den i så stor utsträckning som möjligt tillämpas de redan gällande bestämmelserna om punktskatt på naturgas, inklusive vissa förenklade tillstånds- och tillsynsförfaranden som tillämpas på naturgas. Beskattningen av biogas ska genomföras i enlighet med de grundläggande principerna för ett uppskovsförfarande i fråga om tillverkning, lagring och flyttning av punktskattepliktiga produkter. Skatten ska betalas när en produkt lämnar ett uppskovsförfarande.

I propositionen föreslås det att systemet med skattefrihet för gas och samtidigt kretsen av punktskattskyldiga utvidgas så att distributionsnätsinnehavaren, om denne så vill, kan registrera sig som skattskyldig och få distributionsnätet som ett skattefritt nät på samma sätt som överföringsnätet. Detta föreslås gälla både naturgas och biogas. Då kan gas överföras skattefritt från överföringsnätet till distributionsnätet och vidare till en registrerad användare som anslutit sig till distributionsnätet. Det föreslås att distributionsnätsinnehavaren betalar för gas som överförs från ett distributionsnät till skattepliktig användning. Dessutom ska biogas skattefritt kunna överlåtas för uppvärmning och för arbetsmaskiner.

Om distributionsnätsinnehavaren inte har registrerat sig som skattskyldig är överföringsnätsinnehavaren skattskyldig för gas som överförs från överföringsnätet till ett skattepliktigt distributionsnät. Eftersom distributionsnätsinnehavaren då inte är skattskyldig och inte heller annars har någon roll i beskattningen ska skatten för natur- och biogas som matats in i det skattepliktiga distributionsnätet betalas av den som har matat in gasen i distributionsnätet.

För att de olika skatemässiga rollerna för distributionsnät ska kunna åtskiljas ska man i beskattningen införa definitioner på registrerade distributionsnätsinnehavare och skattefria distributionsnät samt oregistrerade distributionsnätsinnehavare och skattepliktiga distributionsnät.

Mängden biogas ska beaktas i den skatt som ska betalas på gasblandningen. En förutsättning för att metan ska kunna hanteras som biogas vid beskattningen är att det på ett tillförlitligt sätt kan påvisas att mängden biogas i fråga matas in i det nät eller skatteupplag i Finland varifrån den överläts till förbrukning. Den skattefördel som uppstår i fråga om biogas och dess lägre skattenivå kan riktas till gasförbrukarna. Eftersom biogasen inte fysiskt kan överföras t.ex. mellan två skilda distributionsnät bör riktandet ske i det nät till vilket biogasen matats in eller mellan de nät från vilka gasen fysiskt kan överföras till ett annat nät.

Skattefriheten för biogas ska endast gälla biogas som producerats på ett hållbart sätt. Det är möjligt att det i EU:s statsunderstödsprocess införs ännu noggrannare begränsningar i råvarubasen för skattefri biogas som används för uppvärmning och i arbetsmaskiner eller i andra förutsättningar för beviljande av stöd.

Den biogas som inte omfattas av överförings- och distributionsnäten ska behandlas och beskattas som biogas.

Biogas som småskaliga biogasproducenter producerar själva för trafikbruk, i arbetsmaskiner och för uppvärmning ska vara skattefri. Likaså ska den biogas som en småskalig biogasproducent överlåter t.ex. till sin granne vara skattefri. Regleringen skulle ha samma utgångspunkt som den nuvarande skattefriheten för småskalig elproduktion. Med småskalig biogasproduktion avses en anläggning som producerar högst en gigawattimme biogas per år. Denna mängd motsvarar cirka 100 000 liter flytande bränsle och motsvarar till sin storleksklass biogasproduktionen på en eller två gårdsbruksenheter. Om mängden gas som produceras överstiger nämnda gräns ska aktören registrera sig som biogasproducent och verksamheten i sin helhet ska omfattas av det allmänna skattesystemet för gas. Småskaliga biogasproducenter ska registrera sig som småskaliga biogasproducenter och årligen lämna in en skattedeklaration över mängderna producerad gas för övervakning.

Överföring av vattenbruk till den lägre skatteklassen II för elström

I propositionen föreslås det att vattenbruket överförs till den lägre skatteklassen II för elström. För närvarande omfattas vattenbruket inte av energiskattestödet till jordbruket. Vid sidan av fiskodling omfattar vattenbruket också bl.a. odling av musslor och kräftdjur. Enligt TOL 2008 hör vattenbruket till huvudgrupp A i näringsgrensindelningen med jordbruk, skogsbruk och fiske och det ingår i näringsgrensgrupp 3, som är fiske och vattenbruk. Vattenbruk är en näringsgren (032) som definieras som skötsel och odling av vattenlevande organismer med avsikt att få en bättre produktion än i den naturliga miljön.

Den överföring till den lägre skatteklassen II för elström som föreslås i propositionen ska genomföras genom ett motsvarande förfarande för skatteåterbäring som de övriga energiskattestöden till jordbruket och inkluderas i tillämpningsområdet för lagen om skatteåterbäring inom jordbruket. Vattenbruket ska utöver elskattestödet också omfattas av skatteåterbäringen för brännolja som använts inom jordbruket.

I propositionen definieras yrkesmässigt vattenbruk som en stödberättigande näringsgren som en yrkesmässig vattenbrukare har rätt till stöd för. Enligt propositionen avses med yrkesmässigt vattenbruk uppfödning eller odling av vattenlevande organismer som ägs av sökanden, såsom fisk, musslor och kräftdjur, där den teknik som används är avsedd att öka produktionen av dessa organismer så att den överskrider miljöns naturliga kapacitet. Med yrkesmässig vattenbrukare avses en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver vattenbruk och vars omsättning överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i

mervärdesskattelagen (1501/1993). Avsikten är att småskaligt vattenbruk ska lämnas utanför lagens tillämpningsområde.

På skatteåterbäringen för el och brännolja som används i yrkesmässigt vattenbruk tillämpas EU:s bestämmelser om statligt stöd. Skatteåterbäringen uppfyller villkoren för energiskattestöd i artikel 45 i gruppundantagsförordningen för fiske och vattenbruk, och således kan man till kommissionen i ett förenklat förfarande enligt förordningen göra en anmälan i efterhand om införandet av energiskattestödet.

Övriga förslag

I skattetabellen i bilagan till elskattelagen ska utöver det nedre värmevärdet för gas också anges det övre värmevärdet, vilket motsvarar det värde som för närvarande används vid kommersiella leveranser av gaser.

I lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreslås en ändring som gäller skatteperioden för småskalig biogasproduktion.

Bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordning i lagen om skatt på bränslen föreslås bli preciserade på det sätt som förutsätts i grundlagen (731/1999). Till lagen fogas också en definition på kraftverk med samma innehåll som i elskattelagen.

Till punktskattelagen och elskattelagen ska fogas de nya energiskattestöd som föreslås i propositionen för att fullgöra den skyldighet att iakta öppenhet som ingår i EU:s bestämmelser om statligt stöd och fullgöra andra stödmottagares anmälningsskyldighet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Alla föreslagna ändringar minskar statens skatteinkomster med sammanlagt cirka 20 miljoner euro på årsnivå och ökar anslaget med återbäring av energiskatt inom jordbruket med 0,5 miljoner euro. På grund av tidpunkten för redovisningen av punktskatterna och skatteåterbäringarna minskar de kassabaserade skatteintäkterna enligt statsbudgeten med ca 16 miljoner euro 2022 till följd av ändringarna. Ändringarna inverkar huvudsakligen på anslagen först 2023.

De skatteändringar som gäller värmepumpar, elpannor och geotermiska värmeanläggningars cirkulationspumpar, datorhallar och industriell tillverkning och förädling av återvunnet material minskar statens skatteinkomster med cirka 23 miljoner euro på årsnivå, varav skatteändringen för datorhallar utgör cirka 7 miljoner euro och produktionen och bearbetningen av återvinningsmaterial cirka 2 miljoner euro. Bedömningen är förenad med osäkerhet eftersom det för närvarande inte finns något detaljerat material om all utrustning som överförs till den lägre skatteklassen för elström.

Konsekvenserna för skatteåterbäringen inom den energiintensiva industrin beräknas vara små.

De föreslagna ändringarna kommer att öka statens skatteinkomster med cirka 3 miljoner euro på 2022 års nivå. Det föreslagna beskattningsförfarandet för biogas i överföringsnätet är dock förenat med risker för att skatteintäkterna minskar under de kommande åren. Finland ansluter sig till EU:s gemensamma gasmarknad när gasledningen mellan Polen och Litauen sannolikt

öppnas under 2022. Att biogas som matats in i överföringsnätet behandlas som biogas i beskattningen kan leda till att biogas som matats in i utländska överföringsnät som är anslutna till Finlands överföringsnät och sålts till Finland i beskattningen i fortsättningen ersätter den naturgas som använts i värmeproduktionen. Eftersom skattenivåerna för naturgas i Finland är bland de högsta i Europa är det mycket möjligt att biogas som matats in i utländska nät i betydande grad styrs till Finland. Om all skattepliktig naturgas som använts för värmeproduktion under de kommande åren ersätts med biogas i beskattningen, uppgår bortfallet av skatteintäkter som högst till 160–180 miljoner euro.

Om vattenbruket inkluderas i återbäringen av energiskatt inom jordbruket ökar den återbäringen med cirka 0,5 miljoner euro per år, varav elströmmens andel är 0,4 miljoner euro och brännoljans andel 0,1 miljoner euro.

Konsekvenser för företagen

Den föreslagna sänkningen av skatten på elström för värmepumpar, elpannor, geotermiska cirkulationspumpar och datorhallar lindrar beskattningen för aktörerna i branschen. Exempelvis i en situation där värmepumparnas andel av fjärrvärmeproduktionen är 10 procent minskar skattereformen kostnaderna för den totala fjärrvärmeproduktionen med cirka 0,7 euro per megawattimme. I de fall av användning av värmepumpar som granskades i utredningarna skulle sänkningen av elskatten till skatteklass II sänka priset på den producerade värmen med ca 6,2–8,8 euro per megawattimme.

Ändringarna ska genomföras i form av en direkt sänkning av skatten på elström, vilket är enkelt för aktörerna och Skatteförvaltningen. Eftersom en sänkning förutsätter en separat mätning av elförbrukningen skulle den orsaka obetydliga engångskostnader för apparater.

En sänkning av elskatten för nya datorhallar förutsätter att de föreskrivna, verifierade kraven i fråga om återvinning av överskottsvärme och energieffektivitet på årsnivå uppfylls. Detta baserar sig dock på att innehavaren av en datorhall gör en egen anmälan och på att Skatteförvaltningen gör eftergranskning, vilket innebär att också förfarandet är lätt att administrera. När nya skattesänkningar införs är tillämpningen av dem i det inledande skedet förenad med en viss osäkerhet. Samtidigt kan eftergranskningen ske så sent som dryga tre år efter införandet av skatteförmånen. Detta understryker att innehavaren av datorhallen ska bedöma sin verksamhet på ett tillförlitligt sätt, eftersom skattestödet återkrävs av innehavaren av datorhallen om kraven inte uppfylls. Med beaktande av att datorhallsverksamhet är energiintensivt och elskattestödet omfattande innebär felaktigt handlande en stor ekonomisk risk. För att undvika problem med återkrav av stöd är det möjligt för skatteförmånstagaren att skaffa el i en högre skatteklass för elström och ansöka om återbäring i enlighet med 6 a § i elskattelagen. Också då har man varit tvungen att mäta elströmmen separat för den verksamhet som avses i återbäringen. Genom detta förfarande får stödmottagaren mera tid att försäkra sig om att verksamheten överensstämmer med kraven och undvika ekonomiska påföljder på grund av felaktig tolkning. Detta förfarande är ändamålsenligt i fråga om den sänkning av elskatten som baserar sig på PUE- och ERE-talen i datorhallarna, eftersom rätten till sänkning baserar sig på och verifieras först utifrån de faktiska och verifierade siffrorna under kalenderåret. När verksamheten har etablerats kan en aktör övergå till att skaffa el direkt med en sänkt skattesats. Ett motsvarande förfarande skulle vara möjligt vid beskattningen av elström för värmepumpar, elpannor och cirkulationsvattenpumpar i geotermiska värmeanläggningar.

Att låta industriell tillverkning och förädling av återvunnet material omfattas av energiskattestöden minskar skattebördan för företagen i branschen. Inkluderingen av vattenbruket i energiskattestödet till jordbruket minskar också aktörernas beskattning.

Anslutningen av biogas till distributionsskyldigheten för biodrivmedel vid ingången av 2022 utgör ett betydande incitament för försäljning av biogas för användning i trafiken. Den gas som säljs för trafik kommer sannolikt att så gott som helt vara biogas. Eftersom utbudet av inhemsk biogas ändå är förenat med begränsningar kan en ökning av efterfrågan på biogas i trafiken på motsvarande sätt minska försäljningen av inhemsk biogas till andra sektorer. Skattenivån för biogas som säljs för användning i trafiken, inklusive försörjningsberedskapsavgiften, föreslås vara 10,414 euro per megawattimme.

Den sammantagna effekten av distributionsskyldigheten för biodrivmedel och de föreslagna skatteändringarna är att de årliga körkostnaderna för en gasdriven lastbil utan släpvagn stiger med i genomsnitt ca 1 740 euro, om lastbilens körprestation är 60 000 kilometer per år och gasförbrukningen 10 megajoule per kilometer. De årliga körkostnaderna för en lastbil med en släpvagn som använder kondenserad natur- och biogas stiger med cirka 8 700 euro, om lastbilens körprestation är 120 000 kilometer per år och gasförbrukningen är 22 megajoule per kilometer. Trots detta ska beskattningen av den gasdrivna nyttotrafiken fortfarande inte vara förenlig med flytande biobränslen, utan betydligt lättare.

Det föreslagna beskattningsförfarandet för gas gör det möjligt att rikta den biogas som matats in i nätet på basis av inköpen till en viss användare oberoende av var biogasen de facto har använts. De biogasproducenter som matar in biogas i överförings- och distributionsnätet kommer således också i fortsättningen att få skattemässig fördel av den biogas som de matat in i nätet liksom av den biogas som produceras och förbrukas utanför nätet, dvs. så kallad offgrid-gas. Biogas som matats in i utländska överföringsnät som är anslutna till Finlands överföringsnät och sålts till Finland kan sannolikt i fortsättningen ersätta naturgas i beskattningen oberoende av var biogasen har använts fysiskt. Det utländska utbudet av biogas kan i detta fall i någon mån sänka priset på biogas i Finland och leda till lägre kostnader för värmeproduktionen och lägre incitament för inhemska biogasproducenter.

Även om de föreslagna skattestöden i huvudsak genomförs som direkta skattesänkningar eller skattefrihet förutsätter genomförandet av dem, för att möjliggöra den kontroll av statligt stöd som EU förutsätter, att stödmottagarna registreras som stödmottagare och att aktörerna är skyldiga att anmäla mängden biogas och elström som används. Registreringen ska ändå vara en engångsföreteelse.

Konsekvenser för myndigheterna

De föreslagna sänkningarna av skatten på elström ska genomföras i form av direkta skattesänkningar när elström överläts till en aktör, vilket ur Skatteförvaltningens synvinkel är ett enkelt förfarande. De nya sänkningarna av elskatten för datorhallar och de övriga sänkningarna av skatten på elström förutsätter dessutom att de föreskrivna kraven uppfylls och övervakas. Eftersom de föreslagna skattestöden är betydande för verksamhetsutövaren och eftersom det är fråga om att utvidga skattestödet till ett stort antal nya aktörer och nya användningsområden, förutsätter detta rådgivnings- och handledningsarbete av Skatteförvaltningen samt aktiv övervakning av verksamhet som är berättigad till skatteförmån omedelbart efter att ändringen har trätt i kraft. På detta sätt kan man bättre undvika situationer där ett företag har hunnit agera felaktigt i flera år, då också skattepåföljderna för företaget kan vara betydande.

Att ändra definitionen av industri i elskattelagen och inkludera industriell tillverkning och förädling av återvunnet material i energiskattestödet samt att inkludera vattenbruket i energiskattestödet till jordbruket beräknas dessutom medföra en del rådgivnings- och handledningsarbete för Skatteförvaltningen.

Att vattenbruket börjar omfattas av energiskattestödet till jordbruket beräknas öka antalet ansökningar om återbäring med 200 utöver nuvarande knappa 34 000 ansökningar och som helhet måttligt öka Skatteförvaltningens uppgifter.

Ändringen av beskattningsförfarandet för natur- och biogas binder inledningsvis Skatteförvaltningens resurser för personalutbildning, handledning av de skattskyldiga och information.

Skatteförvaltningen orsakas extra arbete också av den kontroll av statligt stöd som EU förutsätter av nya mottagare av skattestöd för elström och biogas.

Genomförandet av de föreslagna ändringarna förutsätter systemändringar för Skatteförvaltningen, med engångskostnader på högst 290 000 euro. Skatteförvaltningen har uppskattat att ändringarna ökar arbetsmängden med 6 årsverken.

Miljökonsekvenser

De föreslagna ändringarna i beskattningen främjar spridningen av sådana former av värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning, vilket har en minskande effekt på mängden växthusgaser i atmosfären och en ökande effekt på naturens mångfald. I den nationella beräkningen av utsläpp beror utsläppsminskningen för de former av värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning på hurdan värmeproduktion de ersätter. Om den ersätter fossil produktion uppnås en minskning av utsläppen. Det bedöms dock att t.ex. värmepumpar kommer att ersätta huvudsakligen gammal eller ny värmeproduktion som baserar sig på förbränning av biomassa och som vid den nationella beräkningen av utsläpp anses vara utsläppsfri. Den kalkylerade utsläppsminskning som uppnås med värmepumpar blir då som helhet betraktad liten. En sänkning av skatten på elström skulle dessutom öka användningen av dessa lösningar och således uppvärmningens beroende av tillgången på el.

Genom att använda ERE-kodtalet som det primära kriteriet vid fastställandet av skattestödet för datorhallar blir det möjligt för aktörerna inom branschen att på eget initiativ genomföra en totaloptimering mellan tyngdpunkterna för energieffektivitet och värmeåtervinning, sporra till energieffektivitet och skapa regionalt jämlika lösningar. I princip är det inte möjligt att uppnå skattestöd enbart genom förbättrad energieffektivitet, utan det krävs betydande tillvaratagande av överskottsvärme.

Om industriell tillverkning och förädling av återvunnet material räknas som industri, sporrar företagen att tillverka och utnyttja returråvaror vid industriell tillverkning av varor. Detta har positiva effekter i synnerhet för en hållbar användning av naturresurser.

Höjningen av priset på utsläppsrätter och den gradvis slopade skatteåterbäringen till energiintensiva företag fram till år 2025 håller på att höja betalningsviljan hos de industrianläggningar inom utsläppshandelssektorn som använder naturgas så att den blir högre än i trafiken utan att distributionsskyldigheten för biodrivmedel tillämpas på biogas. I detta fall styrs biogasen i första hand till industrianläggningar inom utsläppshandelssektorn i stället för till trafiken. Syftet med de föreslagna ändringarna är att bidra till att göra det möjligt att tillämpa distributionsskyl-

digheten på biogas. I och med distributionsskyldigheten för biodrivmedel skulle betalningsviljan för biogas vara klart högre inom trafiken än inom utsläppshandelssektorn och biogasen skulle i första hand styras till att användas i trafiken och således till ansvarsfördelningssektorn före industrianläggningarna inom utsläppshandelssektorn. En utvidgning av distributionsskyldigheten för biodrivmedel till att omfatta biogas kan på längre sikt minska de kalkylerade växthusgasutsläppen från trafiken något, eftersom biogasens andel av trafikgasen utan distributions-skyldigheten sannolikt kommer att minska under de kommande åren av ovannämnda orsaker. Möjligheten att tillämpa distributionsskyldigheten för biogas förbättrar dessutom kostnadseffektiviteten för utsläppsminskningarna inom ansvarsfördelningssektorn, eftersom detta minskar behovet att distribuera avancerade flytande biobränslen vars marknadspris är klart högre än priset på biogas.

Eftersom utvidgningen av distributionsskyldigheten för biodrivmedel till biogas ger ett starkt incitament att maximera andelen biogas av den gas som används i trafiken och totalproduktionen av biogas uppskattas överskrida den mängd gas som används i trafiken under en lång tid, kommer den gas som säljs för användning i trafiken sannolikt i fortsättningen att vara biogas i sin helhet. Den föreslagna skattenivån för biogas påverkar således inte biogasens andel av den totala förbrukningen av gas i trafiken.

De föreslagna ändringarna i beskattningen av gas som används i trafiken minskar skattestödet för gasdrivna bilar och ökar därmed incitamenten för anskaffning av elbilar som är betydligt mer energieffektiva, vilket främjar uppnåendet av utsläppsminskning inom trafiken och ansvarsfördelningssektorn på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. De föreslagna ändringarna minskar den totala efterfrågan på gas i trafiken och gör det således möjligt att styra en begränsad biogas till andra sektorer. Skattestödet för gas som används i trafiken förblir dock fortfarande mycket stort, vilket kan leda till att gasbilar blir vanligare i synnerhet i den tunga trafiken. Om utbudet av elbilar och andra alternativ ökar i den tunga trafiken under de närmaste åren kommer den låga skattenivån för gas i trafiken sannolikt att öka utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn och försämra energieffektiviteten i trafiken.

Behandlingen av biogas som matats in i ett utländskt överföringsnät vid beräkningen av växthusgaser är för närvarande oklar. Det är möjligt att biogas som matats in i nätet utomlands och köpts till Finland inte kan beaktas som en minskning av naturgasförbrukningen vid beräkningen av växthusgaser i Finland, eftersom biogasen i praktiken skulle förbrukas utanför Finland. Även om biogas som köpts från utlandet kan beaktas som en faktor som minskar förbrukningen av naturgas vid beräkningen av växthusgaser i Finland, främjar detta inte nödvändigtvis utsläppsminskningarna inom ansvarsfördelningssektorn i Finland. På grund av den ringa mängden gas som används i trafiken kommer den andel biogas som styrs till trafiken sannolikt att förbli liten. Eftersom de största incitamenten för användning av biogas i Finland efter trafiken finns inom den separata värmeproduktionen inom utsläppshandelssektorn kommer den utländska biogasen sannolikt i första hand att styras till utsläppshandelssektorn och främjar således inte minskningen av utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn i Finland.

Konsekvenser för hushållen

De granskade skattemodellerna påverkar inte kostnaderna för enskilda hushålls egna värmepumpar, eftersom de i huvudsak har uteslutits från den lägre skatteklassen. Inte heller konkurrensläget för olika uppvärmningsformer påverkas nämnvärt av den nya skattemodellen för enskilda hushåll, eftersom den direkta förändringen av kostnaderna för fjärrvärme är liten. De föreslagna ändringarna i beskattningen av el minskar i någon mån produktionskostnaderna för

fjärrvärme och kan således på kort sikt sänka priset på fjärrvärme i de områden där värmepumpar och elpannor utnyttjas vid värmeproduktionen, såsom i Helsingfors och Esbo. På lång sikt kan ändringarna sänka priset på fjärrvärme i större utsträckning och kraftigare, om de former av värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning blir vanligare.

De föreslagna ändringarna i beskattningen av biogas tillsammans med distributionsskyldigheten för biodrivmedel skulle höja de årliga kostnaderna för en gasdriven personbil med en körprestation på 17 000 kilometer med i genomsnitt cirka 152 euro, om gasförbrukningen är 2,5 megajoule per kilometer, dvs. cirka 8,1 liter bensin per hundra kilometer. Trots detta överensstämmer bränslebeskattningen och en kombination av drivkraftsskatten för gasdrivna personbilar fortfarande inte med flytande biobränslen.

Det finns inget aktuellt material att tillgå om fördelningen av gasdrivna bilar enligt inkomstnivå. Gasdrivna personbilar är dock betydligt nyare än det genomsnittliga fordonsbeståndet, eftersom medianåldern för en gasdriven bil var cirka fyra år i juni 2021, medan medianåldern för alla bilar som används i trafik var cirka 12 år. Eftersom låginkomsttagare äger färre bilar och bilarna är äldre än genomsnittet kan man anta att en höjning av bränslekostnaderna främst gäller de mellersta och högre inkomstdecilerna och att skatteändringarna inte har några konsekvenser för de hushåll som har den allra svagaste ekonomiska ställningen.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Stöd för värmepumpar

Som alternativ till att sänka elskatten skulle konkurrenskraften hos värmepumpar och andra elbaserade sätt att producera värme kunna främjas effektivt i energibeskattningen jämfört med värme som produceras genom förbränning också genom att slopa skattestöden för uppvärmningsbränslen, såsom skattestödet för kraftvärme, eller genom att slopa skattefriheten för biomassa som bränsle i värmeproduktionen. Ändringar i skattestöden kan dock vara omfattande med tanke på hela energisystemets funktion och eventuellt med tanke på andra sektorer och skulle förutsätta en mer omfattande utredning än vad som har varit möjligt inom tidsplanen för sänkningen av elskatten.

Energibeskattningen av tillverkning och förädling av återvunnet material

Med avvikelse från vad som föreslås i propositionen skulle industriell tillverkning och förädling av återvunnet material kunna uteslutas från skatteåterbäringen för energiintensiva företag. Verksamheten i fråga skulle kunna överföras till den lägre skatteklassen för elström i enlighet med de riktlinjer som drogs upp vid halvtidsöversynen och ramförhandlingarna våren 2021. Då skulle industriell tillverkning och förädling av återvunnet material dock behandlas mindre förmånligt än annan industri. För att tillgodose en enhetlig skattemässig behandling föreslås det i propositionen att verksamheten när villkoren uppfylls också ska berättiga till skatteåterbäring för energiintensiva företag. De ekonomiska konsekvenserna för både den offentliga ekonomin och de skattskyldiga förblir dock små, eftersom skatteåterbäringen för energiintensiva företag kommer att slopas stegvis i enlighet med vad som fastställts redan tidigare.

Beskattningsförfarandet för gas

Ett centralt problem i genomförandet av beskattningsförfarandet för naturgas och biogas hänför sig till att utreda mängden biogas i överförings- och distributionsnätet. Utöver den modell för beskattningen som föreslås i avsnitt 4.1 har man vid beredningen utrett alternativa modeller och hur fungerande de är.

Ett alternativ för verkställandet av beskattningen är att både i överföringsnätet och distributionsnätet tillämpa en modell där endast hundra procentig biogas betraktas som biogas i beskattningen och beskattas med skatten på biogas. I praktiken skulle då endast sådan gas som produceras och säljs utanför nätet, såsom offgrid-gas som säljs utanför nätet eller hundra procentig biogas som importerar i kondenserad form, betraktas som biogas i beskattningen. Den blandgas som finns i överföringsnäten och distributionsnäten skulle i beskattningen behandlas som fossil naturgas oberoende av dess faktiska sammansättning. Till exempel Danmark tillämpar ett sådant förfarande vid beskattningen av gas.

Fördelen med alternativet är att beskattningsförfarandet är enkelt, tydligt och förutsägbart. Denna modell skulle särskilt lösa tekniska och EU-rättsliga frågor i anslutning till beskattningen av importerad biogas. Modellen förverkligar inte riktigt utgångspunkterna för Finlands nuvarande energiskattemodell, dvs. att beskatta produkter i enlighet med deras egenskaper.

I den regeringsproposition som var på remiss föreslogs en beskattningslösning som baserar sig på den ovan beskrivna modellen där blandgas i överföringsnätet skulle ha betraktats som naturgas i beskattningen oberoende av gasblandningens sammansättning och användningsändamål. Den skattemässiga ställningen som naturgas för gas som ursprungligen matats in i överföringsnätet skulle kvarstå i alla skeden av distributionskedjan. Dessutom hade all gas i ett skattepliktigt distributionsnät beskattats enligt skattenivån för naturgas. Däremot beaktas den mängd biogas som matas in från andra nät än överföringsnätet i det skattefria distributionsnätet i den skatt som ska betalas på gasblandningen och den skattefördel som uppstår i fråga om biogas och dess lägre skattenivå hade kunnat riktas till användare av gas inom det skattefria distributionsnätet i fråga. Syftet med förslaget var att lösa skattemässiga utmaningar i anslutning till eventuell importerad biogas, eftersom både gas som importerats från en annan medlemsstat och gas som producerats i Finland behandlas lika i överföringsnätet. Dessutom bevarar alternativet incitamentet för biogasproducenter att mata in biogas direkt i distributionsnätet, eftersom de användare av gas som är anslutna till distributionsnätet har ett incitament att köpa biogas för att få skattefördelar. Modellen hade fungerat så att skattestödet skulle ha inriktats effektivt på inhemsk biogas.

Som ett alternativ utvärderades en så kallad blandgasmodell. Enligt den fastställs skatten som en helhet enligt den faktiska sammansättningen av den gas som finns i överföringsnätet eller distributionsnätet. För biogas och fossil naturgas fastställs egna skattenivåer i skattetabellen på basis av deras egenskaper och skatten på den gasblandning som finns i nätet fastställs enligt vilken andel av gasen som vid tidpunkten för granskning är fossil naturgas och vilken andel som är biogas. Om det vid beskattningstidpunkten funnits 90 procent naturgas och 10 procent biogas i nätet består skattebeloppet till 90 procent av skatt på naturgas och till 10 procent av skatt på biogas. Alternativet förutsätter att den skattskyldige nätinnehavaren har kännedom om kvaliteten på och mängden av den gas som matats in i nätet. I fråga om biogas som produceras i Finland baserar sig uppföljningen i första hand på en balansräkning för gas, av vilken framgår kvaliteten på och mängden av den gas som matats in i nätet. Biogasens ursprung ska kunna visas med till exempel hållbarhetsintyg och produktionsintyg.

Samma villkor gäller för utländsk biogas, dvs. den skattskyldige ska på ett tillförlitligt sätt kunna få reda på biogasens ursprung, hållbarhet och inmatningskedja till det finländska nätet. För importerad gas behövs motsvarande intyg som för inhemsk biogas. När det gäller importerad gas finns det betydande osäkerhetsfaktorer i fråga om tillgången till dessa utredningar, eftersom det inom EU inte finns något enhetligt system för att utreda den faktiska sammansättningen av gas som importeras. Inom området för ett överföringsnät skulle skattenivån för blandgas vara densamma, men mellan överföringsnät och distributionsnät samt mellan distributionsnäten kan skattenivåerna variera beroende på om biogas matas in i distributionsnätet direkt från en produktionsanläggning eller i kondenserad form. Således inverkar lokala förhållanden på skattenivån för gasen på det sättet att ju mer biogas som matas in i distributionsnätet, desto lindrigare är beskattningen av gasen för alla användare.

Utgångspunkten för beskattningen i detta alternativ är att både naturgas och biogas kan matas in skattefritt i ett överföringsnät eller ett skattefritt distributionsnät. Skatten på gasen bestäms på månadsnivå på basis av mängden av och kvaliteten på gasen i överföringsnätet och den gas som överlåtits till förbrukning från det skattefria distributionsnätet. I överföringsnätet utformas balansräkningen för skatteändamål i fråga om gasen enligt mängden naturgas från Ryssland, gasblandning från Baltikum och biogas som matats in i överföringsnätet i Finland samt enligt sammansättningen av kondenserad gas som eventuellt matats in i nätet. Överföringsnätsinnehavaren betalar skatten på denna blandning. Om gas har överlåtits skattefritt till en registrerad användare från överföringsnätet, ska Gasgrid Finland Oy meddela användaren om skattenivån för gasblandningen. Från överföringsnätet kan gasblandningen överföras skattefritt till ett skattefritt distributionsnät. Skatten på gasblandningen i distributionsnätet fastställs på basis av mängden av den gasblandning i överföringsnätet som bestäms på det sätt som beskrivs ovan och den mängd biogas som eventuellt matats in i det skattefria distributionsnätet. Skatten betalas av naturgasdistributionsnätsinnehavaren utifrån den mängd gas som överlåtits till förbrukning. Från ett skattefritt distributionsnät för gas kan gas överlåtas skattefritt till registrerade användare på motsvarande sätt som från ett överföringsnät.

Blandgasmodellen motsvarar mest exakt och tillförlitligt ursprunget för den gas som beskattas och gasens faktiska sammansättning. I den slopas nuvarande tillämpningspraxis, som utformats på basis av tolkning och som inte är förenlig med utgångspunkterna för och lagstiftningen om punktbeskattning, och genom vilken naturgas omvandlas till biogas med olika intyg och arrangemang. Fördelen med modellen är att den fungerar enhetligt och tydligt för alla aktörer. Modellen motsvarar också de grundläggande principerna för punktbeskattningen, dvs. att en produkt beskattas enligt produktens mängd och egenskaper, och förutsätter inte att gasens ursprung och sammansättning ändras virtuellt med handlingar.

En tydlig skillnad mellan blandgasmodellen och nuläget är att nyttan av den lägre skattenivån för biogas och i framtiden syntetisk metan i överförings- eller distributionsnätet fördelas mellan alla användare av gasen utifrån gasens faktiska sammansättning. Modellen skulle vara relativt enkel ur Skatteförvaltningens synvinkel, eftersom nätinnehavarna ansvarar för att beskattningen av den gasblandning som överlåtits till förbrukning är korrekt. Däremot ökar utredningen av och anmälan om skattenivåerna den administrativa bördan för de skattskyldiga.

I blandgasmodellen är det nuvarande virtuella riktandet av biogas i beskattningen inte längre möjligt, men samtidigt lindras beskattningen en aning för största delen av användarna. I och med blandgasmodellen skulle skatteintäkterna inte statistiskt sett öka jämfört med nuläget, eftersom den biogas som matas in i överföringsnätet och distributionsnätet beaktas i den genomsnittliga skattenivån. Till följd av detta får användare i överföringsnätet och distributionsnätet, förutom distributörer som omfattas av distributionsskyldigheten för biodrivmedel, inga incita-

ment att köpa biogas till ett högre skattefritt pris via överförings- eller distributionsnätet, eftersom nyttan av den lägre skattenivån för biogas fördelas mellan alla användare som skatten gäller. Till följd av detta försvinner också det incitament att mata in biogas i överföringsnätet och distributionsnätet som beskattningen medför.

I blandgasmodellen skulle i synnerhet verifieringen av utländsk biogas som matas in i överföringsnätet innebära betydande utmaningar. Dessutom kan utredningen av skattenivåerna mellan överföringsnäten och distributionsnäten innebära fördröjningar.

Som ett alternativ granskades också en så kallad bokföringsmodell, som i praktiken i hög grad motsvarar nuvarande beskattningspraxis som inte baserar sig på lag. Bokföringsmodellen skulle ha motsvarande utgångspunkt som blandgasmodellen och liksom den innebära att skattskyldiga överföringsnätsinnehavare och naturgasdistributionsnätsinnehavare måste känna till gasblandningens sammansättning när det gäller gas som överlåts till förbrukning. Utöver detta beaktas i bokföringsmodellen försäljning och inköp av biogas.

De skattskyldiga ska bokföra de mängder naturgas och biogas som tagits emot samt de mängder gas som överlåts till förbrukning och överlåts vidare inom ett uppskovsförfarande. Detta förutsätter noggrant informationsutbyte varje skatteperiod mellan de skattskyldiga och parterna på naturgasmarknaden. I bokföringen ska mängden biogas visas med en tillförlitlig redogörelse, till exempel genom att visa upp ett hållbarhetsintyg, produktionsintyg, intyg över köp av biogas samt intyg över att biogasen matats in i Finlands överföringsnät. På det sättet skulle aktörer även i fortsättningen virtuellt kunna omvandla naturgas till biogas. Den skattefördel som uppstår i fråga om biogasen och dess lägre skattenivå kan riktas till vissa konsumentkunder.

För den biogas som importeras till Finland bör motsvarande förfaranden och motsvarande skattenivå gälla som för biogas som produceras i Finland. Detta innebär att man bör kunna visa upp motsvarande intyg för importerad biogas som för biogas som producerats i Finland. Även denna modell skulle vara relativt tung administrativt sett.

Förfarandet skulle inte heller i fortsättningen motsvara de grundläggande principerna för punktbeskattningen eller det förfarande som iakttas vid annan punktbeskattning. Förfarandet är också relativt komplicerat. Fördelen med alternativet är att det är förenligt med nuvarande beskattningspraxis. Dessutom skulle det vara problematiskt att verifiera utländsk biogas. Det här beskattningsförfarandet innebär således en risk för att förfarandena inte är enhetliga mellan inhemsk och utländsk biogas.

I och med bokföringsmodellen skulle skatteintäkterna inte statistiskt sett öka. Biogas som matats in i ett utländskt överföringsnät men som köpts till Finland bör sannolikt beskattas på motsvarande sätt som inhemsk biogas. På det sättet är det möjligt att en betydande mängd biogas som matats in i ett överföringsnät utomlands köps in till Finland, vilket skulle kunna leda till att en avsevärd mängd naturgas omvandlas till biogas i beskattningen. Om biogasen är skattefri i uppvärmningsbruk, kan skatteintäkterna minska med upp till 180 miljoner euro om all skattepliktig naturgas i Finland omvandlas till biogas.

Beskattningen av gas som används i trafiken

Lindrigare skattegrunder för naturgas och biogas som används i trafiken än för andra drivmedel innebär en risk att skattestödet för naturgas och biogas i den energiskattemodell som Finland för närvarande tillämpar tolkas som statligt stöd, vilket skulle innebära att distributionsskyldigheten för och beskattningen av biodrivmedel inte är förenliga enligt EU-lagstiftningen. Denna

risk skulle minska avsevärt om skattenivåerna för naturgas och biogas fastställdes så att de motsvarar skattegrunderna för diesel, i enlighet med förslagen från den arbetsgrupp som utredde reformen av beskattningen av trafiken. Detta innebär en energiinnehållsskatt på 34,57 euro per megawattimme för naturgas och biogas och en koldioxidskatt på 18,80 euro per megawattimme för naturgas, istället för nuvarande 12,94 euro. Utöver att säkerställa överensstämmelsen med EU-rätten skulle beskattningen av gas på skattenivån för drivmedel främja elektrifieringen av trafiken och en förbättrad energieffektivitet och på det sättet bidra till att utsläppsminskningar uppnås på ett kostnadseffektivt sätt.

Alternativt kan överensstämmelse med EU-rätten i fråga om beskattningen av gas som används i trafiken tryggas genom att drivkraftsskatten för gasdrivna fordon uppdateras i enlighet med energiskattemodellen när det gäller personbilar och nyttotrafik, så att drivkraftsskatten för personbilar uppdateras till att motsvara den nuvarande skillnaden mellan skattenivåerna för bensin och gas och så att nivåerna på drivkraftsskatten för gasdriven nyttotrafik fastställs till en nivå som motsvarar skillnaden mellan diesel och gas. Drivkraftsskatten har inte uppdaterats sedan den togs i bruk i sin nuvarande form, dvs. sedan 2011.

Beskattningen av biogas som används vid uppvärmning

Istället för att vara skattefri skulle den biogas som används för uppvärmning kunna inkluderas i energiskattemodellen för uppvärmningsbränslen. Detta kan genomföras så att viktningssvärdena för skattekomponenterna i energiskattemodellen för uppvärmningsbränslen hålls oförändrade så att nivån på energiinnehållsskatten på biogas blir 10,33 euro per megawattimme inom den separata värmeproduktionen och 2,7 euro per megawattimme för kraftvärme. Ett alternativ är att sänka nivån på energiinnehållsskattekomponenten för uppvärmningsbränslen och höja koldioxidskatten på ett intäktsneutralt sätt. Då blir skattenivån för hållbar biogas lägre än nivån enligt den nuvarande energiskattemodellen. Inkluderandet av biogas som används för uppvärmning i energiskattemodellen för uppvärmningsbränslen skulle i någon mån försämra biogasens konkurrenskraft inom värmeproduktionen utan kompenserande åtgärder. Däremot möjliggör inkluderandet i den skattemodellen i fortsättningen också användning av kraftigare medel för styrning, såsom distributionsskyldighet, i fråga om biogas som används för uppvärmning.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Punktbeskattning av gas och beaktande av biogas

Vid bedömningen av de skattesystem för biogas som används i andra medlemsstater bör man komma ihåg att systemen har skapats utifrån ländernas befintliga skattesystem. Systemen avviker betydligt från varandra, eftersom det inte finns detaljerade bestämmelser på EU-nivå om harmoniserade beskattningsförfaranden för gas. Därför är det inte säkert att de system som används i de olika medlemsstaterna är förenliga med EU-rätten.

Danmark har slopat skattefriheten för biogas och beskattar blandningen av naturgas och biogas i överföringsnätet som naturgas medan endast hundra procentig biogas utanför nätet beskattas som biogas. Den danska skattemodellen liknar den skattemodell som också bedömdes i Finland i samband med beredningen och som beskrivs i avsnitt 5.1. Den blandgas i överföringsnäten och distributionsnäten som består av naturgas och biogas beskattas som fossil naturgas oberoende av dess faktiska sammansättning och dessutom beskattas till exempel offgrid-biogas. Orsaken till lösningen har varit problem som gäller det tekniska genomförandet av beskattningen

och EU-rättsliga frågor och som hänför sig till genomförandet av en icke-diskriminerande behandling av importerade produkter. I Danmark har man som åtgärd för att främja biogasen och rikta in den på inhemsk produktion tagit i bruk andra stödförfaranden än skattestöd för biogas.

I Sverige är biogas skattefri och naturgas beskattas inom trafiken med ca 22 euro per megawatt-timme och i användning i arbetsmaskiner och för uppvärmning med ca 6–30 euro per megawattimme beroende på användningsområdet, så att skattenivån är den lägsta för anläggningar som omfattas av utsläppshandeln. För skattefriheten på biogas har tillstånd för statligt stöd ansökt och tillståndet har för närvarande förnyats fram till 2030. Biogasens andel av ett gasparti som säljs påvisas med skriftliga bevis. En förutsättning för biogasens skattefrihet är att den skattskyldige kan visa upp hållbarhetsintyg och anläggningsregister. Principen är att skattefriheten och hållbarhetsegenskaperna följer biogasen utifrån ett avtal och att den fysiska sammansättningen inte har någon betydelse i beskattningen. Biogas kan också importeras till Sverige från utlandet och den är skattefri på samma villkor som biogas som produceras i Sverige. Således ska det importerade gaspartiets hållbarhet påvisas med motsvarande intyg som krävs för biogas som producerats i Sverige.

I Estland är biogas skattefri och naturgas beskattas både i trafik- och uppvärmningsbruk. Beskattningen av gas har i Estland baserat sig på försäljningen av gas sedan 2019. För att påvisa skattefriheten för biogas används elektroniska certifikat som beviljas för sådan biogas som uppfyller vissa villkor och som produceras i Estland. Certifikaten för biogas är separata från den fysiska gasen, dvs. också i Estland är bio-egenskapen till salu och kan köpas på marknaden separat och på det sättet också överförs virtuellt och separerat från den fysiska gasen. Systemet fungerar endast på Estlands inre marknad och certifikat beviljas inte för biogas som producerats utomlands. Den här lösningen kan vara förknippad med EU-rättsliga frågor som gäller skattediskriminering.

6 Remissvar

Sammanlagt gavs 31 remissyttranden om utkastet till proposition. Utifrån yttrandena har propositionen kompletterats och preciserats samt till vissa delar ändrats.

Propositionens mål att främja värmeproduktion som inte kräver förbränning och utnyttjandet av överskottsvärme genom en sänkning av skatteklassen för elström i värmepumpar och datorhallar fick ett brett understöd. I yttrandena föreslogs vissa preciseringar som anges nedan.

En utvidgning av sänkningen av elskatten till att omfatta alla cirkulationspumpar inom fjärrvärme föreslogs bland annat av Helen Ab, Fortum Abp och Finsk Energiindustri rf. Förslaget motiveras med att det skulle öka energieffektiviteten och underlätta planeringen av ett optimalt system och således allmänt taget sänka kostnaderna för produktionen av fjärrvärme. Eftersom syftet med propositionen trots allt är att främja uttryckligen sådan värmeproduktion som inte kräver förbränning, har sänkningen av elskatten hållits kvar inom den ursprungliga begränsningen enligt målet för regeringsprogrammet.

Remissinstanserna tog ställning både för och emot en gräns i fråga om effekten hos värmepumpar utanför fjärrvärmenätet. Helen Ab och Fortum Abp understödde den i propositionen föreslagna gränsen på en megawatt, medan till exempel Finsk Handel rf och Finlands Närenergiförbund rf ansåg att gränsen för den nominella effekten bör sänkas. Syftet med gränsen för effekten är att tydligt rikta stödet till värmepumpar i industriell skala. Fastighetsspecifika värmepumpar som är mindre än så anses redan nu vara konkurrenskraftiga. Utifrån yttrandena har gränsen för effekten sänkts till 0,5 megawatt.

I yttrandena föreslogs tekniska preciseringar bland annat i definitionerna av värmepump, elpanna och kraftverk. Utifrån remissbehandlingen preciserades bland annat definitionen av kraftverk genom att ändra termen spillvärme till överskottsvärme och till definitionen förutom överskottsvärme foga energi i närmiljön. Definitionen av värmepump preciserades så att den blev mer teknikneutral. Dessutom förtydligades propositionen utifrån bland annat Helen Ab:s och Fortum Abp:s yttranden så att fjärrvärmenätet och dess funktion jämföras med fjärrkylanätet och dess funktion.

I yttrandena ansågs det vara bra att gränsen för effekten i fråga om datorhallar sänks från nuvarande 5 megawatt till 0,5 megawatt. Däremot förespråkade bland annat Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf, FiCom ry, Helen Ab och Finlands näringsliv rf i sina yttranden en ytterligare sänkning av gränsen för effekten till exempelvis 0,1 megawatt eller att den slopas helt och hållet. I vissa yttranden från branschen ansågs det att datorhallsverksamhet inte ska behöva vara ett företags huvudsakliga verksamhet för att företaget ska kunna få skattefördelar. Det lyftes också fram att helheter bestående av flera datorhallar bör beaktas i propositionen. Dessutom föreslog bland annat Finnish Data Center Forum ry och Teknologiindustrin rf i sina yttranden att ERE-talet ska ersättas med den så kallade ERF-standard. Helen Ab ansåg att det i propositionen föreslagna värdet 1,15 för PUE-talet inte är tillräckligt ambitiöst. I fråga om datorhallar är de ändringar som föreslås i yttrandena nya och delvis motstridiga och deras konsekvenser och genomförbarhet både med tanke på det tekniska och det EU-rättsliga genomförandet har inte kunnat bedömas i samband med denna proposition. Med beaktande av att den proposition som var på remiss redan är komplicerad och teknisk och utvidgar kretsen av stödmottagare har inga ändringar gjorts i fråga om datorhallsverksamheten.

Förslaget om att industriell tillverkning och förädling av återvunnet material ska betraktas som industri och att verksamheten ska omfattas av energiskattestöden ansågs vara en positiv åtgärd för att främja cirkulär ekonomi. Bland annat Fortum Abp, Företagarna i Finland rf, Miljöindustrin och -tjänster rf, Suomen Romukauppiaiden Liitto ry, Kemiindustrin KI rf och Teknologiindustrin rf ansåg dock att det vore bra att precisera tillämpningsområdet för definitionen. Utifrån yttrandena utvidgades definitionen till att gälla verksamhet inom hela undergrupp 38320, återvinning av källsorterat material, i huvudgrupp E, vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering. Samtidigt har kravet på samma verksamhetsställe slopats i propositionen. Däremot togs till exempel förslaget i yttrandet av Suomen Biokierto ja Biokaasu ry om att skattestödet förutom tillverkning och förädling av återvunnet material ska omfatta också energiproduktion inte in i propositionen. Till den del biogasanläggningars verksamhet utgör tillverkning och förädling av återvunnet material eller varor på det sätt som avses i propositionen berättigar verksamheten till skattestöd.

De största skillnaderna i ståndpunkt mellan propositionen och yttrandena handlade om huruvida skattelagstiftningen ska identifiera biogas också i överföringsnätet och göra det möjligt att rikta biogasen i överföringsnätet på samma sätt som i ett skattefritt distributionsnät. På det sättet skulle skattefrihet för biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner samt en lägre skattenivå för biogas som används i trafik än för naturgas möjliggöras förutom i distributionsnät också i överföringsnät.

Särskilt gasproducenterna ansåg att den föreslagna skattemodellen försvagar verksamheten inom branschen och försämrar förutsättningarna att producera biogas. I yttrandena framhölls ett perspektiv, enligt vilket behandlingen av biogas i både överföringsnät och distributionsnät bör verkställas på ett enhetligt sätt. Detta understöddes av bland annat Helen Ab, Finlands näringsliv rf, Kommunikationsministeriet, Finlands naturskyddsförbund rf, Gasgrid Finland Oy, Gasum Oy, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Suomen Kaasuyhdistys ry, Finsk Energiindustri rf, Finlands Närenergiförbund rf och Bioenergi rf. Den modell som föreslogs i propositionen ansågs i

vissa yttranden strida mot regeringsprogrammet och den skrivning som gjordes av regeringen i samband med beredningen av statsbudgeten.

Utgångspunkten för den proposition som var på remiss var att säkerställa att det stöd som utgörs av beskattningen i första hand riktas till biogas som producerats i Finland. Bland annat Suomen Biokierto ja Biokaasu ry framförde i sitt yttrande att oron över den virtuella importen av utländsk biogas till Finland är obefogad på kort och medellång sikt. I yttrandet konstateras dock att motsvarande möjlighet har beaktats också i Sverige där användningen av biometan har ökat årligen och ökningen inte skulle ha varit möjlig endast med den biometan som produceras i Sverige.

Efter remissbehandlingen har propositionen ändrats så att beskattningen av biogas genomförs på ett enhetligt sätt både i överföringsnätet och distributionsnäten.

I fråga om virtuell import av utländsk biogas föreslogs det också, till exempel i Gasgrid Finland Oy:s yttrande, att konstaterandet av biogasens ursprung även ska kopplas till ursprungsgarantin. Ursprungsgarantin är ett elektroniskt dokument som inom hela EU fungerar som bevis för slutförbrukare av energi på en produkts förnybara ursprung men inte nödvändigtvis på produktens hållbarhet. Överföringen av ursprungsgarantin är inte bunden till produktens fysiska produktionsplats eller användningsställe. Ursprungsgarantin har i utredningar och olika sammanhang inte ansetts lämpa sig som grund för beskattningen.

I vissa yttranden lyfte man också fram mer omfattande synpunkter på beskattningen av gas än i propositionen. Till exempel i miljöministeriets yttrande konstaterades det att en skatt bör påföras både biogas i uppvärmningsbruk och i trafikbruk. Skattebetalarnas Centralförbund rf lyfte fram att beskattningen av bränslen inte heller i fortsättningen är teknikneutral, även om biogas omfattas av skatten. Skattebetalarnas Centralförbund rf påpekar att lindrigare skattegrunder för metan som används i vägtrafik än för andra drivmedel inte följer principerna om neutral beskattning och att inte heller skattefriheten för biogas som används för uppvärmning och i arbetsmaskiner gör det. Skattebetalarnas Centralförbund rf påpekar att skattestödet i fråga om metan som används i trafiken och även det att biogas från och med 2022 omfattas av distributionskyldigheten för biodrivmedel verkar vara problematiskt med tanke på EU-lagstiftningen.

I fråga om den helhet av förslag som gäller beskattningen av gas sågs det bland annat som positivt att bestämmelser om biogasens skattemässiga ställning tas in i skattelagstiftningen. Möjligheten att registreras som skattskyldig även för distributionsnät för gas och det att dessa jämföras med skatteupplag sågs också som en önskad reform, liksom även införandet av ett övre värmevärde i skattetabellen.

I vissa yttranden föreslogs det att biogas ska kunna överföras mellan distributionsnät så att de skattefördelar som är förenade med gasen kvarstår. Förslaget innebär att skattefördelen med biogas skulle kunna överföras från ett nät till ett annat, även om gasen i verkligheten inte kan överföras från ett distributionsnät till ett annat distributionsnät eller överföringsnät. Eftersom punktbeskattningen baserar sig på fysisk överföring av en produkt bör utgångspunkten för beredningen vara att biogasen för att skattefördelar ska uppnås åtminstone ska vara inmatad och använd antingen i samma nät eller att det finns en överföringsförbindelse som möjliggör fysisk överföring av produkten från överföringsnätet till distributionsnätet. Således har det vid beredningen inte ansetts möjligt att överföra skattefördelar för biogas mellan distributionsnät som inte är anslutna till varandra.

I yttrandena föreslogs dessutom andra mindre preciseringar i propositionen. Till exempel Bioenergi rf ansåg i sitt yttrande att RFNBO-metan och produktionen av sådan också bör beaktas i

propositionen. Beskattningslösningar för sådan metan samt för andra elbränslen och väte utreds dock separat från denna regeringsproposition, och därför föreslås inga ändringar i detta sammanhang. Dessutom har preciseringar gjorts utifrån Skatteförvaltningens yttrande till exempel i fråga om genomförandet av skattefriheten för biogas i uppvärmningsbruk som skattefri överföring. Samtidigt har paragrafspecifika preciseringar av teknisk natur gjorts bland annat utifrån yttrandet av Suomen Biokierto ja Biokaasu ry.

Den korta remisstiden kritiserades i vissa yttranden. Dessutom framfördes det att det föreslagna ikraftträdandet redan vid ingången av 2022 skapar ett tryck på aktörerna att anpassa sin verksamhet till det. Dessutom ansåg vissa remissinstanser att det kunde vara ändamålsenligt att särskilja de helheter som hänför sig till beskattningen av gas från de förslag i propositionen som gäller datorhallar, värmepumpar, återvinningsindustri och vattenbruk. På det här sättet skulle beredningen av den helhet som anknyter till beskattningen av gas kunna fortsätta medan ikraftträdandet av de övriga föreslagna reformerna inte skjuts upp, om förslagen lämnades som separata helheter. Eftersom lagstiftningen om distributionsskyldigheten för biogas träder i kraft vid ingången av 2022 bör den föreslagna lagen också när det gäller beskattningen av gas träda i kraft redan vid ingången av 2022. Således kan propositionen inte skjutas upp. Dessutom har man i propositionen beaktat behovet av en anpassningsperiod genom att skatteperioden för sådan användning av biogas för uppvärmning och arbetsmaskiner som planeras bli skattefri är ett kalenderår 2022, istället för en kalendermånad såsom i normala fall.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

1 §. I paragrafen föreskrivs det om vissa energiprodukter som hör till lagens tillämpningsområde och om de skatter som ska betalas på dem.

Det föreslås att biogas fogas till de skattepliktiga produkterna i 1 mom.

I 2 mom. föreskrivs det om den försörjningsberedskapsavgift för energiprodukter som tas ut i samband med energibeskattningen och intäktsförs till försörjningsberedskapsfonden. Försörjningsberedskapsavgiften är ur grundlagsperspektiv till sin karaktär en skatt. Till de produkter som omfattas av avgiften fogas biogas på samma sätt som andra energiprodukter som omfattas av den harmoniserade energibeskattningen i EU. I och med detta säkerställs en enhetlig behandling av produkterna och det är motiverat också med tanke på en enhetlig skattemässig behandling av produkter som omfattas av distributionsskyldigheten för drivmedel och även av flytande bränslen som framställts av samma råvaror. På samma sätt som i fråga om andra energiprodukter ska försörjningsberedskapsavgiften för biogas beaktas vid beräkningen av den skatt som ska uppfylla kravet på minimiskatt enligt energiskattedirektivet. I momentet stryks hänvisningen till vissa energiprodukter som onödig.

2 §. I paragrafen finns definitioner av produkter som omfattas av punktskatten och försörjningsberedskapsavgiften samt definitioner av vissa andra begrepp i lagen.

Det föreslås att de definitioner som behövs för att verkställa de föreslagna skattestöden för sådan värmeproduktion som inte kräver förbränning fogas till paragrafen. I 5 f punkten definieras värmepump, som används vid produktion av fjärrvärme eller fjärrkyla. I punkten definieras dessutom en funktionell helhet som består av flera värmepumpar. Ett motsvarande begrepp används redan i fråga om kraftverk. Därmed ska enheter inom samma område hållas separata, om enheterna är funktionellt självständiga och oberoende av varandra till exempel i fråga om vart värmen levereras. Vid bedömningen av en funktionell helhet kan man bland annat beakta om enheterna

används oberoende av varandra, dvs. om de är funktionellt självständiga, om värmepumparna finns i olika byggnader, dvs. om de är fysiskt separata, och om varje enhet har egna reservsystem.

I den nya 5 g punkten definieras fjärrvärmenät samt fjärrkylanät och i 5 h punkten elpanna. För verkställandet av skatteförmånen för cirkulationspumpar för geotermisk värme föreslås det att definitioner som gäller dessa tas in i 5 i och 5 j punkten.

I 4 § finns bestämmelser om tillämpningen av skatteklass II för elström och om närmare villkor för den i fråga om dessa ändamål.

I 6 punkten definieras vad som avses med industri. Det föreslås att definitionen preciseras så att den tillämpas endast i samband med sådana energiskattestöd som avses i 4 och 8 a §. Tillämpningsområdet för definitionen av industri har utvidgats i rättspraxis och definitionen har ansetts gälla förutom bestämmelserna om skattestöd också till exempel 21 § 1 mom. 1 punkten i elskattelagen där det föreskrivs om skattefrihet för naturgas inom vissa användningsändamål som hänför sig till industriell produktion. Därför preciseras definitionen av industri så att den endast gäller bestämmelserna om den lägre skatteklassen för elström och om skatteåterbäringen till energiintensiva företag. Definitionen av industri är inte avsedd att tillämpas i andra sammanhang än dessa skattestöd. Därmed ska till exempel 21 § 1 mom. 1 punkten i elskattelagen tillämpas självständigt i enlighet med dess ursprungliga syfte och tillämpningsområde.

Definitionen av industri binds i denna lag fortfarande till Statistikcentralens näringsgrensindelning. Till industri räknas fortfarande verksamhet som hör till huvudgrupp C, tillverkning, och huvudgrupp B, utvinning av mineral, i Statistikcentralens näringsgrensindelning TOL 2008. Till tillämpningen av energiskattestöd enligt elskattelagen fogas en bestämmelse om att också undergrupp 38320, återvinning av källsorterat material i huvudgrupp E, vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering jämställs med industri. Det kan till exempel vara fråga om industriell tillverkning av en sådan returråvara som används eller levereras för att användas vid industriell tillverkning av en vara. Alla funktioner som hör till huvudgrupp E, såsom uppsamling, transport och sortering av avfall omfattas inte av skattestödet.

Syftet är att precisera definitionen så att liknande industriell verksamhet, såsom omvandling, tillverkning eller förädling av material och produkter till nya produkter och material behandlas enhetligt i energibeskattningen när det gäller energiskattestöd. Vid industriell tillverkning av en vara kan det utöver slutprodukten också vara fråga om tillverkning av en mellanprodukt för vidareförädling.

Huvudregeln är fortfarande den att verksamheten separat ska uppfylla definitionen av industri för att en viss verksamhet inom ett företag ska betraktas som industri. Således är till exempel sådan verksamhet som betraktas som jordbruk inte industri enligt definitionen i lagen, även om verksamheten utgör en del av tillverkningsprocessen för livsmedel.

Även i fortsättningen ska stödverksamhet av ringa omfattning inom industrin jämföras med industri och yrkesmässig växthusodling räknas som industri.

Det föreslås att definitionen av datorhall i 6 a punkten ändras. Istället för kravet på en sammanlagd effekt på över fem megawatt för ett datacenter föreskrivs en miniminivå på över 0,5 megawatt för effekten hos datorhallens egentliga serverutrustning, dvs. IT-utrustningen. Till serverutrustningens effekt räknas utöver servrarna även lagringsservrar och lagringsutrustning, utrustning för stamnät och lokala nätverk, datorhallarnas skärmar och förbrukningsapparater, IT-

utrustning i kontrollrum och system för säkerhetssäkring, utrustning för telekommunikation samt fläktar i IT-utrustning.

På motsvarande sätt som för närvarande krävs att datorhallsverksamheten ska vara tjänsteleverantörens huvudsakliga näringsverksamhet. I fråga om den lägre skatteklassen för elström som används i datorhallar föreslås dock i den nya 4 a § som fogas till lagen ett krav på att den över-skottsen energi som uppstår i verksamheten ska återvinnas, vilket beskrivs med ERE-talet. I de fall där ERE-talet inte kan tillämpas, ska anläggningen uppfylla ett krav på energieffektivitet, som beskrivs med PUE-talet. Talet beskriver den totala energiförbrukningen i datorhallen i relation till den energi som används för serverutrustning. Till den totala energiförbrukningen räknas serverutrustningens elförbrukning och elförbrukningen för de hjälpsystem som krävs för datorhallsverksamheten. Sådana är bl.a. vattenkylare, vattenpumpar för kylning och kondens samt andra kylare, vattenbehandlings- och filtreringsanordningar, tryckluftskompressorer, rumskylare, ventilations- och luftbehandlingsmaskiner, fläktar för direkt luftkylning, kondensorer och råvattenpumpar. Till den totala energiförbrukningen räknas också den elström som används i elcentraler, distributionssystem för el, reservgeneratorers hjälpsystem, antifrysprocedurer för rör och utrustning, konvojvärme, system för avbrottsfri kraftförsörjning, gruppcentraler och elektrisk utrustning för beredskapsarrangemang samt belysning i serverutrymmen. Närmare bestämmelser om dessa utfärdas genom förordning av finansministeriet.

Det föreslås att definitioner av ERE-tal och PUE-tal tas in i 2 § som nya 6 b och 6 c punkter.

Det föreslås att definitionen av kraftverk i 12 punkten preciseras så att värmepumpar i anslutning till ett kraftverk inte anses vara en del av kraftverket och deras värmeproduktion inte längre ska räknas som en del av kraftverkets nyttiggjorda värme, dvs. sådan skattepliktig värme som överläts till återvinning. Värmepumparna hör ofta till ett kraftverks funktionella helhet. Därför har de behandlats som kraftverkens apparater för egen förbrukning och den elström som dessa förbrukar är skattefri. Värmepumpens produktion har dock behövt räknas med i den mängd skattepliktig nyttiggjord värme som beskattningen av de bränslen som kraftverket använder grundar sig på. Utnyttjandet av en värmepump har således ökat beloppet av skatten på bränsle för värmeproduktionen, även om värmepumpen i praktiken inte har ökat användningen av beskattade bränslen.

Det föreslås att 14 punkten ändras när det gäller definitionen av biogas. Med biogas avses gasformiga bränslen som framställs av biomassa. Definitionen motsvarar definitionen av biogas i 4 § 8 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen (393/2013). Biomassa definieras i den nya 14 a punkten som det föreslås att fogas till paragrafen. Definitionen motsvarar definitionen av biomassa i 4 § 4 punkten i den ovannämnda lagen och har samma innehåll som motsvarande definition i bränsleskattelagen.

Det föreslås att de förkortningar som används i samband med produktnamnen i skattetabellerna i bilagan definieras i 14 b punkten. Med förkortningen R avses en produkt som uppfyller hållbarhetskriterierna för biodrivmedel enligt RED II. Koldioxidskatten för produkter som uppfyller detta krav är halverad i skattetabellen. Med förkortningen T avses en produkt som uppfyller de ovannämnda hållbarhetskriterierna och dessutom har framställts av avfall eller restprodukter eller cellulosa eller lignin som inte lämpar sig för livsmedelsproduktion. För sådana produkter tas ingen koldioxidskatt alls ut. Definitionen överensstämmer med bränsleskattelagen.

Enligt vad som föreslås i propositionen kan förutom innehavare av överföringsnät för naturgas också innehavare av distributionsnät för gas registrera sig som skattskyldiga i fråga om gas. I 17 a och 17 b punkten definieras skattefritt distributionsnät och skattepliktigt distributionsnät

och på motsvarande sätt definieras i 18 a och 18 b punkten registrerad och oregistrerad distributionsnätinnehavare. I 18 c punkten definieras biogasproducent och i 18 d punkten småskalig biogasproducent. Det gränsvärde på en gigawattimme som valts för beskattningen av småskaliga biogasproducenter överensstämmer med lagstiftningen om distributionsskyldighet i fråga om biogas. I 21 § finns bestämmelser om skattefrihet för småskalig produktion.

Det föreslås att biogas fogas till definitionen av registrerad användare i 19 punkten. Till en sådan användare kan förutom naturgas även biogas överlåtas skattefritt med stöd av den föreslagna 21 §. Registrerade användare är med stöd av den föreslagna 20 b § skyldiga att betala skatt på gas, om gasen inte används för ett skattefritt ändamål. Detta motsvarar den lagstiftning som tillämpas vid annan punktbeskattning. Registrerade användare får skaffa gas skattefritt från ett överföringsnät för naturgas, ett skattefritt distributionsnät, ett skatteupplag för gas samt av en biogasproducent eller småskalig biogasproducent.

4 §, mellanrubriken före den och bilagan. Det föreslås att det före paragrafen tas in en ny mellanrubrik, som beskriver innehållet i 4, 4 a och 4 b § och därmed förtydligar lagens struktur.

I paragrafen och i skattetabellerna i bilagan till lagen föreskrivs det om beloppen av punktskatt och försörjningsberedskapsavgift. Skattetabell 1 i bilagan gäller stenkolk och naturgas. Det föreslås att skattenivåerna och beloppet av försörjningsberedskapsavgift för biogas fogas till tabellen. Dessutom föreslås det att skattebeloppet också enligt det övre värmevärdet för gas anges i tabellen i syfte att öka informativiteten. Beskattningen ska dock på samma sätt som för närvarande grunda sig på det nedre värmevärdet. Skattetabell 2 där det föreskrivs om skatten och försörjningsberedskapsavgiften för elström, tallolja och bräntorv ändras inte. Det föreslås att biogas fogas till skattetabell 3 där det föreskrivs om den sänkta skattenivån för kraftvärme.

I 2 och 3 mom. i paragrafen föreskrivs det om sådana ändamål och anordningar där den elström som används beskattas enligt skattenivån för den lägre skatteklassen II. Närmare definitioner av dem finns i 2 §. Utöver industrin föreslås den sänkta skatteklassen för elström omfatta elström som används i värmepumpar och elpannor som anslutits till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Dessutom ska den omfatta elström som används i en cirkulationspump för geotermisk värme eller i en värmepump med en effekt på minst 0,5 megawatt, även i sådana fall där cirkulationspumpen eller värmepumpen inte är ansluten till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Med värmepumpens effekt avses dess nominella värmeeffekt. Utöver enskilda värmepumpar ska den nedsatta skatten på elström omfatta funktionella helheter som består av flera värmepumpar, om den sammanlagda nominella effekten av de värmepumpar som hör till helheten är minst 0,5 megawatt.

Villkoret för tillämpningen av den lägre skatteklassen för elström ska på samma sätt som för närvarande vara det att elen kan mätas separat när den levereras till det nämnda ändamålet.

I det föreslagna nya 5 mom. föreskrivs det att skattetabell 3 tillämpas förutom på stenkolk och naturgas också på biogas som används i kombinerad el- och värmeproduktion. Bestämmelsen ersätter det gällande 3 mom.

Det föreslås att skatteklassen för elström som används i datorhallar stryks ur paragrafen. Bestämmelserna om den flyttas till den nya 4 a § som det föreslås att fogas till lagen.

4 a §. Det föreslås att det i paragrafen föreskrivs närmare om de krav i fråga om i 2 § definierade datorhallars servereffekt, ERE-tal och PUE-tal som ska vara uppfyllda för att den elström som används i en datorhall ska vara berättigad till den lägre skatteklassen för elström. I första hand används ERE-talet som krav, vilket innebär att man med ett nyckeltal kan beräkna både en

datorhalls energieffektivitet och utnyttjandet av överskottsenergi i datorhallen. Utöver energi-effektiviteten krävs ett betydande tillvaratagande och utnyttjande av värmeenergi. Här beaktas möjligheten att utnyttja överskottsvärme beroende på årstiderna, dvs. särdragen hos olika kylningssätt och topologilösningar för kyla samt deras begränsningar i förhållande till den högsta värmeåtervinningsgraden, som kan variera betydligt under året. Därför ska ERE-talet och likaså PUE-talet anges som ett medeltal per år.

Den skyldighet att ta tillvara överskottsenergi som fastställs utifrån en datorhalls effekt graderas enligt den genomsnittliga effekten hos datorhallens serverutrustning. För upp till fem megawatt får det årliga ERE-talet vara högst 0,90. För effekter mellan fem och tio megawatt får det ERE-tal som tillämpas vara högst 1,00. Fördelen med lösningen är att det efter att effekten på fem megawatt överskrider inte uppstår en plötslig klyfta när det gäller att uppfylla ERE-skyldigheten, utan skyldigheten kvarstår, men lindrigare, så att övergången till följande effektklass är flexibla. Det krav som gäller ERE-talet tillämpas inte till den del en datorhalls servereffekt överstiger tio megawatt, alltså gäller skyldigheten att ta tillvara överskottsenergi inte längre den del som överstiger 10 megawatt. Det är sannolikt att den föreslagna, ganska betydande skyldigheten att återvinna värme för att få den skattefördel som gäller punktskatten på elström skapar goda förutsättningar för en utvidgning av värmeåtervinningen också i fråga om servereffekt som överskrider gränsen för skyldigheten samt i fråga om minimivärdet för ERE-talet. Vid en effekt på upp till tio megawatt ska en datorhall dock uppfylla det krav som baserar sig på ERE-talet i enlighet med den ovannämnda graderingen.

Överskottsenergin kan matas in i ett fjärr- eller närvärmenät eller utnyttjas för uppvärmning av fastigheter inom service, näringsverksamhet eller industri eller i industriprocesser.

I 2 mom. föreskrivs det om användningen av PUE-talet. Om kravet i fråga om ERE-talet inte kan tillämpas eftersom det på grund av avsaknaden av en lämplig värmesänka inte finns teknisk-ekonomiska förutsättningar för återvinning av överskottsenergin, tillämpas ett krav, enligt vilket datorhallens genomsnittliga årliga PUE-tal får vara högst 1,15. Detta krav är strikt, eftersom en datorhall som är berättigad till skatteförmån inte behöver utnyttja överskottsvärme.

I 3 mom. föreskrivs det att nyckeltalen ska basera sig på tillförlitliga och verifierade mätningar.

I 4 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning. Detta behövs, eftersom det är fråga om definitioner som innehåller många tekniska detaljer som det inte är ändamålsenligt att föreskriva om på lagnivå.

4 b §. För genomförandet av den föreslagna modellen för beskattning av gas föreslås det att en ny 4 b § fogas till lagen. I paragrafen föreskrivs närmare om hur metan i beskattningen får behandlas som biogas, för vilken skattenivåerna fastställs i skattetabellerna i bilagan.

Eftersom distributionsnätinnehavare, om de så önskar, kan registrera sig som skattskyldiga, kan gas i fortsättningen överlåtas från överföringsnät till distributionsnät antingen med skatt eller skattefritt. Om det ansöks om att ett distributionsnät ska vara skattefritt och distributionsnätinnehavaren således har registrerat sig som skattskyldig, överläts gasen skattefritt. Skatetröskeln överskrider således när gasen överläts från ett skattefritt distributionsnät till skattepliktig användning. På motsvarande sätt kan gas i enlighet med de nuvarande bestämmelserna överlåtas skattefritt till registrerade användare både från ett överföringsnät för naturgas och ett skattefritt distributionsnät. Till ett skattefritt distributionsnät kan biogas matas in skattefritt från ett skatteupplag eller en biogasproducent. Om det inte ansöks om att ett distributionsnät ska vara skattefritt förblir det skattepliktigt på samma sätt som för närvarande. Då överskrider skatetröskeln när gasen överläts från ett överföringsnät för naturgas till ett skattepliktigt distributionsnät.

Också annan inmatning av gas i ett skattepliktigt distributionsnät överskrider skattetröskeln och den som matar in gasen ska betala skatt på gasen.

Skattenivån för den gas som överläts till förbrukning bestäms antingen enligt skattenivån för naturgas eller skattenivån för biogas, om förutsättningarna uppfylls i fråga om biogas. Enligt skattetabellerna i bilagan är förutsättningen för den skattenivå för biogas som är lägre än för naturgas den att man på ett tillförlitligt sätt kan påvisa att gasen uppfyller hållbarhetskriterierna i lagen. I fråga om annan biogas betalas en skatt som motsvarar skattenivån för naturgas.

För att metan ska kunna behandlas som biogas i beskattningen ska det på ett tillförlitligt sätt kunna påvisas att en mängd som motsvarar mängden av den biogas som överläts till förbrukning har matats in i det nät eller skatteupplag därifrån gasen överläts. Kravet gäller också importerad biogas. Också i fråga gas som en registrerad användare förbrukar tillämpas motsvarande förfarande. I enlighet med principerna för punktbeskattningen är avsikten att så noggrant som möjligt beskatta en produkt enligt dess faktiska sammansättning. Med andra ord är det i skattehänseende inte möjligt att sälja mer biogas från ett nät än den mängd som i verkligheten har matats in i eller överförts till nätet. Eftersom biogasen inte fysiskt kan överföras t.ex. mellan två skilda distributionsnät, bör riktandet ske i det nät i vilket biogasen matats in eller mellan de nät från vilka gasen fysiskt kan överföras till ett annat nät. I praktiken kan riktandet alltså göras i ett överföringsnät, från ett överföringsnät till ett distributionsnät och i ett enskilt distributionsnät, men däremot inte från ett distributionsnät till ett överföringsnät.

Paragrafen gäller alla slags överlåtelser av gas, dvs. både skattepliktiga och skattefria överlåtelser. Bestämmelser om grunderna för skattefrihet i fråga om biogas finns i 21 §.

20 § och mellanrubriken före den. Det föreslås att biogas fogas till mellanrubriken före paragrafen.

I paragrafen föreskrivs som komplement till punktskattelagen om de förfaranden som ska tillämpas vid beskattningen av naturgas. Enligt paragrafen betraktas överföringsnät för naturgas vid punktbeskattningen som skatteupplag, vilket innebär att punktskattelagens bestämmelser om skatteupplag och likaså om skattskyldigheten och beskattningsförfarandet för upplagshavare ska tillämpas på dem. Det föreslås att det till paragrafen fogas en bestämmelse enligt vilken motsvarande bestämmelser tillämpas på registrerade distributionsnätsinnehavare och skattefria distributionsnät. På samma sätt som för naturgasnät behövs dock inget separat tillstånd för skatteupplag i fråga om skattefria distributionsnät. I fråga om dem gäller således inte de villkor och förfaranden för beviljande av tillstånd för skatteupplag som anges i punktskattelagen. Bestämmelser om tillståndsplikt för gasnät finns i naturgasmarknadslagen, vilket anses vara tillräckligt också med tanke på punktbeskattningen. Registrerade distributionsnätsinnehavare ska dock registrera sig som skattskyldiga på det sätt som föreskrivs i punktskattelagen. Det föreslås också att det till paragrafen fogas att bestämmelserna om godkänd upplagshavare tillämpas på biogasproducenter och småproducenter av biogas. Producenterna är skyldiga att registrera sig som skattskyldiga. Registreringsförfarandet är enklare än det tillståndsförfarande som i regel tillämpas vid punktbeskattningen.

20 a §. I paragrafen finns en bestämmelse som kompletterar punktskattelagen om dem som är skyldiga att betala punktskatt och försörjningsberedskapsavgift för naturgas, vilka för närvarande är naturgasnätsinnehavare och registrerade användare. För att den föreslagna skattemodellen för gas ska kunna genomföras föreslås det att registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter och småproducenter av biogas läggs till som nya skattskyldiga. Biogasproducenter är skattskyldiga och registreringsskyldiga för den biogas som de producerar och överlåter till förbrukning eller själva använder. Överföring från en producent till ett överföringsnät

för naturgas eller ett skattefritt distributionsnät ska dock vara skattefri i enlighet med 21 §. Däremot ska en producent betala skatt på den biogas som producenten överlåter till skattepliktig förbrukning eller överför till ett skattepliktigt distributionsnät. Däremot ska överlåtelse för användning vid uppvärmning, i arbetsmaskiner eller i fast installerade motorer vara skattefri i enlighet med 21 §.

20 b §. I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten för registrerade användare av gas att betala skatt i de fall när gas används i skattepliktigt syfte. Det föreslås att biogas fogas till paragrafen.

21 §. I paragrafen föreskrivs det om sådan användning av naturgas som är befriad från skatt och försörjningsberedskapsavgift. Det föreslås att biogas fogas till paragrafen så att samma grunder för skattefrihet och avgiftsfrihet som för naturgas tillämpas på biogas. Således ska biogas som används till exempel inom elproduktion och i olika industriella processer eller som bränsle i kommersiell fartygstrafik vara skattefri på samma sätt som naturgas.

Det föreslås att det till 1 mom. fogas en ny 5 punkt där det föreskrivs att hållbar biogas som används vid uppvärmning, i arbetsmaskiner eller i fast installerade motorer är skattefri.

Dessutom föreslås det att det till 1 mom. fogas 6 och 7 punkter med bestämmelser om skattefrihet för småskalig biogasproduktion. Den biogas som en småskalig producent själv producerar och använder är skattefri. Småskaliga producenter får också skattefritt överlåta den biogas de producerar direkt till andra användare. Småskaliga biogasproducenter blir inte heller skattskyldiga för biogas som de överför till ett överföringsnät för naturgas, ett skattefritt distributionsnät eller ett skatteupplag. Skattefriheten för den biogas som överförs till de ovannämnda näten eller till ett skatteupplag överförs dock inte med gasen, utan skatt ska betalas för gasen vid det skede då en skattskyldig nätinnehavare eller upplagshavare överlåter gasen till förbrukning. Skattefriheten för småskaliga biogasproducenter grundar sig på den möjlighet i energiskattedirektivet, enligt vilken tillfällig och liten energiproduktion inte behöver betraktas som sådan energiproduktion som avses i direktivet.

I 2 mom. finns bestämmelser om naturgasnätsinnehavares och godkända upplagshavares rätt att skattefritt överlåta gas till registrerade användare. Enligt förslaget ska också skattefria distributionsnät på samma sätt som överföringsnät för naturgas behandlas som skatteupplag, om innehavaren har registrerat sig. Det föreslås att det till momentet fogas en bestämmelse, enligt vilken gas får överföras skattefritt också från ett sådant distributionsnät till en registrerad användare, som svarar för skatten i det fall att gasen används för ett skattepliktigt ändamål. Dessutom föreslås det att det till momentet fogas en bestämmelse, enligt vilken biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter får överföra gas skattefritt till registrerade användare.

21 a §. I 1 mom. finns bestämmelser om naturgasnätsinnehavares registreringsskyldighet. Det föreslås att det till momentet fogas en bestämmelse, enligt vilken registreringsskyldigheten också gäller biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter. Till momentet fogas också en bestämmelse, enligt vilken en distributionsnätsinnehavare, om denne så önskar, kan registrera sig som skattskyldig, vilket innebär att distributionsnätet behandlas som ett skattefritt distributionsnät. Dessutom föreslås det att de bestämmelser som gäller registrerade användare i 2 mom. utvidgas till att gälla biogas. För att registrerade distributionsnätsinnehavare ska kunna veta till vilka användare de kan överlåta gas skattefritt, föreslås det att det till 4 mom. fogas en bestämmelse, enligt vilken Skatteförvaltningen trots sekretessbestämmelserna får lämna ut registrerade användares namn och kontaktuppgifter till distributionsnätsinnehavarna. I övrigt motsvarar bestämmelsen den gällande regleringen. Innehållet i 3 mom. ändras inte.

22 §. I paragrafen föreskrivs om förfarandet för återbäring av punktskatt. Det föreslås att hänvisningen till 4 § 5 mom. preciseras i 1 mom. och att ett omnämnande av att återbäring kan beviljas också för skatt som betalats på biogas fogas till momentet.

26 a §. I paragrafen föreskrivs det om tillämpningen av vissa av EU:s bestämmelser om statligt stöd på energiskattestöd. Paragrafen preciseras så att den omfattar också de nya energiskattestöd som föreslås. Enligt EU:s regler om statligt stöd får sådant skattestöd som ska betraktas som statligt stöd inte beviljas företag som på det sätt som avses i bestämmelserna är i ekonomiska svårigheter eller som är föremål för ett sådant betalningskrav som avses i bestämmelserna.

26 b §. Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldigheten för elnätsinnehavare, elproducenter och innehavare av skattefria ellager att årligen specifikt för varje stödmottagare till Skatteförvaltningen anmäla överlåtelse av el enligt skatteklass II. Paragrafens 1 mom. preciseras så att det omfattar också de nya energiskattestöd som föreslås och den föreslagna skattefria användningen av biogas. Bestämmelsen behövs för tillsynen över de förutsättningar för statligt stöd som anges i 26 a §. Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas och om förfarandet för lämnande av uppgifterna.

7.2 Lagen om punktskatt på flytande bränslen

2 §. I paragrafen finns definitioner av produkter som omfattas av punktskatten och försörjningsberedskapsavgiften samt definitioner av vissa andra begrepp i lagen. Det föreslås att det till paragrafen fogas en ny 29 punkt där det definieras vad som avses med kraftverk. Definitionen motsvarar definitionen enligt den föreslagna 2 § 12 punkten i elskattelagen. Eftersom en ny punkt som blir den sista punkten fogas till paragrafen, görs en teknisk ändring i 28 punkten så att det inte blir kvar en punkt mellan dessa punkter.

7 §. I paragrafen föreskrivs det om att göra bränslen identifierbara. Paragrafen motsvarar till stor del de nuvarande bestämmelserna. Det föreslås att vissa bestämmelser tas in på lagnivå från förordningen om accis på flytande bränslen (1547/1994) och att bemyndigandet ses över.

Enligt 1 mom. ska bränsle som är avsett att användas som lätt brännolja samt fotogen göras identifierbara. Med lätt brännolja avses dieselolja eller dieselbrännolja som används vid uppvärmning, i arbetsmaskiner och i fast installerade motorer. Syftet med att göra bränslena identifierbara är att lätt brännolja ska kunna skiljas från sådan dieselolja som används i trafiken och beskattas högre. Även fotogen, som används till exempel i oljelampor, ska göras identifierbart. Bränsle görs identifierbart genom att man tillsätter rött färgämne och tillför EU:s gemensamma ämne för märkning till bränslet.

I 2 mom. föreskrivs det att en skattskyldig som avses i 12, 13, 75 och 79 § i punktskattelagen ska göra bränslet identifierbart. Dessutom föreskrivs det om tidsfristen för att göra bränslet identifierbart. I 3 mom. föreskrivs det att Skatteförvaltningen kan befria bränslet från det förfarande som anges i 1 mom., om det inte är tekniskt möjligt att göra bränslet identifierbart. I 4 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om identifieringen av bränsle utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. Paragrafen föreslås bli upphävd som föråldrad. Bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafen är inte grundlagsenligt. Bemyndiganden finns i 7 och 9 a §.

7.3 Lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

1 §. Lagens tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs det om lagens tillämpningsområde. Det föreslås att tillämpningsområdet utvidgas så att lagen i fortsättningen också ska tillämpas på yrkesmässigt vattenbruk. De som bedriver yrkesmässigt vattenbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring på punktskatt på den brännolja och el som de använt inom vattenbruket, på motsvarande sätt som i fråga om dem som bedriver yrkesmässigt jordbruk.

2 §. Definitioner. Paragrafen innehåller definitioner. Det föreslås att definitioner av en yrkesmässig vattenbrukare, som har rätt till återbäring, av yrkesmässigt vattenbruk, som är en stödberättigande verksamhet, och av sökande fogas till paragrafen som nya 12, 13 och 14 punkter. Med yrkesmässig vattenbrukare avses en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver vattenbruk och vars omsättning överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen. Enligt 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen är verksamheten ringa när räkenskapsperiodens omsättning är högst 15 000 euro. Det föreslås således att ringa verksamhet inte ska omfattas av skatteåterbäringen.

Med yrkesmässigt vattenbruk avses uppfödning eller odling av vattenlevande organismer som ägs av sökanden, såsom fisk, musslor och kräftdjur, där den teknik som används är avsedd att öka produktionen av dessa organismer så att den överskrider miljöns naturliga kapacitet.

Eftersom två nya punkter fogas till paragrafen, görs en teknisk ändring i 11 punkten så att det inte blir kvar en punkt mellan 11 och 12 punkten.

4 §. Skatteåterbäringens belopp. I paragrafen föreskrivs det om skatteåterbäringens belopp. Det föreslås att 1 mom. ändras så att punktskatt återbärs till sökanden också för lätt brännolja, tung brännolja, biobrännolja och elström som under skatteåret använts i vattenbruket och beskattats i Finland. I övrigt kvarstår momentet oförändrat.

7.4 Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

11 §. Skatteperiod. I paragrafen föreskrivs det om de skatteperioder som tillämpas på olika aktörer vid beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Det föreslås att 6 mom. ändras så att den skatteperiod på ett kalenderår som gäller småskaliga elproducenter även gäller registrerade småskaliga biogasproducenter. Småskaliga biogasproducenter är sådana regelbundet skattskyldiga som avses i 2 § 6 punkten. Enligt 17 § 2 mom. ska en småproducent av biogas lämna en skattedeklaration senast på den allmänna förfallodagen i den andra kalendermånaden efter skatteperioden. En skattskyldig som har registrerat sig som småskalig biogasproducent ska således lämna en skattedeklaration till Skatteförvaltningen en gång om året. Bestämmelser om definitionen av småskaliga biogasproducenter och om annan beskattning av sådana finns i elskattelagen.

Det föreslås att 1 mom. ändras temporärt och att ett 8 mom. temporärt fogas till paragrafen. Skattefriheten för biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner förutsätter enligt artikel 16 i energiskattedirektivet tillstånd för statligt stöd. För att den övergångstid som följer av ansökan om tillstånd ska kunna beaktas föreslås det att skatteperioden vid beskattningen av biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner år 2022 undantagsvis ska vara ett kalenderår. Till denna del ska skattedeklarationen således lämnas en gång för en skatteperiod som omfattar hela kalenderåret. Efter övergångstiden återgår skatteperioden till huvudregeln

enligt 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, dvs. en kalendermånad.

7.5 Punktskattelagen

98 a §. Stödmottagarens anmälningsskyldighet. I paragrafen finns bestämmelser om stödmottagarens anmälningsskyldighet, med vilken man genomför skyldigheten enligt EU:s regler om statligt stöd att iaktta öppenhet i fråga om stöd. Det föreslås att 1 och 2 mom. ändras så att de nya energiskattestöd som föreslås i denna proposition ska omfattas av anmälningsskyldigheten.

98 b §. Förfarande för anmälan av uppgifter om stöd. Det föreslås att 3 mom. preciseras på motsvarande sätt som ändringen av 98 a §.

8 Uppföljning och utvärdering

Konsekvenserna av de ändringar som hänför sig till främjandet av sådan värmeproduktion som inte baserar sig på förbränning samt beskattningen av biogas bör följas upp och utvärderas med tanke på de önskade målen och skattesystemets funktion. Med tanke på utvärderingen i efterhand är det viktigt att tillräckligt med resurser reserveras för Skatteförvaltningen, som verkställer beskattningen, för att följa upp konsekvenserna av ändringarna och övervaka att beskattningen är korrekt.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2022.

En sänkning av skatten på elström för värmepumpar, elpannor och cirkulationspumpar är en förutsättning för ett tillstånd enligt artikel 19 i energiskattedirektivet. Tillståndet beviljas på förslag av kommissionen genom ett enhälligt beslut av rådet. Därför föreslås det att 4 § 3 mom. i lagen om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet efter det att det tillstånd som behövs har beviljats.

I propositionen föreslås det att tillämpningsområdet för den sänkta skatteklass för elström som används i datorhallar ändras så att kraven på energieffektivitet och energiotnyttjande skärps i fråga om datorhallar som överskrider det krav på en sammanlagd effekt på fem megawatt som för närvarande berättigar till skatteförmån. Det har varit fråga om investeringar i stor skala, vars läge eller strukturella lösningar inte längre kan påverkas t.ex. för att kraven på utnyttjande av överskottsvärme ska uppfyllas. Förmodligen har man ändå strävat efter att driva storskaliga datorhallar, som kräver stor energiförbrukning, så energieffektivt som möjligt och så att överskottsvärme utnyttjas i den mån det är möjligt. Därför föreslås det att de datorhallar som med stöd av den gällande elskattelagen har varit berättigade att använda el som beskattas enligt skatteklass II ska vara berättigade till det också efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen i enlighet med bestämmelserna i den gällande lagen.

Skattefriheten för biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner förutsätter enligt artikel 16 i energiskattedirektivet tillstånd för statligt stöd. För att den övergångstid som följer av ansökan om tillstånd ska kunna beaktas föreslås det att skatteperioden vid beskattningen av biogas som används vid uppvärmning och i arbetsmaskiner år 2022 undantagsvis ska vara ett kalenderår. Till denna del ska skattedeklarationen således lämnas en gång för en skatteperiod som omfattar hela kalenderåret. Efter övergångstiden återgår skatteperioden till huvudregeln

enligt 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, dvs. en kalendermånad.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen samt 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (RP 144/2021 rd), som samtidigt behandlas i riksdagen, där det i fråga om bräntorv föreslås att samma 1 § i elskattelagen och 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ändras som i denna proposition. Lagförslagen i den nämnda propositionen ska behandlas i riksdagen i samband med lagförslagen i denna proposition.

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996) 1 § 1 och 2 mom., 2 § 6, 6 a, 12, 14 och 19 punkten, 4 §, 20 § och mellanrubriken före den, 20 a, 20 b, 21 och 21 a §, 22 § 1 mom., 26 a §, 26 b § 1 mom. och bilagan,

av dem 1 § 1 mom. och 2 § 12 punkten sådana de lyder i lag 1226/2018, 1 § 2 mom. och 2 § 14 punkten sådana de lyder i lag 1306/2007, 2 § 6 punkten sådan den lyder i lag 1722/2015, 2 § 6 a punkten sådan den lyder i lag 1072/2013, 2 § 19 punkten, 20 b och 21 a §, 22 § 1 mom. och 26 b § 1 mom. sådana de lyder i lag 768/2020, 4 § sådan den lyder i lagarna 1072/2013 och 1033/2020, 20 § och 20 a § sådana de lyder i lag 1400/2010, 21 § sådan den lyder i lagarna 1400/2010, 612/2012 och 1722/2015, 26 a § sådan den lyder i lag 1185/2014 och bilagan i lag 1033/2020, och

fogas till 2 §, sådan den lyder i lagarna 1306/2007, 1400/2010, 612/2012, 1072/2013, 1132/2013, 501/2015, 1722/2015, 591/2017, 1226/2018 och 768/2020, nya 5 f–5 j, 6 b, 6 c, 14 a, 14 b, 17 a, 17 b och 18 a–18 d punkter, till lagen en ny mellanrubrik före 4 § samt nya 4 a och 4 b § som följer:

1 §

För elström, stenkolk, bränttorv, naturgas, biogas, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna ska till staten som punktskatt (accis) betalas energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och energiskatt i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. Vid beräkningen av koldioxidskatten ska de ekvivalenta koldioxidutsläppen under bränslets hela livscykel beaktas.

För finansiering av utgifter som åsamkas staten av säkerhetsupplagring och av annat trygghande av försörjningsberedskap ska dessutom så som föreskrivs i denna lag betalas försörjningsberedskapsavgift för elström, stenkolk, naturgas, biogas, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna till den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om trygghande av försörjningsberedskapen (1390/1992).

2 §

I denna lag avses med

5 f) *värmepump* en anordning eller en funktionell helhet inom ett visst område som består av flera anordningar, där det är möjligt att återvinna värme från en extern källa,

5 g) *fjärrvärmenät och fjärrkylanät* en helhet bestående av till varandra anslutna ledningar för fjärrvärme eller fjärrkyla och alla cisterner, apparater och anordningar som hör till dem samt andra apparater som betjänar användningen av nätet för fjärrvärme eller fjärrkyla och produktionen av tjänster för dem, genom vilken en aktör inom fjärrvärme eller fjärrkyla i sin näringsverksamhet levererar värme- eller kylenergi till kunderna,

5 h) *elpanna* ett kärl som använder elenergi som värmekälla och där vätska eller gas värms upp,

5 i) *geotermisk värme* den värme som uppstår genom radioaktiv nedbrytning i en värmebrunn som är över 500 meter djup,

5 j) *cirkulationspump för geotermisk värme* en cirkulationspump i en produktionsanordning för geotermisk värme som används för att överföra till vatten bunden värme från en värmekälla till värmepumpens förångare,

6) *industri* i 4 och 8 a § yrkesmässig växthusodling och verksamhet som hör till huvudgrupp C (Tillverkning) och B (Utvinning av mineral) i Statistikcentralens näringsgrensindelning 2008 (TOL 2008) samt verksamhet i undergrupp 38320 (återvinning av källsorterat material) i huvudgrupp E (vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering); med industri jämföras dessutom stödverksamhet av ringa omfattning som utövas vid det industribedriva företags produktionsställe och som huvudsakligen hänför sig till företagets egen industriella produktion,

6 a) *datorhall* ett datacenter med en årlig genomsnittlig servereffekt på över 0,5 megawatt, där ett företag bedriver informationstjänstverksamhet, informationsbehandling, uthyrning av serverutrymme och därtill hörande tjänster som sin huvudsakliga näringsverksamhet,

6 b) *PUE-tal* ett nyckeltal för effektivitet vid energiförbrukning i datorhallar som beskriver den totala energiförbrukningen i datorhallen i relation till den energi som används för serverutrustning och som bestäms med formeln $PUE = \text{Den totala energiförbrukningen} / \text{energiförbrukningen för serverutrustningen} = (\text{Kylning} + \text{Eldistribution} + \text{Belysning} + \text{Annat} + \text{energiförbrukningen för serverutrustningen}) / \text{energiförbrukningen för serverutrustningen}$,

6 c) *ERE-tal* ett nyckeltal för energiåtervinningen i en datorhall som beskriver den totala icke återanvända energiförbrukningen i relation till den energi som används för serverutrustning och som bestäms med formeln $ERE = (\text{Den totala energiförbrukningen} - \text{Återvunnen spillvärme}) / \text{energiförbrukningen för serverutrustningen} = (\text{Kylning} + \text{Eldistribution} + \text{Belysning} + \text{Annat} + \text{energiförbrukningen för serverutrustningen} - \text{Återvunnen spillvärme}) / \text{energiförbrukningen för serverutrustningen}$,

12) *kraftverk* en på ett visst område verkande funktionell helhet vars syfte är att producera el eller el och värme samt lagra el i ellager; värmepumpar som utnyttjar överskottsvärme eller energi i närmiljön inom kraftverksområdet anses inte höra till kraftverkshelheten,

14) *biogas* gasformiga bränslen som framställs av biomassa,

14 a) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

14 b) *förkortningen*

a) *R* produkt som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (393/2013) och i fråga om vilken den lagen följs vid visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda,

b) *T* produkt som utöver vad som anges i a-punkten har framställts av avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin,

17 a) *skattefritt distributionsnät* ett i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen avsett distributionsnät för naturgas vars innehavare har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen (182/2010),

17 b) *skattepliktigt distributionsnät* ett i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen avsett distributionsnät för naturgas vars innehavare inte har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 a) *registrerad distributionsnätsinnehavare* en sådan distributionsnätsinnehavare som avses i 3 § 10 punkten i naturgasmarknadslagen och som har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 b) *oregistrerad distributionsnätsinnehavare* en sådan distributionsnätsinnehavare som avses i 3 § 10 punkten i naturgasmarknadslagen som inte har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 c) *biogasproducent* den som producerar biogas,

18 d) *småskalig biogasproducent* den som producerar högst en gigawattimme biogas per kalenderår,

19) *registrerad användare* en fysisk eller juridisk person som använder naturgas eller biogas i skattefritt syfte enligt denna lag och som är registrerad som skattskyldig på det sätt som avses i 5 kap. i punktskattelagen,

Beloppet av skatt

4 §

Punktskatt och försörjningsberedskapsavgift ska betalas enligt skattetabellerna i bilagan till lagen.

Skatt enligt skatteklass II i skattetabell 2 betalas för elström som används i industri och som vid leveransen kan mätas separat.

Skatt enligt skatteklass II i skattetabell 2 betalas också för elström som används i en cirkulationspump för geotermisk värme eller i en värmepump med en nominell värmeeffekt på minst 0,5 megawatt eller i en värmepump eller elpanna som anslutits till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. En förutsättning är att den el som levereras för nämnda ändamål kan mätas separat.

För övrig elström betalas skatt enligt skatteklass I i skattetabell 2.

Sänkt skattesats enligt skattetabell 3 tillämpas på stenkol och natur- och biogas som används i kombinerad el- och värmeproduktion.

4 a §

Utöver vad som föreskrivs i 4 § ska skatt betalas enligt skatteklass II i skattetabell 2 i bilagan betalas för elström som används i en datorhall, förutsatt att

1) det genomsnittliga ERE-talet för ett kalenderår i datorhallen är högst 0,90 till den del den årliga genomsnittliga effekten för datorhallens serverutrustning är över 0,5 megawatt men högst 5 megawatt; för den överstigande delen tillämpas punkt 2, och

2) det genomsnittliga ERE-talet för ett kalenderår i datorhallen är högst 1,00 till den del den årliga genomsnittliga effekten för datorhallens serverutrustning är över 5 men högst 10 megawatt; för den överstigande delen tillämpas det villkor som hänför sig till ERE-talet inte.

Om datorhallen av teknisk-ekonomiska skäl inte kan utnyttja överskottsenergin, får datorhallens genomsnittliga årliga PUE-tal vara högst 1,15.

ERE-talet och PUE-talet ska basera sig på tillförlitliga och verifierade mätningar.

Genom förordning av finansministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka maskiner, anordningar och funktioner som ska beaktas när datorhallens genomsnittliga servereffekt samt ERE-talet och PUE-talet fastställs samt om de uppgifter och utredningar som behövs för att verifiera dem.

4 b §

Biogas som överlåtits till förbrukning från ett överföringsnät för naturgas, ett skattepliktigt distributionsnät, ett skattefritt distributionsnät och ett skatteupplag ska matas in i det nät eller det lager från vilket den överläts för förbrukning. På en registrerad användare tillämpas samma grunder för fastställande av skatten.

Natur- och biogas

20 §

På överföringsnät för naturgas och skattefria distributionsnät tillämpas bestämmelserna om skatteupplag i punktskattelagen och på naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter tillämpas bestämmelserna om godkänd upplagshavare i punktskattelagen. På naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter tillämpas dock inte 21–29 § i punktskattelagen.

20 a §

Utöver vad som föreskrivs i punktskattelagen är naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter och registrerade användare skyldiga att betala punktskatt och försörjningsberedskapsavgift på natur- och biogas.

20 b §

Utöver vad som i punktskattelagen föreskrivs om betalning av skatt ska registrerade användare betala skatt och försörjningsberedskapsavgift på natur- och biogas som under skatteperioden har använts i skattepliktigt syfte.

21 §

Fritt från punktskatt och försörjningsberedskapsavgift är

- 1) natur- och biogas som används såsom råvara eller hjälpprodukt vid industriell produktion eller direkt vid första användningen då en vara tillverkas,
- 2) natur- och biogas som används som energikälla vid oljeraffineringsprocessen,
- 3) natur- och biogas som används vid elproduktion och vid idriftsättning, urdrifttagning eller upprätthållande av produktionsberedskap för separat elproduktion, med undantag för elproduktion som avses i 1 § 3 mom. och 2 § 5 b-punkten,
- 4) natur- och biogas som används i fartygstrafik som drivmedel för andra fartyg än privata fritidsbåtar,
- 5) hållbar biogas som avses i 2 § 14 b-punkten och som används vid uppvärmning, i arbetsmaskiner eller i fast installerade motorer,
- 6) biogas som en småskalig biogasproducent har producerat och som inte överförs till ett överföringsnät för naturgas eller till ett skattefritt distributionsnät, till en biogasproducent eller till ett skatteupplag som avses i punktskattelagen,
- 7) biogas som en biogasproducent eller en småskalig producent överför till ett överföringsnät för naturgas, till ett skattefritt distributionsnät eller till ett skatteupplag som avses i punktskattelagen.

Naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter och godkända upplagshavare får överlåta natur- och biogas skattefritt, om mottagaren är en registrerad användare eller om natur- eller biogasen överlåts för att användas för det ändamål som nämns i 1 mom. 4 och 5 punkten.

21 a §

Naturgasnätsinnehavare, biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter ska registrera sig som skattskyldiga. En distributionsnätsinnehavare som avses i naturgasmarknadslagen kan registrera sig som skattskyldig registrerad distributionsnätsinnehavare.

Den som använder natur- och biogas för skattefritt ändamål kan ansöka om att bli registrerad användare.

Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen. På en i 2 mom. avsedd registrerad användare tillämpas vad som föreskrivs om dem som registrerat sig som skattskyldiga. Om en registrerad användare själv begär att bli avregistrerad, avregistrerar Skatteförvaltningen användaren dock från och med den tidpunkt då begäran framställdes.

Skatteförvaltningen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut namn och kontaktuppgifter över dem som registrerats som registrerade användare till naturgasnätsinnehavare, registrerade

distributionsnätssinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter och godkända naturgasupplagshavare.

22 §

Den i 4 § 5 mom. avsedda skattesänkningen och den i 21 § avsedda skattefriheten kan genomföras så att den skatt som betalats för natur- och biogas helt eller delvis återbärs till användaren på ansökan.

26 a §

Den skattesänkning som avses i 4 § 2, 3 och 5 mom. samt i 4 a § och den skatteåterbäring som avses i 8 a § beviljas inte till företag som är i ekonomiska svårigheter enligt artikel 1.4 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget eller till företag som är enligt artikel 1.4 a i den förordningen föremål för betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Motsvarande bestämmelser tillämpas i enlighet med EU:s regler om statligt stöd på den skattefrihet som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten.

26 b §

En elnätssinnehavare, en elproducent och en innehavare av skattefritt ellager ska årligen specifikt för varje stödmottagare lämna Skatteförvaltningen uppgifter om överlåtelse av el enligt 4 § 2 och 3 mom. och 4 a §. Innehavare av naturgasöverföringsnät, registrerade distributionsnätssinnehavare, godkända upplagshavare, registrerade användare och biogasproducenter ska årligen per stödmottagare lämna Skatteförvaltningen uppgifter om överlåtelser i enlighet med 21 § 1 mom. 5 punkten. Även den som överlåter nämnda el eller biogas vidare till andra stödmottagare ska årligen lämna Skatteförvaltningen uppgifter om dessa överlåtelser. Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas och om förfarandet för lämnande av uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 4 § 3 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

En datorhall som vid ikraftträdandet av denna lag har använt el som omfattas av skatt enligt skatteklass II får fortfarande använda el med skatt enligt skatteklass II i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

*Bilaga***SKATTETABELL 1**

Produkt	Produkt-grupp	Energi-innehålls-skatt	Koldioxid-skatt	Försörjnings-beredskapsavgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkolsbriketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1	71,45	147,81	1,18	220,44
Naturgas, euro/MWh ¹⁾	2	10,33	12,94	0,084	23,354
Biogas, euro/MWh ¹⁾	5	10,33	12,94	0,084	23,354
Biogas R, euro/MWh ²⁾	6	10,33	6,47	0,084	16,884
Biogas T, euro/MWh ³⁾	7	10,33	0,00	0,084	10,414

¹⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 21,062 euro/MWh

²⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 15,227 euro/MWh

³⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 9,392 euro/MWh

SKATTETABELL 2

Produkt	Produkt-grupp	Energiskatt	Försörjningsberedskapsavgift	Totalt
Elström cent/kWh				
– skatteklass I	1	2,24	0,013	2,253
– skatteklass II	2	0,05	0,013	0,063
Tallolja cent/kg	3	30,54	0,00	30,54
Bränttorv euro/MWh	4	5,70	0,00	5,70

SKATTETABELL 3 KOMBINERAD EL- OCH VÄRMEPRODUKTION

Produkt	Produkt-grupp	Energi-skatt	Energi-innehålls-skatt	Kol-dioxidskatt	Försörjnings-beredskaps-avgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkolsbriketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1a	0,00	18,68	147,81	1,18	167,67
Naturgas, euro/MWh ¹⁾	2a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Tallolja cent/kg	3a	30,54	0,00	0,00	0,00	30,54
Bränttorv euro/MWh	4a	5,70	0,00	0,00	0,00	5,70
Biogas, euro/MWh ¹⁾	5a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Biogas R, euro/MWh ²⁾	6a	0,00	2,70	6,47	0,084	9,254
Biogas T, euro/MWh ³⁾	7a	0,00	2,70	0,00	0,084	2,784

RP 212/2021 rd

- ¹⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 14,181 euro/MWh
- ²⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 8,346 euro/MWh
- ³⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 2,5111 euro/MWh

2.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) 14 §,
ändras 2 § 28 punkten och 7 §, sådana de lyder, 2 § 28 punkten i lag 395/2013 och 7 § sådan
den lyder delvis ändrad i lag 1305/2007, samt
fogas till 2 §, sådan den lyder i lagarna 1399/2010, 395/2013, 1131/2013, 378/2015,
1720/2015, 181/2016 och 1225/2018, en ny 29 punkt som följer:

2 §

I denna lag avses med

28) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

29) *kraftverk* en på ett visst område verkande funktionell helhet vars syfte är att producera el eller el och värme samt lagra el i ellager; värmepumpar som utnyttjar överskottsvärme eller energi i närmiljön inom kraftverksområdet anses inte höra till kraftverkshelheten.

7 §

Bränsle som är avsett att användas som lätt brännolja samt fotogen ska göras identifierbara.

En skattskyldig som avses i 12, 13, 75 och 79 § i punktskattelagen är skyldig att göra bränslet identifierbart. Bränslet ska göras identifierbart senast vid den tidpunkt som anges i 14 § punktskattelagen.

Om detta inte är tekniskt möjligt kan Skatteförvaltningen befria bränslet från det förfarande som anges i 1 mom.

Närmare bestämmelser om identifieringen av bränsle utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006) 1 §, 2 § 1 och 11 punkten och 4 § 1 mom.,
av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1133/2013 och 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1034/2020, samt
fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 919/2008 och 1186/2014, nya 12–14 punkter som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

De som bedriver yrkesmässigt jordbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring på punktskatt på den brännolja och el som de använt inom jordbruket.

De som bedriver yrkesmässigt vattenbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring på punktskatt på den brännolja och el som de använt inom vattenbruket.

Denna lag tillämpas inte på energiprodukter som använts i det privata hushållet.

Denna lag tillämpas inte på den el som använts inom yrkesmässig växthusodling, om punktskatten på elen betalas enligt skatteklass II i skattetabell 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *den som bedriver yrkesmässigt jordbruk* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver jordbruk och till vilken det under skatteåret har betalats direktstöd från Europeiska unionen, kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket eller nationellt stöd, samt den som bedriver spannmålstorkning,

11) *samfällad förmån* en samfällad förmån enligt 5 § i inkomstskattelagen,

12) *yrkesmässig vattenbrukare* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver vattenbruk och vars omsättning överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993),

13) *yrkesmässigt vattenbruk* uppfödning eller odling av fisk, musslor och kräftdjur samt andra vattenlevande organismer som ägs av sökanden och där den teknik som används är avsedd att öka produktionen av dessa organismer så att den överskrider miljöns naturliga kapacitet,

14) *sökande* en som bedriver yrkesmässigt jordbruk och en yrkesmässig vattenbrukare.

4 §

Skatteåterbäringens belopp

För lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja som under skatteåret använts i jordbruk och yrkesmässigt vattenbruk och beskattats i Finland, återbärs punktskatt till sökanden i enlighet med vad som i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) föreskrivs om energiinnehållsskatt på svavelfri lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja. När det gäller biobrännolja med förkortningen T enligt 2 § 27 punkten underpunkt b i den lagen återbärs 2,1 cent per liter för den överskjutande andelen av energiinnehållsskatten. Återbäringen av punktskatt på elström är 2,19 cent per kilowattimme. Återbäring betalas enligt det återbäringsbelopp som gäller vid tidpunkten för konsumtionen av brännoljan eller elen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring och temporär ändring av 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 11 § 1 mom. temporärt samt 11 § 6 mom., sådana de lyder i lag 783/2020, samt *fogas* temporärt till 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 783/2020, ett nytt 8 mom. som följer:

11 §

Skatteperiod

Skatteperioden är en kalendermånad, om inte något annat föreskrivs i 2–6 och 8 mom.

Den skatteperiod som ska tillämpas vid beskattningen av en småskalig producent som avses i 2 § 1 mom. 5 b-punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen och vid beskattningen av småskaliga biogasproducenter som avses i 18 d-punkten i den lagen är ett kalenderår.

Den skatteperiod som ska tillämpas vid beskattningen av biogas som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen är ett kalenderår under skatteperioden 2022.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 11 § 1 och 8 mom. är i kraft till och med den 31 december 2022.

5.

Lag

om ändring av 98 a och 98 b § i punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i punktskattelagen (182/2010) 98 a § 1 och 2 mom. samt 98 b § 2 mom., sådana de lyder, 98 a § 1 och 2 mom. i lag 479/2016 och 98 b § 2 mom. i lag 766/2020, som följer:

98 a §

Stödmottagarens anmälningsskyldighet

Stödmottagaren ska till stödmyndigheten anmäla de uppgifter om företaget som anges i denna paragraf för att stödmyndigheten ska kunna fullgöra sin skyldighet att offentliggöra uppgifter enligt artikel 9.1 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget eller enligt ett beslut om statligt stöd som kommissionen fattat i enlighet med artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Anmälningsskyldigheten gäller stöd som det föreskrivs om i

- 1) 4 § 2, 3 och 5 mom., 4 a och 8 a § och 21 § 1 mom. 5 punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen,
- 2) 4 § 2 mom. i lagen om punktskatt på flytande bränslen,
- 3) 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006).

98 b §

Förfarande för anmälan om uppgifter om stöd

Stödmottagaren ska utan dröjsmål underrätta Skatteförvaltningen, om de uppgifter som avses i 98 a § 3 mom. har ändrats eller om företaget råkat i sådana ekonomiska svårigheter som avses i det beslut om statligt stöd som nämns i 98 a § 1 mom. eller i artikel 2.18 i den förordning som nämns i 98 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 november 2021

Statsminister

RP 212/2021 rd

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

1.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996) 1 § 1 och 2 mom., 2 § 6, 6 a, 12, 14 och 19 punkten, 4 §, 20 § och mellanrubriken före den, 20 a, 20 b, 21 och 21 a §, 22 § 1 mom., 26 a §, 26 b § 1 mom. och bilagan,

av dem 1 § 1 mom. och 2 § 12 punkten sådana de lyder i lag 1226/2018, 1 § 2 mom. och 2 § 14 punkten sådana de lyder i lag 1306/2007, 2 § 6 punkten sådan den lyder i lag 1722/2015, 2 § 6 a punkten sådan den lyder i lag 1072/2013, 2 § 19 punkten, 20 b och 21 a §, 22 § 1 mom. och 26 b § 1 mom. sådana de lyder i lag 768/2020, 4 § sådan den lyder i lagarna 1072/2013 och 1033/2020, 20 § och 20 a § sådana de lyder i lag 1400/2010, 21 § sådan den lyder i lagarna 1400/2010, 612/2012 och 1722/2015, 26 a § sådan den lyder i lag 1185/2014 och bilagan i lag 1033/2020, och

fogas till 2 §, sådan den lyder i lagarna 1306/2007, 1400/2010, 612/2012, 1072/2013, 1132/2013, 501/2015, 1722/2015, 591/2017, 1226/2018 och 768/2020, nya 5 f–5 j, 6 b, 6 c, 14 a, 14 b, 17 a, 17 b och 18 a–18 d punkter, till lagen en ny mellanrubrik före 4 § samt nya 4 a och 4 b § som följer:

Gällande lydelse

1 §

För elström, stenkolk, bränttorv, naturgas, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna ska till staten som punktskatt (accis) betalas energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och energiskatt i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. Vid beräkningen av koldioxidskatten ska de ekvivalenta koldioxidutsläppen under bränslets hela livscykel beaktas.

För finansiering av utgifter som åsamkas staten av säkerhetsupplagring och av annat tryggnade av försörjningsberedskap ska dessutom så som föreskrivs i denna lag betalas försörjningsberedskapsavgift för elström, stenkolk, naturgas, tallolja, *vissa energiprodukter* och de i 2 a § avsedda produkterna till den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnade av försörjningsberedskapen.

2 §

I denna lag avses med

Föreslagen lydelse

1 §

För elström, stenkolk, bränttorv, naturgas, *biogas*, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna ska till staten som punktskatt (accis) betalas energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och energiskatt i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. Vid beräkningen av koldioxidskatten ska de ekvivalenta koldioxidutsläppen under bränslets hela livscykel beaktas.

För finansiering av utgifter som åsamkas staten av säkerhetsupplagring och av annat tryggnade av försörjningsberedskap ska dessutom så som föreskrivs i denna lag betalas försörjningsberedskapsavgift för elström, stenkolk, naturgas, biogas, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna till den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnade av försörjningsberedskapen (1390/1992).

2 §

I denna lag avses med

Gällande lydelse

6) *industri* verksamhet som hör till huvudgrupp C (Tillverkning) och verksamhet som hör till huvudgrupp B (Utvinning av mineral) i Statistikcentralens näringsgrensindelning 2008; med industri jämföras stödverksamhet av ringa omfattning som utövas vid det industribedrivande företags produktionsställe och som huvudsakligen hänförs till företagets egen industriella produktion samt yrkesmässig växthusodling,

6 a) *datorhall* ett datacenter med en sammanlagd effekt på över fem megawatt, där ett företag bedriver informationstjänstverksamhet, informationsbehandling, uthyrning av serverutrymme och därtill hörande tjänster som sin huvudsakliga näringsverksamhet,

Föreslagen lydelse

5 f) ***värmepump*** en anordning eller en funktionell helhet inom ett visst område som består av flera anordningar, där det är möjligt att återvinna värme från en extern källa,

5 g) ***fjärrvärmenät och fjärrkylanät*** en helhet bestående av till varandra anslutna ledningar för fjärrvärme eller fjärrkyla och alla cisterner, apparater och anordningar som hör till dem samt andra apparater som betjänar användningen av nätet för fjärrvärme eller fjärrkyla och produktionen av tjänster för dem, genom vilken en aktör inom fjärrvärme eller fjärrkyla i sin näringsverksamhet levererar värme- eller kylenergi till kunderna,

5 h) ***elpanna*** ett kärl som använder elenergi som värmekälla och där vätska eller gas värms upp,

5 i) ***geotermisk värme*** den värme som uppstår genom radioaktiv nedbrytning i en värmebrunn som är över 500 meter djup,

5 j) ***cirkulationspump för geotermisk värme*** en cirkulationspump i en produktionsanordning för geotermisk värme som används för att överföra till vatten bunden värme från en värmekälla till värmepumpens förångare,

6) *industri* i 4 och 8 a § yrkesmässig växthusodling och verksamhet som hör till huvudgrupp C (Tillverkning) och B (Utvinning av mineral) i Statistikcentralens näringsgrensindelning 2008 (TOL 2008) samt verksamhet i undergrupp 38320 (återvinning av källsorterat material) i huvudgrupp E (vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering); med industri jämföras dessutom stödverksamhet av ringa omfattning som utövas vid det industribedrivande företags produktionsställe och som huvudsakligen hänförs till företagets egen industriella produktion,

6 a) *datorhall* ett datacenter med en årlig genomsnittlig servereffekt på över 0,5 megawatt, där ett företag bedriver informations-tjänstverksamhet, informationsbehandling, uthyrning av serverutrymme och därtill hörande tjänster som sin huvudsakliga näringsverksamhet,

6 b) ***PUE-tal*** ett nyckeltal för effektivitet vid energiförbrukning i datorhallar som beskriver den totala energiförbrukningen i datorhallen i relation till den energi som används för serverutrustning och som bestäms med formeln

Gällande lydelse

12) *kraftverk* en på ett visst område verkande funktionell helhet vars syfte är att producera el eller el och värme samt lagra el i el-lager,

14) *biogas* en energirik gasblandning som uppstår ur kolhaltiga material som resultat av en biologisk förruttnelseprocess,

Föreslagen lydelse

PUE = Den totala energiförbrukningen / energiförbrukningen för serverutrustningen = (Kylning + Eldistribution + Belysning + Annat + energiförbrukningen för serverutrustningen) / energiförbrukningen för serverutrustningen,

6 c) **ERE-tal** ett nyckeltal för energiåtervinningen i en datorhall som beskriver den totala icke återanvända energiförbrukningen i relation till den energi som används för serverutrustning och som bestäms med formeln $ERE = (Den\ totala\ energiförbrukningen - Återvunnen\ spillvärme) / energiförbrukningen\ för\ serverutrustningen = (Kylning + Eldistribution + Belysning + Annat + energiförbrukningen\ för\ serverutrustningen - Återvunnen\ spillvärme) / energiförbrukningen\ för\ serverutrustningen,$

12) *kraftverk* en på ett visst område verkande funktionell helhet vars syfte är att producera el eller el och värme samt lagra el i el-lager; värmepumpar som utnyttjar överskottsvärme eller energi i närmiljön inom kraftverksområdet anses inte höra till kraftverks-helheten,

14) *biogas* gasformiga bränslen som framställs av biomassa,

14 a) **biomassa** den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

14 b) förkortningen

a) **R** produkt som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (393/2013) och i fråga om vilken den lagen följs vid visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda,

b) **T** produkt som utöver vad som anges i a-punkten har framställts av avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin,

Gällande lydelse

19) *registrerad användare* en fysisk eller juridisk person som använder naturgas i skattefritt syfte enligt denna lag och som är registrerad som skattskyldig på det sätt som avses i 5 kap. i punktskattelagen.

Föreslagen lydelse

17 a) **skattefritt distributionsnät** ett i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen avsett distributionsnät för naturgas vars innehavare har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen (182/2010),

17 b) **skattepliktigt distributionsnät** ett i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen avsett distributionsnät för naturgas vars innehavare inte har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 a) *registrerad distributionsnätsinnehavare* en sådan distributionsnätsinnehavare som avses i 3 § 10 punkten i naturgasmarknadslagen och som har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 b) **oregistrerad distributionsnätsinnehavare** en sådan distributionsnätsinnehavare som avses i 3 § 10 punkten i naturgasmarknadslagen som inte har registrerat sig som skattskyldig på det sätt som föreskrivs i 5 kap. i punktskattelagen,

18 c) **biogasproducent** den som producerar biogas,

18 d) **småskalig biogasproducent** den som producerar högst en gigawattimme biogas per kalenderår,

19) *registrerad användare* en fysisk eller juridisk person som använder naturgas eller biogas i skattefritt syfte enligt denna lag och som är registrerad som skattskyldig på det sätt som avses i 5 kap. i punktskattelagen,

Beloppet av skatt

4 §

Punktskatt och försörjningsberedskapsavgift ska betalas enligt skattetabellerna i bilagan till lagen.

Skatt enligt skatteklass II i skattetabell 2 betalas för elström som används i industri eller datorhallar och som vid leveransen kan mätas separat. För övrig elström betalas skatt enligt skatteklass I.

4 §

Punktskatt och försörjningsberedskapsavgift ska betalas enligt skattetabellerna i bilagan till lagen.

Skatt enligt skatteklass II i skattetabell 2 betalas för elström som används i industri och som vid leveransen kan mätas separat.

Skatt enligt skatteklass II i skattetabell 2 betalas också för elström som används i en cirkulationspump för geotermisk värme eller i en värmepump med en nominell värmeeffekt på minst 0,5 megawatt eller i en värmepump eller

Gällande lydelse

Sänkt skatt enligt skattetablell 3 tillämpas på stenkol och naturgas som används i kombinerad el- och värmeproduktion.

Föreslagen lydelse

elpanna som anslutits till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. En förutsättning är att den el som levereras för nämnda ändamål kan mätas separat.

För övrig elström betalas skatt enligt skatteklass I i skattetablell 2.

Sänkt skattesats enligt skattetablell 3 tillämpas på stenkol och natur- och biogas som används i kombinerad el- och värmeproduktion.

4 a §

Utöver vad som föreskrivs i 4 § ska skatt betalas enligt skatteklass II i skattetablell 2 i bilagan betalas för elström som används i en datorhall, förutsatt att

1) det genomsnittliga ERE-talet för ett kalenderår i datorhallen är högst 0,90 till den del den årliga genomsnittliga effekten för datorhallens serverutrustning är över 0,5 megawatt men högst 5 megawatt; för den överstigande delen tillämpas punkt 2, och

2) det genomsnittliga ERE-talet för ett kalenderår i datorhallen är högst 1,00 till den del den årliga genomsnittliga effekten för datorhallens serverutrustning är över 5 men högst 10 megawatt; för den överstigande delen tillämpas det villkor som hänför sig till ERE-talet inte.

Om datorhallen av teknisk-ekonomiska skäl inte kan utnyttja överskottsenergin, får datorhallens genomsnittliga årliga PUE-tal vara högst 1,15.

ERE-talet och PUE-talet ska basera sig på tillförlitliga och verifierade mätningar.

Genom förordning av finansministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka maskiner, anordningar och funktioner som ska beaktas när datorhallens genomsnittliga servereffekt samt ERE-talet och PUE-talet fastställs samt om de uppgifter och utredningar som behövs för att verifiera dem.

4 b §

Biogas som överlåtits till förbrukning från ett överföringsnät för naturgas, ett skattepliktigt distributionsnät, ett skattefritt distributionsnät och ett skatteupplag ska matas in i det nät eller det lager från vilket den överläts för

Gällande lydelse

Naturgas

20 §

På överföringsnät för naturgas tillämpas bestämmelserna om skatteupplag i punktskattelagen och på naturgasnätsinnehavare bestämmelserna om godkänd upplagshavare i punktskattelagen med undantag för 21–29 § i punktskattelagen.

20 a §

Utöver vad som föreskrivs i punktskattelagen är naturgasnätsinnehavare och registrerade användare skyldiga att betala punktskatt och försörjningsberedskapsavgift på naturgas.

20 b §

Utöver vad som i punktskattelagen föreskrivs om betalning av skatt ska registrerade användare betala skatt och försörjningsberedskapsavgift på naturgas som under skatteperioden har använts i skattepliktigt syfte.

21 §

Fri från punktskatt och försörjningsberedskapsavgift är *naturgas som används*

1) som råvara eller hjälpprodukt vid industriell produktion eller direkt vid första användningen då en vara tillverkas,

2) som energikälla vid oljeraffineringsprocessen,

3) vid elproduktion och vid idriftsättning, urdrifttagning eller upprätthållande av produktionsberedskap för separat elproduktion,

Föreslagen lydelse

förbrukning. På en registrerad användare tillämpas samma grunder för fastställande av skatten.

Natur- och biogas

20 §

På överföringsnät för naturgas *och skattefria distributionsnät* tillämpas bestämmelserna om skatteupplag i punktskattelagen och på naturgasnätsinnehavare, *registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter* tillämpas bestämmelserna om godkänd upplagshavare i punktskattelagen. *På naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter tillämpas dock inte 21–29 § i punktskattelagen.*

20 a §

Utöver vad som föreskrivs i punktskattelagen är naturgasnätsinnehavare, *registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter* och registrerade användare skyldiga att betala punktskatt och försörjningsberedskapsavgift på *natur- och biogas*.

20 b §

Utöver vad som i punktskattelagen föreskrivs om betalning av skatt ska registrerade användare betala skatt och försörjningsberedskapsavgift på *natur- och biogas* som under skatteperioden har använts i skattepliktigt syfte.

21 §

Fritt från punktskatt och försörjningsberedskapsavgift är

1) *natur- och biogas* som *används såsom* råvara eller hjälpprodukt vid industriell produktion eller direkt vid första användningen då en vara tillverkas,

2) *natur- och biogas som används* som energikälla vid oljeraffineringsprocessen,

3) *natur- och biogas som används* vid elproduktion och vid idriftsättning, urdrifttagning eller upprätthållande av produktionsberedskap för separat elproduktion, med undantag

Gällande lydelse

med undantag för elproduktion som avses i 1 § 3 mom. och 2 § 5 b-punkten,

4) i fartygstrafik som drivmedel för andra fartyg än privata fritidsbåtar.

En naturgasnätsinnehavare eller en godkänd upplagshavare får överlåta naturgas skattefritt, om mottagaren är en registrerad användare eller om naturgasen överlåts för att användas för det ändamål som nämns i 1 mom. 4 punkten.

21 a §

En naturgasnätsinnehavare ska registrera sig som skattskyldig.

Den som använder naturgas för skattefritt ändamål kan ansöka om att bli registrerad användare.

Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen. På en i 2 mom. avsedd registrerad användare tillämpas vad som föreskrivs om dem som registrerat sig som skattskyldiga. Om en registrerad användare själv begär att bli avregistrerad, avregistrerar Skatteförvaltningen användaren dock från och med den tidpunkt då begäran framställdes.

Föreslagen lydelse

för elproduktion som avses i 1 § 3 mom. och 2 § 5 b-punkten,

4) *natur- och biogas som används i fartygstrafik som drivmedel för andra fartyg än privata fritidsbåtar,*

5) *hållbar biogas som avses i 2 § 14 b-punkten och som används vid uppvärmning, i arbetsmaskiner eller i fast installerade motorer,*

6) *biogas som en småskalig biogasproducent har producerat och som inte överförs till ett överföringsnät för naturgas eller till ett skattefritt distributionsnät, till en biogasproducent eller till ett skatteupplag som avses i punktskattelagen,*

7) *biogas som en biogasproducent eller en småskalig producent överför till ett överföringsnät för naturgas, till ett skattefritt distributionsnät eller till ett skatteupplag som avses i punktskattelagen.*

Naturgasnätsinnehavare, registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter och godkända upplagshavare får överlåta *natur- och biogas* skattefritt, om mottagaren är en registrerad användare eller om *natur- eller biogasen* överlåts för att användas för det ändamål som nämns i 1 mom. 4 och 5 punkten.

21 a §

Naturgasnätsinnehavare, *biogasproducenter och småskaliga biogasproducenter* ska registrera sig som *skattskyldiga*. En *distributionsnätsinnehavare som avses i naturgasmarknadslagen* kan registrera sig som *skattskyldig registrerad distributionsnätsinnehavare*.

Den som använder *natur- och biogas* för skattefritt ändamål kan ansöka om att bli registrerad användare.

Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen. På en i 2 mom. avsedd registrerad användare tillämpas vad som föreskrivs om dem som registrerat sig som skattskyldiga. Om en registrerad användare själv begär att bli avregistrerad, avregistrerar Skatteförvaltningen användaren dock från och med den tidpunkt då begäran framställdes.

Gällande lydelse

Skatteförvaltningen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut namn och kontaktuppgifter över dem som registrerats som registrerade användare till naturgasnätsinnehavare och godkända naturgasupplagshavare.

22 §

Den i 4 § 3 mom. avsedda skattesänkningen och den i 21 § avsedda skattefriheten kan genomföras så att den skatt som betalats för naturgas helt eller delvis återbärs till användaren på ansökan.

26 a §

Den skattesänkning som avses i 4 § 2 och 3 mom. och den skatteåterbäring som avses i 8 a § beviljas inte till företag som är i ekonomiska svårigheter enligt artikel 1.4 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget eller till företag enligt artikel 1.4 a i den förordningen som är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

26 b §

En elnätsinnehavare, en elproducent och en innehavare av skattefritt ellager ska årligen specifikt för varje stödmottagare lämna Skatteförvaltningen uppgifter om överlåtelse av el enligt 4 § 2 mom. Även den som överlåter nämnda el vidare till andra stödmottagare ska årligen lämna Skatteförvaltningen uppgifter om dessa överlåtelser. Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas och om förfarandet för lämnande av uppgifterna.

Föreslagen lydelse

Skatteförvaltningen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut namn och kontaktuppgifter över dem som registrerats som registrerade användare till naturgasnätsinnehavare, *registrerade distributionsnätsinnehavare, biogasproducenter, småskaliga biogasproducenter* och godkända naturgasupplagshavare.

22 §

Den i 4 § 5 mom. avsedda skattesänkningen och den i 21 § avsedda skattefriheten kan genomföras så att den skatt som betalats för *natur- och biogas* helt eller delvis återbärs till användaren på ansökan.

26 a §

Den skattesänkning som avses i 4 § 2, 3 och 5 mom. samt i 4 a § och den skatteåterbäring som avses i 8 a § beviljas inte till företag som är i ekonomiska svårigheter enligt artikel 1.4 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget eller till företag som är enligt artikel 1.4 a i den förordningen föremål för betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. *Motsvarande bestämmelser tillämpas i enlighet med EU:s regler om statligt stöd på den skattefrihet som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten.*

26 b §

En elnätsinnehavare, en elproducent och en innehavare av skattefritt ellager ska årligen specifikt för varje stödmottagare lämna Skatteförvaltningen uppgifter om överlåtelse av el enligt 4 § 2 och 3 mom. och 4 a §. *Innehavare av naturgasöverföringsnät, registrerade distributionsnätsinnehavare, godkända upplagshavare, registrerade användare och biogasproducenter ska årligen per stödmottagare lämna Skatteförvaltningen uppgifter om överlåtelser i enlighet med 21 § 1 mom. 5 punkten.* Även den som överlåter nämnda el eller biogas vidare till andra stödmottagare ska årligen lämna Skatteförvaltningen uppgifter om dessa överlåtelser. Skatteförvaltningen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas och om förfarandet för lämnande av uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 4 § 3 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

En datorhall som vid ikraftträdandet av denna lag har använt el som omfattas av skatt enligt skatteklass II får fortfarande använda el med skatt enligt skatteklass II i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Gällande lydelse

SKATTETABELL 1					
Produkt	Produkt-grupp	Energi-innehålls-skatt	Koldioxid-skatt	Försörjnings-beredskapsavgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkolsbriketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1	71,45	147,81	1,18	220,44
Naturgas, euro/MWh	2	10,33	12,94	0,084	23,354

Föreslagen lydelse

SKATTETABELL 1					
Produkt	Produkt-grupp	Energi-innehålls-skatt	Koldioxid-skatt	Försörjnings-beredskapsavgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkolsbriketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1	71,45	147,81	1,18	220,44
Naturgas, euro/MWh ¹⁾	2	10,33	12,94	0,084	23,354
Biogas, euro/MWh ¹⁾	5	10,33	12,94	0,084	23,354
Biogas R, euro/MWh ²⁾	6	10,33	6,47	0,084	16,884
Biogas T, euro/MWh ³⁾	7	10,33	0,00	0,084	10,414

¹⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 21,062 euro/MWh

²⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 15,227 euro/MWh

³⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 9,392 euro/MWh

Gällande lydelse

SKATTETABELL 2				
Produkt	Produkt-grupp	Energiskatt	Försörjningsberedskapsavgift	Samman-lagt
Elström cent/kWh				
– skatteklass I	1	2,24	0,013	2,253
– skatteklass II	2	0,05	0,013	0,063
Tallolja cent/kg	3	30,54	0,00	30,54
Bräntorv euro/MWh	4	5,70	0,00	5,70

Föreslagen lydelse

SKATTETABELL 2				
Produkt	Produkt-grupp	Energiskatt	Försörjningsberedskapsavgift	Totalt
Elström cent/kWh				
– skatteklass I	1	2,24	0,013	2,253
– skatteklass II	2	0,05	0,013	0,063
Tallolja cent/kg	3	30,54	0,00	30,54
Bräntorv euro/MWh	4	5,70	0,00	5,70

Gällande lydelse

SKATTETABELL 3 KOMBINERAD EL- OCH VÄRMEPRODUKTION						
Produkt	Produkt-grupp	Energi-skatt	Energi-innehålls-skatt	Kol-dioxidskatt	Försörjnings-beredskaps-avgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkols-briketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1a	0,00	18,68	147,81	1,18	167,67
Naturgas, euro/MWh	2a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Tallolja cent/kg	3a	30,54	0,00	0,00	0,00	30,54
Bränttorv euro/MWh	4a	5,70	0,00	0,00	0,00	5,70

Föreslagen lydelse

SKATTETABELL 3 KOMBINERAD EL- OCH VÄRMEPRODUKTION						
Produkt	Produkt-grupp	Energi-skatt	Energi-innehålls-skatt	Kol-dioxidskatt	Försörjnings-beredskaps-avgift	Samman-lagt
Stenkol, stenkols-briketter, fasta bränslen av stenkol euro/t	1a	0,00	18,68	147,81	1,18	167,67
Naturgas, euro/MWh ¹⁾	2a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Tallolja cent/kg	3a	30,54	0,00	0,00	0,00	30,54
Bränttorv euro/MWh	4a	5,70	0,00	0,00	0,00	5,70
Biogas, euro/MWh ¹⁾	5a	0,00	2,70	12,94	0,084	15,724
Biogas R, euro/MWh ²⁾	6a	0,00	2,70	6,47	0,084	9,254
Biogas T, euro/MWh ³⁾	7a	0,00	2,70	0,00	0,084	2,784

¹⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 14,181 euro/MWh

²⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 8,346 euro/MWh

³⁾ Skattenivån uttryckt i det övre värmevärdet sammanlagt 2,5111 euro/MWh

2.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) 14 §,
ändras 2 § 28 punkten och 7 §, sådana de lyder, 2 § 28 punkten i lag 395/2013 och 7 § så-dan
 den lyder delvis ändrad i lag 1305/2007, samt
fogas till 2 §, sådan den lyder i lagarna 1399/2010, 395/2013, 1131/2013, 378/2015,
 1720/2015, 181/2016 och 1225/2018, en ny 29 punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

I denna lag avses med

28) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall.

7 §

Bränsle som är avsett att användas som lätt brännolja skall göras identifierbart enligt vad som stadgas genom förordning.

Fotogen ska också göras identifierbar enligt vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

28) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

29) *kraftverk* en på ett visst område verkande funktionell helhet vars syfte är att producera el eller el och värme samt lagra el i ellager; värmepumpar som utnyttjar överskottsvärme eller energi i närmiljön inom kraftverksområdet anses inte höra till kraftverkshelheten.

7 §

Bränsle som är avsett att användas som lätt brännolja *samt fotogen* ska göras identifierbara.

En skattskyldig som avses i 12, 13, 75 och 79 § i punktskattelagen är skyldig att göra bränslet identifierbart. Bränslet ska göras identifierbart senast vid den tidpunkt som anges i 14 § punktskattelagen.

Om detta inte är tekniskt möjligt kan Skatteförvaltningen befria bränslet från det förfarande som anges i 1 mom.

Närmare bestämmelser om identifieringen av bränsle utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

14 §

*Närmare stadganden om verkställigheten av
denna lag utfärdas genom förordning.*

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006) 1 §, 2 § 1 och 11 punkten och 4 § 1 mom.,
 av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1133/2013 och 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1034/2020, samt
 fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 919/2008 och 1186/2014, nya 12–14 punkter som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

De som bedriver yrkesmässigt jordbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring på accis på den brännolja och el som de använt inom jordbruket.

Denna lag tillämpas inte på energiprodukter som använts i det privata hushållet.

Denna lag tillämpas inte på den el som använts inom yrkesmässig växthusodling, om punktskatten på elen betalas enligt skatteklass II i skattetabell 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *den som bedriver yrkesmässigt jordbruk, nedan sökanden*, en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver jordbruk och till vilken det under skatteåret har betalats direktstöd från Europeiska unionen, kompensat-

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

De som bedriver yrkesmässigt jordbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring *på punktskatt* på den brännolja och el som de använt inom jordbruket.

De som bedriver yrkesmässigt vattenbruk har rätt att i enlighet med denna lag på ansökan få återbäring på punktskatt på den brännolja och el som de använt inom vattenbruket.

Denna lag tillämpas inte på energiprodukter som använts i det privata hushållet.

Denna lag tillämpas inte på den el som använts inom yrkesmässig växthusodling, om punktskatten på elen betalas enligt skatteklass II i skattetabell 2 i bilagan till lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *den som bedriver yrkesmässigt jordbruk* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver jordbruk och till vilken det under skatteåret har betalats direktstöd från Europeiska unionen, kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket eller nationellt stöd, *samt* den som bedriver spannmålstorkning,

Gällande lydelse

ionsbidrag, miljöstöd för jordbruket eller nationellt stöd, eller den som bedriver spannmålstorkning,

11) *samfällld förmån* en samfällld förmån enligt 5 § i inkomstskattelagen.

4 §

Skatteåterbäringens belopp

För lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja som under skatteåret använts i jordbruket och beskattats i Finland, återbärs punktskatt till sökanden i enlighet med vad som i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) föreskrivs om energiinnehållsskatt på svavelfri lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja. När det gäller biobrännolja med förkortningen T enligt 2 § 27 punkten underpunkt b i den lagen återbärs 2,1 cent per liter för den överskjutande andelen av energiinnehållsskatten. För el återbärs punktskatt 2,19 cent per kilowattimme. Återbäring betalas enligt det återbäringsbelopp som gäller vid tidpunkten för konsumtionen av brännoljan eller elen.

Föreslagen lydelse

11) *samfällld förmån* en samfällld förmån enligt 5 § i inkomstskattelagen,

12) *yrkesmässig vattenbrukare* en fysisk eller juridisk person eller en sammanslutning av fysiska eller juridiska personer som bedriver vattenbruk och vars omsättning överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993),

13) *yrkesmässigt vattenbruk* uppfödning eller odling av fisk, musslor och kräftdjur samt andra vattenlevande organismer som ägs av sökanden och där den teknik som används är avsedd att öka produktionen av dessa organismer så att den överskrider miljöns naturliga kapacitet,

14) *sökande* en som bedriver yrkesmässigt jordbruk och en yrkesmässig vattenbrukare.

4 §

Skatteåterbäringens belopp

För lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja som under skatteåret använts i jordbruk och yrkesmässigt vattenbruk och beskattats i Finland, återbärs punktskatt till sökanden i enlighet med vad som i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) föreskrivs om energiinnehållsskatt på svavelfri lätt brännolja, tung brännolja och biobrännolja. När det gäller biobrännolja med förkortningen T enligt 2 § 27 punkten underpunkt b i den lagen återbärs 2,1 cent per liter för den överskjutande andelen av energiinnehållsskatten. Återbäringen av punktskatt på elström är 2,19 cent per kilowattimme. Återbäring betalas enligt det återbäringsbelopp som gäller vid tidpunkten för konsumtionen av brännoljan eller elen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring och temporär ändring av 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 11 § 1 mom. temporärt samt 11 § 6 mom., sådana de lyder i lag 783/2020, samt fogas temporärt till 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 783/2020, ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lydelse

11 §

Skatteperiod

Skatteperioden är en kalendermånad, om inte något annat föreskrivs i 2–6 mom.

Den skatteperiod som ska tillämpas vid beskattningen av *elström för* småskaliga producenter som avses i 2 § 1 mom. 5 b-punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen är ett kalenderår.

Föreslagen lydelse

11 §

Skatteperiod

Skatteperioden är en kalendermånad, om inte något annat föreskrivs i 2–6 och 8 mom.

Den skatteperiod som ska tillämpas vid beskattningen av *en småskalig producent* som avses i 2 § 1 mom. 5 b-punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen *och vid beskattningen av småskaliga biogasproducenter som avses i 18 d-punkten i den lagen* är ett kalenderår.

Den skatteperiod som ska tillämpas vid beskattningen av biogas som avses i 21 § 1 mom. 5 punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen är ett kalenderår under skatteperioden 2022.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 11 § 1 och 8 mom. är i kraft till och med den 31 december 2022.

5.

Lag

om ändring av 98 a och 98 b § i punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i punktskattelagen (182/2010) 98 a § 1 och 2 mom. samt 98 b § 2 mom., sådana de lyder, 98 a § 1 och 2 mom. i lag 479/2016 och 98 b § 2 mom. i lag 766/2020, som följer:

Gällande lydelse

98 a §

Stödmottagarens anmälningsskyldighet

Stödmottagaren ska till stödmyndigheten anmäla de uppgifter om företaget som anges i denna paragraf för att stödmyndigheten ska kunna fullgöra sin skyldighet att offentliggöra uppgifter enligt artikel 9.1 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Anmälningsskyldigheten gäller stöd som det föreskrivs om i

- 1) 4 § 2 och 3 mom. och 8 a § i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996),
- 2) 4 § 2 mom. i lagen om punktskatt på flytande bränslen,
- 3) 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006).

98 b §

Förfarande för anmälan om uppgifter om stöd

Stödmottagaren ska utan dröjsmål underätta Skatteförvaltningen, om de uppgifter som avses i 98 a § 3 mom. har ändrats eller om

Föreslagen lydelse

98 a §

Stödmottagarens anmälningsskyldighet

Stödmottagaren ska till stödmyndigheten anmäla de uppgifter om företaget som anges i denna paragraf för att stödmyndigheten ska kunna fullgöra sin skyldighet att offentliggöra uppgifter enligt artikel 9.1 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget *eller enligt ett beslut om statligt stöd som kommissionen fattat i enlighet med artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.*

Anmälningsskyldigheten gäller stöd som det föreskrivs om i

- 1) 4 § 2, 3 och 5 mom., 4 a och 8 a § och 21 § 1 mom. 5 punkten i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen,
- 2) 4 § 2 mom. i lagen om punktskatt på flytande bränslen,
- 3) 4 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006).

98 b §

Förfarande för anmälan om uppgifter om stöd

Stödmottagaren ska utan dröjsmål underätta Skatteförvaltningen, om de uppgifter som avses i 98 a § 3 mom. har ändrats eller om företaget råkat i sådana ekonomiska svårigheter som avses i *det beslut om statligt stöd*

RP 212/2021 rd

Gällande lydelse

företaget råkat i sådana ekonomiska svårigheter som avses i artikel 2.18 i den förordning som nämns i 98 a § 1 mom.

Föreslagen lydelse

som nämns i 98 a § 1 mom. eller i artikel 2.18 i den förordning som nämns i 98 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .
